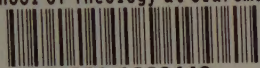

School of Theology at Claremont

1001 1380440

BS
1412
S5

BS1412.S5
Bible. O.T. Job. Hebrew. 1893.
The book of Job /

102433

BS
1412
S5

THEOLOGY LIBRARY
SCHOOL OF THEOLOGY AT CLAREMONT
CLAREMONT, CALIFORNIA

102433

- 1, א **אִישׁ** הִיָּה בָּאָרֶץ עֹרֵץ אִיּוֹב שְׁמוֹ וַהֲיָה הָאִישׁ הַהוּא תָם וְיֹשֶׁר וְיָרָא
אלהים וסר מרע: ויולדו לו שבעה בנים ושלוש בנות: ויהי מקנהו שבעת
3.2 אלפי צאן ושלושת אלפי גמלים וחמש מאות צמד בקר וחמש מאות אֲתוֹנוֹת
4 ועבדה רבה מאד ויהי האיש ההוא גדול מכל בני קדם: והלכו בניו ועשו
משתה - אִישׁ יוֹמוֹ וּשְׁלָחוּ וּקְרָאוּ לְשִׁלְשֶׁת אֲחֵיהֶם לֹאכֵל וּלְשִׁתּוֹת עִמָּהֶם: 5
ה ויהי כי הקיפו ימי המשתה וישלח איוב ויקדשם והשכים בבקר והעלה
עלות מספר כלם כי אמר איוב אולי הטאו בני וקללו אלהים בלבבם ככה
יעשה איוב כל הימים:
- 6 ויהי היום ויבאו בני האלהים להתיצב על יהוה ויבוא גם השטן בתוכם:
7 ויאמר יהוה אל השטן מאין תבא ויען השטן את יהוה ויאמר משוט בארץ
8 ומתהלך בה: ויאמר יהוה אל השטן השִׁמָּת לְבָךְ אֶל עֲבָדֵי אִיּוֹב כִּי אֵין
9 כִּמְהוּ בָּאָרֶץ אִישׁ תָם וְיֹשֶׁר יֵרָא אֱלֹהִים וסר מרע: ויען השטן את יהוה
י ויאמר הֲחֵנֶם יֵרָא אִיּוֹב אֱלֹהִים: הֲלֹא אֶתְּ שָׁכַת בְּעָדָי וּבְעָד בֵּיתִי וּבְעָד כָּל
11 אֲשֶׁר לִי מִסְבִּיב מַעֲשֵׂה יָדָיו בִּרְכַּת וּמִקְנֵהוּ פָּרֵץ בָּאָרֶץ: וְאוֹלָם שִׁלַּח נָא יָדְךָ
12 וְגַע בְּכָל אֲשֶׁר לִי אִם לֹא עַל פְּנִיךָ יִקְלָלֶנִּי: ויאמר יהוה אל השטן הִנֵּה כָּל
15 אֲשֶׁר לִי בְיָדְךָ רַק אֲלוֹי אֵל תִּשְׁלַח יָדְךָ וַיֵּצֵא הַשְּׁטָן מֵעַם פְּנֵי יְהוָה:
- 14.13 ויהי היום ובניו ובנותיו אכלים ושתים ויון בבית אחיהם הבכור: ומלאך
ט בא אל איוב ויאמר הבקר היו חרשות והאתנות רעות על ידיהם: ותפל שבא
16 ותקחם ואת הנערים הכו לפי חרב ואמלטה רק אני לבדי להגיד לך: עוד
זה מדבר וזה בא ויאמר אש אלהים נפלה מן השמים ותבער בצאן ובנערים
17 ותאכלם ואמלטה רק אני לבדי להגיד לך: עוד זה מדבר וזה בא ויאמר
כשדים שמו שלשה ראשים ויפשטו על הגמלים ויקחוּם ואת הנערים הכו
18 לפי חרב ואמלטה רק אני לבדי להגיד לך: עוד זה מדבר וזה בא ויאמר
19 בניך ובנותיך אכלים ושתים ויון בבית אחיהם הבכור: והנה רוח גדולה
באה מעבר המדבר ויגע בארבע פנות הבית ויפל על הנערים וימותו 25
כ ואמלטה רק אני לבדי להגיד לך: ויקם איוב ויקרע את מעליו ויגז את ראשו
21 ויפל ארצה וישתחו: ויאמר עֵרֶם יֵצְתִי מִבֶּטֶן אִמִּי וְעֵרֶם אֲשׁוּב שְׁמָה יְהוָה
22 נָתַן וַיְהִי לָקַח יְהוָה שֵׁם יְהוָה מְבָרֵךְ: בְּכָל זֹאת לֹא חָטָא אִיּוֹב וְלֹא נָתַן תִּפְלָה
לְאֱלֹהִים:
- 2, א **וַיְהִי הַיּוֹם** וַיִּבְּאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים לְהִתִּיצֵב עַל יְהוָה וַיִּבֹּא גַם הַשְּׁטָן בְּתוֹכָם
2 לְהִתִּיצֵב עַל יְהוָה: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵל הַשְּׁטָן אֵי מִזֶּה תִּבָּא וַיֵּעַן הַשְּׁטָן אֶת
3 יְהוָה וַיֹּאמֶר מִשּׁוֹט בָּאָרֶץ וּמִתְהַלֵּךְ בָּהּ: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵל הַשְּׁטָן הֲשִׁמָּת לְבָךְ
אֵל עֲבָדֵי אִיּוֹב כִּי אֵין כִּמְהוּ בָּאָרֶץ אִישׁ תָם וְיֹשֶׁר יֵרָא אֱלֹהִים וסר מרע
4 וַעֲדָנוּ מִחֲזִיק בְּתַמָּתוֹ וְחִסִּיתָנוּ בִּי לְבַלְעוֹ חֵנֶם: וַיֵּעַן הַשְּׁטָן אֶת יְהוָה וַיֹּאמֶר
ה עוֹד בְּעַד עוֹד וְכָל אֲשֶׁר לְאוֹשׁ יִתֵּן בְּעַד נַפְשׁוֹ: אוֹלָם שִׁלַּח נָא יָדְךָ וְגַע אֵל 35

List of Contributors.

- Genesis: C. J. Ball (London).
Exodus: Herbert E. Ryle (Cambridge).
Leviticus: S. R. Driver and H. A. White (Oxford).
Numbers: J. A. Paterson (Edinburgh).
5 Deuteronomy: Geo. A. Smith (Aberdeen).
Joshua: W. H. Bennett (London).
Judges: Geo. F. Moore (Andover).
Samuel: K. Budde (Strassburg).
Kings: B. Stade (Giessen) and F. Schwalli (Strassburg).
10 Isaiah: T. K. Cheyne (Oxford).
Jeremiah: C. H. Cornill (Königsberg).
Ezekiel: C. H. Toy (Cambridge, Mass.).
Hosea: A. Socin (Leipzig).
Joel: Francis Brown (New York).
15 Amos: John Taylor (Keswick).
Obadiah: Andrew Harper (Melbourne, Australia).
Jonah: Friedrich Delitzsch (Leipzig).
Micah: J. F. McCurdy (Toronto).
Nahum: Alfred Jeremias (Leipzig).
20 Habakkuk: W. H. Ward (New York).
Zephaniah: E. L. Curtis (New Haven).
Haggai: G. A. Cooke (Oxford).
Zechariah: W. R. Harper (Chicago).
Malachi: C. G. Montefiore and I. Abrahams (London).
25 Psalms: J. Wellhausen (Marburg).
Proverbs: A. Müller (Halle).*
Job: C. Siegfried (Jena).
Song of Songs: Russell Martineau (London).
Ruth: C. A. Briggs (New York).
30 Lamentations: M. Jastrow, Jr. (Philadelphia).†
Ecclesiastes: Paul Haupt (Baltimore).
Esther: T. K. Abbott (Dublin).
Daniel: A. Kamphausen (Bonn).
Ezra: } H. Guthe (Leipzig).
35 Nehemiah: }
Chronicles: R. Kittel (Breslau).

*) Died September 12th 1892.

†) Professor Abraham Kuenen who had agreed to do the book died December 10th 1891.

- 4,ה כי עתה תבוא אליך ותלא
תגע עדיך ותבהל:
6 הלא יראתך כסלתך
יתם דרכיך תקותך:
7 זכר נא מי הוא נקי אבד
ואיפה ישרים נכחדו:
8 כאשר ראיתי חרשי און
וזרעי עמל וקצרהו:
9 מנשמת אלוה יאבדו
ומרוח אפו יכלו:^א
12 ואלי דבר יונגב
ותקח אזני שמיך מנהו:
13 בשעפים מחזירות לילה
בנפל תרדמה על אנשים:
14 פחד קראני ורעדה
ורב עצמתי הפחיד:
ט ורוח על פני יחלף
תסמר שערת בשרי:
16 ועמד ולא אכיר
-אראה ואין- תמונה לנגד עיני
דממה וקול אשמע:
17 האנוש מאלוה יצדק
אם מעשהו יטהר גבר:
18 הן בעבדיו לא יאמין
ובמלאכיו ישים תפלה:
19 אף שכני בתי חמר
אשר בעפר יסודם
-יךנאו כלפני- עש:
כ מבקר לערב יפתו
מבלי משים לנצח יאבדו:
21 הלא נסע יתדם מהם
ימותו ולא בחכמה:^ב
5,2 כי לאויל יהרג כעש
ופתה תמית קנאה:
3 אני ראיתי אויל משרוש
-ירקב- נוהו פתאם:
4,י שאנת אריה וקול שחל
ושני כפירים נחשו:
II ליש אבד מבלי שרף
ובני לבאי יחזרו:
*
5,א קרא נא היש עויד:
ואל מי מקדשים תפנה:
I *
- 5,4 ירחקו בניו מישע
-יךנאו בשער ואין מצול:
ה אשר -קצרו- רעב יאכל
.... יקחהו
5 יךנאו צמים חילם:
8 אולם אני אדרש אל אל
ואל אלהים אשים דברתי:
9 עשה גדלות ואין חקר
נפלאות עד אין מספר:
10 י הנתן מטר על פני ארץ
ושלח מים על פני חוצות:
11 לשום שפלים למרום
וקדרים שגבו יישע:
12 מפר מחשבות ערומים
ולא תעשינה ידיהם תשיה:
13 לכד חכמים בערמם
ועצת נפתלים נמהרה:
14 יומם יפגשו חשך
וכלילה ימששו בצהרים:
20 טו וישע מחרב עני
ומיד חזק אביון:
16 ותחי לדל תקוה
ועלתה קפצה פיה:
25 17 א אשרי אנוש יוכחנו אלוה
ומוסר שדי אל תמאס:
18 כי הוא יכאוב ויחבש
ימחץ וידו תרפינה:
19 בשש צרות יצילך
ובשבע לא יגע בד רע:
כ ברעב פדך ממות
ובמלחמה מידי חרב:
21 בשוט לשון תחבא
ולא תירא משד כי יבוא:
22 לשד ולכפן תשחק
ומחית הארץ אל תירא:
23 כי עם אבני השדה בריתך
וחית השדה השלמה לך:
24 וידעת כי שלום אהלך
ופקדת נדך ולא תחטא:
5,6 כי לא יצא מעפר און
ומאדמה לא יצמח עמל:
7 כי אדם לעמל יתקף
ובני -נשר- יגביהו עוף:

2,6 עצמו ואל בשרו אם לא אל פניך ויקללך: ויאמר יהוה אל השטן הנר בידך אך את נפשו שמר:

7 ויצא השטן מאת פני יהוה וידך את איוב בשחין רע מכה רגלו ויִעַד

9.8 קדקדו: ויקח לו חרש להתגרד בו והוא יושב בחוף האפר: ותאמר לו אשתו

י עדך מחזיק בתמתך קלל אלהים ומת: ויאמר אליה כדבר אחת הנבלות

5 יתדברי גם אִתִּי את הטוב נקבל מאת האלהים ואת הרע לא נקבל בכל זאת

לא חטא איוב בשפתיו:

11 וישמעו שלשת רעי איוב את כל הרעה הזאת הבאה עליו ויבאו איש

ממקמו אליפז התימני ובלדד השוחי וצופר הנעמתי ויזעזעו ויחדו לבוא לנוד

12 לו ולנחמו: וישאו את עיניהם מרחוק ולא הכירחו וישאו קולם ויבכו ויקרעו

13 איש מעלו ויזרקו עפר על ראשיהם השמימה: וישבו אותו לארץ שבעת ימים

ושבעת לילות ואין דבר אליו דבר כי ראו כי גדל הכאב מאד:

3,2.8 אחרי כן פתח איוב את פיהו ויקלל את יומו: ויען איוב ויאמר:

3,16 או כנפל טמון לא אהיה

15 כעללים לא ראו אור:

17 שם רשעים חדלו רגז

ושם ינוחו יגיעי כח:

18 יחד אסורים שאֲנֵנו

לא שמעו קול נגש:

20 19 קטן וגדול שם הוא

ועבד חפשי מאדניו:

כ למה יתן לעמל אור

וחיים למרי נפש:

25 21 המחכים למות ואיננו

ויחפרו ממטמונים:

22 השמחים אלי גיל

ישישו כי ימצאו קבר:

23 לגבר אשר דרכו נסתרה

30 ויסך אלוה בעדו:

24 כי לפני לחמי אנחתו תבא

ויחכו כמים שאגתי:

כה כי פחד פחדתי ויאתיני

ואשר יגרתו יבא לי:

35 26 לא שלוחי ולא שקטתי

ולא נִחַתִּי ויבא רגז:

4,8 ויען אליפז התימני ויאמר:

2 הנסה דבר אליך תלֵאָה

ועצר במלון מי ויכל:

40 3 הנה יסרת רבים

ויידים רפות תחזק:

4 כושל וקומון מליך

וברכים כרעות תאמץ:

3 יאבד יום אֲנִלֵךְ בו

והלילה אמר הרה גבר:

4 היום ההוא יהי חשך

אל ידרשהו אלוה מפעל

ואל תופע עליו נהרה:

ה יגאלהו חשך וצלמות

תשכן- עליו עננה

יבעתהו יִמְרִירו יום:

6 הלילה ההוא יקחהו אפל

אל יתך בימי שנה

במספר ירחים אל יבא:

7 הנה הלילה ההוא יהי גלמוד

אל תבוא רננה בו:

8 יקבהו אורו יום

העתידים ערר לויתן:

9 יחשכו כוכבי נשפו

יקו לאור ואין

ואל יראה בעפעפי שחר:

י כי לא סגר דלתי בטני

ויסתר עמל מעיני:

11 למה לא מרחם אמות

מבטן יצאתי ואגוע:

12 מדוע קדמוני ברכים

ומה שדים כי אינק:

13 כי עתה שכבתי ואשקוט

ישנתי אז ינוח לי:

14 עם מלכים ויעצי ארץ

הפנים חרבות למו:

טו או עם שרים זהב להם

הממלאים בתיהם כסף:

- 7 ולא יכירנו עוד מקומו:
- 11 גם אני לא אחשך פי
אדברה בצר רוחי
אשיחה במר נפשי:
- 12 היום אני אם תנין
כי תשים עלי משמר:
- 13 כי אמרתי תנחמני ערשי
ישא בשיחי משכבי:
- 14 וחתתני בחלמות
ומחזינות תבצעני:
- 15 וי ויתבחר מִיֶּנֶק נפשי
מות מִעֲצָבוֹת מאסתי:
- 16 לא לעלם אחיה
הדל ממני כי הבל ימי:
- 17 מה אנוש כי תגדלני
וכי תשית אליו לבך:
- 18 ותפקדני לבקרים
לרגעים תבחננו:
- 19 כמה לא תשעה ממני
לא תרפני עד בלעי רקי:
- כ חטאתי מה אפעל לך נצר האדם
למה שמתני למפגע לך
הֲאֵהִיָּה עֲלִי-ךָ למשא:
- 21 ומה לא תשא פשעי
ותעביר את עוני
כי עתה לעפר אשכב
ושחרתני ואינני:
- 8, א ויען בלדד השוחי ויאמר:
- 2 עד אֵן תמלל אלה
ורוח כביר אמרי פיד:
- 3 האל יעִיֵת משפט
ואם שדי יעות צדק:
- 4 אם בניך חטאו לו
וישלחם ביד פשעים:
- ה אם אתה תשחר אֵל
ואל שדי תתחנן:
- 6 אם זך וישר אתה
ושלם נות צדקך:
- 7 והיה ראשיתך מִצֵּעַר
ואחריתך יִשְׁגֶּה מאד:
- 8, 8 כי שאל נא לדור רישון
יבונן לחקר אבות:
- 9 כי מִמֵּתוּל אנהנו ולא נדע
כי צל ימינו עלי ארץ:
- י הלא הם יורוך יאמרו לך
ומלבם יוצאו מלים:
- 11 היגאה למא בלא בצה
ישגא אחו בלי מים:
- 12 עדנו באֵבוֹ לא יקטף
ולפני כל חציר ייבש:
- 13 כן <אחרית> כל שכחי אל
ותקות חנה תאבד:
- 14 אשר יִקְטֹף כסלו
ובית עכבוש מבטחו:
- 15 ויִשְׁעֶן על ביתו ולא יעמד
יחזיק בו ולא יקום:
- 16 קִטֵּב הוא לפני שמש
ועל גנתו יונקתו תצא:
- 17 על גל שרשיו יסבכו
ביף אבנים יחליה:
- 18 אם יבלענו ממקמו
וכחש בו לא ראיתך:
- 19 הן הוא מִשְׁאֵת דרכו
ומעפר אחר יצמה:
- 25 כ הֵן אֵל לא ימאס תם
ולא יחזיק ביד מרעים:
- 21 יֵעַד ימלֵה שחוק פיד
ושפתיך תרועה:
- 22 שנאיך ילבשו בשת
ואהל רשעים איננו:
- 9, א ויען איוב ויאמר:
- 2 אמנם ידעתי כי כן
ומה יצדק אנוש עם אל:
- 3 אם יחפץ לדיב עמו
לא יעננו אחת מני אלק:
- 4 חכם לבב ואמִיץ כח
מי הקשה אליו ויִשְׁלֹם:
- ה המעתיק הרים ולא ידעו
אשר הפכם באפו:
- 6 המרגיז ארץ ממקומה
ועמודיה יתפלצון:
- 7 האמר לחרס ולא יזרח
ובעד כוכבים יחתם:
- 45

6 יעלו בתהו ויאבדו:
 19 הביטו ארחות תִּמְאָה
 הליכות שבא קור למו:
 כ בשו כי בִּטָּח-לִי
 5 באו עדיה ויחפרו:
 21 כִּי עֲתָה הִייתֶם לִי
 תִּקְרָאוּ חֲתָת יִתְּרָאִי:
 22 הכי אמרתי הִבּוּ לִי
 ומכחכם שִׁחֲרוּ בַעֲדִי:
 10 23 ומלִטוֹנִי מִיַּד צָר
 ומִיַּד עֲרִיצִים תִּפְדּוּנִי:
 24 הורוני ואני אֲחַרִּישׁ
 ומה שְׁגִיתִי הִבִּינוּ לִי:
 15 כֹה מֵה נִמְרָצוּ אִמְרֵי יְשׁוּרָה
 ומה יוֹכִיחַ הוֹכֵחַ מִכֶּם:
 26 הִלְהוֹכַח מִלִּים תַּחֲשֹׁבוּ
 ולרוח אִמְרֵי נוֹאֵשׁ:
 27 אֵף עַל יְתוֹם תִּפְּלֶה-לִי
 20 וְתִכְרוּ עַל רֵיעֵכֶם:
 28 וְעֲתָה הוֹאִילוּ פִּנּוּ בִי
 ועל פִּנִּיכֶם אִם אֶכְזָב:
 29 שׁוּבוּ נָא אֶל תְּהִי עוֹלָה
 ושובו עוד צִדְקִי בִּי:
 25 לֵי הִישׁ בִּלְשׁוֹנִי עוֹלָה
 אִם חֲכִי לֹא יִבִּין תְּהִלָּתִי:
 7, א הֲלֹא צָבָא לֵאנוּשׁ עֲלֵי אֶרֶץ
 וכימי שְׁכִיר יִמְיוֹ:
 2 כַּעֲבַד יִשְׁאָף צֶלַע
 30 וכשִׁכִּיר יִקְוֶה פַעֲלֹ:
 3 כֵּן הִנְחֵלְתִּי . . יִרְחִי שׁוֹא
 ולִילֻלֹת עֲמַל מִנִּי לִי:
 4 אִם שִׁכַּבְתִּי וְאִמְרַתִּי מִתִּי אֶקוֹם
 ומִדָּד עָרַב וּשְׁבַעְתִּי נִדְדִים עֲדֵי נִשְׁקָ:
 35 הֲ לִבִּשׁ בִּשְׂרִי רִמְה וְגִישׁ עֶפֶר
 עוֹרִי רִגַע וְיִמָּאֵס:
 6 וּמִי קָלוּ מִנִּי אֲרָג
 ויִכְלּוּ בִּאֲפֶס תִּקְוָה:
 7 זָכַר כִּי רוּחַ חַיִּי
 40 לֹא תִשׁוּב עֵינִי לִרְאוֹת טוֹב:
 8 לֹא תִשׁוּרֵנִי עֵינִי רָאוּ
 עֵינִיךְ יִפֹּל וְאִינִנִּי:
 9 כֻּלָּה עֵנָן וַיִּלָּךְ
 כֵּן יוֹרֵד שָׁאוֹל לֹא יַעֲלֶה:
 45 יִ לֹא יִשׁוּב עוֹד לְבִיתִי

5, כֹה וידעת כי רב זִרְעֶךָ
 וצִצְאִיךָ כַעֲשֵׁב הָאֶרֶץ:
 26 תִּבּוֹא בִּנְלָה אֵלֶי קֶבֶר
 כַּעֲלוֹת גִּדִּישׁ בַּעֲתוֹ:
 27 הִנֵּה זֹאת חֲקִירוֹתָ כֵּן הִיא
 יִשְׁמְעֶנָּה וְאַתָּה דַע לִךְ:
 6, א ויען אִיּוֹב ויאמר:
 2 לִי שָׁקוֹל וּשְׁקָל כַּעֲשֵׂי
 יִתְּתֵנִי בַּמֵּאזְנוֹת וּשְׂאוּ יַחַד:
 3 כִּי עֲתָה מִחֹל יָמִים יִכְבֹּד
 עַל כֵּן דַּבְּרִי לָעוּ:
 4 כִּי חָצִי שְׂדֵי עָמְדִי
 אֲשֶׁר חִמַּתֶּם שְׂתֵּה רוּחִי
 בְּעִתִּי אֱלֹהִי יַעֲרֶק־נִי:
 ה הִינֵחֵק פְּרָא עָלַי דִּשָּׂא
 אִם יִגְעַה שׁוֹר עַל בִּלְלִי:
 6 הֲיֵאֱכַל תֶּפֶל מִבְּלִי מִלֶּחֶם
 אִם יֵשׁ טַעַם בְּרִיר חֲלִמּוֹת:
 7 מֵאֲנֶה לִּנְגוּעַ נַפְשִׁי
 הִמָּה
 8 מִי יִתֵּן תִּבּוֹא שְׂאֵלְתִּי
 וְתִשְׁאַלֵּנִי יִתֵּן אֱלֹהִי:
 9 וְיֵאֵל אֱלֹהִי וְיִדְכָּאֲנִי
 יִתֵּר יָדִי וְיִבְצַעֲנִי:
 י וְתִהְיֶה עוֹד נְחֵמְתִּי
 וְאֶסְלַדָּה בַּחִילָה לֹא יִחְמוֹל:
 11 מֵה כְּחִי כִי אֵיחָל
 ומה קָצִי כִי אֲאִרִּיךְ נַפְשִׁי:
 12 אִם כֹּחַ אֲבָנִים כְּחִי
 אִם בִּשְׂרִי נַחוּשׁ:
 13 הֲאֵם אֵינִי עֲזַרְתִּי בִּי-
 וְתִשְׁיָה נִדְחָה מִמֶּנִּי:
 14 מִלֵּנֶּה מִרְעֵהוּ חֶסֶד
 וִירֵאת שְׂדֵי יַעֲזוֹב:
 ט וְאֲחִי בִּגְדוֹ כִּמוֹ נֶחֱל
 כֹּאפִיק נַחֲלִים יַעֲבֵרוּ:
 16 הִקְדֵּרִים מִנִּי קֶרֶחַ
 עֲלִימוֹ וְתַעֲלֵם שִׁלְגָ:
 17 בַּעֲת יִזְרְבוּ נַעֲמָתוֹ
 בַּחֲמוֹ נִדְעֵכֹו מִמְּקוֹמָם:
 18 יִלְפָּתוּ אֲרָחוֹת דִּרְכָם
 6, י (א) כִּי לֹא כִּחַרְתִּי אִמְרֵי קְדוֹשׁ:

- 10 ידעתי כי זאת עמך:
14 אם חטאתי שמרתני
ומעוני לא תנקני:
טו אם רשעתי אללי לו
וצדקתי לא אשא ראשי
שבע קלון ורחמי עלי:
16 ויגאה כשחל תצודני
ותשב תחפלא בי:
17 תחדש עדיך נגדי
ותרב כעשך עמדי:^א
- 18 ולמה מרחם הצאתני
למה לא אגוע ועון לא תראני:
19 כאשר לא היותי אהיה
מבטן לקבר אוכל:
כ הלא מעט ימי יחַדְלִי
ושִׁבִי ממני ואבליגה מעט:
21 בטרם אלך ולא אשוב
אל ארץ חשך וצלמות:
22 ארץ עופתה כמו אפל
צלמות ולא סדרים^ב
- 11, א ויען צפר הנעמתי ויאמר:
2 הרב דברים לא יענה
ואם איש שפתים יצדק:
3 בדרך מתים יחרישו
וחלעג ואין מִקְלָם:
4 ותאמר זך לקחי
ובר היותי בעיני:^ג
- ה ואולם מי יתן אלוה דבר
ויפתה שפתיו עמך:
6 ויגד לך תעלמות חכמה^ד
ודע כי ישֶׁה לך אלוה מעונך:^ה
- 11, 12, א ויען איוב ויאמר:
2 אמנם כי אתם עם
ועמכם תכלית חכמה:
25 גם לו לבב כמוכם
3 וראת מי אין כמו אלה:
4 שִׁחֵק לַמֶּרֶץ אֱהִיָּה^ו
שחוק צדיק יִתְמִים:
ה
30
6 שְׁלוֹם אֱהִיִּים לַשְׁדָּדִים
ובטחות למרגיזי אל:
7 ואולם שאל נא בהמות ותרך
ועוף השמים ויגד לך:
35 או שֶׁרֶץ הָאָרֶץ ותרך

(א) 11, 12 ואיש נביב ילֵבֵב
ועֵיִר פִּיא אִדָּם יוֹלֵד:
*

(ב) 14 אם און בִּירְךְ הִחִיקָהוּ
ואל תִּשְׁכַּן בִּאֲחֵיֶיךָ עוֹלָה:
*

(ג) 12, 3 לא נֵשֶׁל אֶבְרִי מִכֶּם
*

(ד) 4 קִרָּא לְאַלְהֵי וִיעֲנֵהוּ
*

(ה) 6 לֹא־שֶׁרֶץ הָבִיא בִּאֲלוֹה יְדוּ:

(א) 10, 17 חֲלִישוֹת וצבא עמִי
*

(ב) 22 יִתְחַנֵּף כְּמוֹ אֵשׁ:
*

(ג) 11, 6 כִּי כִּלְיִם לַחֲוִשִׁיָּה
*

(ד) 7 הַחֲקֵר אֱלוֹה תִּמְצֵא
אם עַד תִּכְלִית שְׁדֵי תִּתְּנֵי:

8 יִנְבְּחֵהוּ מִשְׁמִים מִה תִּפְעַל
עֲמָקָה מִשְׁאוֹל מִה תִּדְעַ:

9 אִרְכָּה מֵאָרֶץ מִהֵרָה וְרַחֲבָה מִנִּי יָם:

9,28 וְגִרְתִּי כָל עֲצַבְתִּי
 יִדְעֵתִי כִּי לֹא תִנְקֵנִי:
 29 אֲנֹכִי אֶרְשָׁע
 לִמָּה זֶה הִבֵּל אִיגַע:
 5 ל אִם הִתְרַחֲצֵתִי כִּימוֹ שֶׁלֹּג
 וְהִזְכֹּרְתִי בְּבֹר כָּפִי:
 31 אֲזִי בִשְׁחַת תִּטְבֹּלֵנִי
 וְתַעֲבֹנִי שְׁלֵמוֹתִי:
 32 כִּי לֹא כִּי־אִישׁ כִּמוֹנִי אֶעֱנֶנּוּ
 10 נִבְּוֹא וְיַחֲדוּ בַּמִּשְׁפָּט:
 33 לֹא־יֵשׁ בִּינִינוּ מוֹכִיחַ
 יֵשֶׁת יָדוֹ עַל שְׁנֵינוּ:
 34 יֹסֵר מֵעָלַי שִׁבְטוֹ
 וְאָמַתּוֹ אֵל תִּבְעֵתִנִּי:
 15 לֹא אֲדַבְּרָה וְלֹא אִירָאֵנוּ
 כִּי לֹא כֵן אֲנֹכִי עֲמִידִי:
 10,א נִקְטָה נַפְשִׁי בַּחַיִּר
 אֲשַׁפְּכָה עָלַי שׁוֹחִי
 אֲדַבְּרָה בַּמֶּר נַפְשִׁי:
 2 אֲמַר אֵל אֱלֹהִים אֵל תְּרַשְׁיָעִנִּי
 הוֹדִיעֵנִי עַל מַה תְּרִיבֵנִי:
 3 הַטּוֹב לָךְ^β כִּי תִמְאַס יוֹגֵעַ כַּפִּידִי
 וְעַל עֲצַת רַשָּׁעִים הוֹפַעַת:
 4 הַעֲיִנִּי בָשָׂר לָךְ
 25 אִם כִּרְאוֹת אֲנוּשׁ תִּרְאֶה:
 ה הַכִּימִי אֲנוּשׁ יָמִידִי
 אִם שְׁנוֹתֶיךָ כִּימִי גִבֹּר:
 6 כִּי תִבְקֹשׁ לַעֲוֹנִי
 וּלְחַטָּאתַי תִּדְרוֹשׁ:
 30 7 עַל דַּעְתְּךָ כִּי לֹא אֶרְשָׁע
 וְאִין מִידָד מִצִּיל:
 8 יָדִידִי עֲצַבֹּנִי וְיַעֲשׂוּנִי
 יַחַד סָבִיב תִּטְבֹּלֵנִי:
 35 9 זָכַר נָא כִּי כַחֲמֵר עֲשִׂיתִנִּי
 וְאֵל עֶפֶר תְּשִׁיבֵנִי:
 י הֲלֹא כִתְּלָב תַּחֲיוֹכֵנִי
 וּכְגִבְיָנָה תִּקְפִּיאֵנִי:
 11 עוֹר וּבָשָׂר תִּלְכִּישֵׁנִי
 40 וּבַעֲצָמוֹת וּגְדִידִים תִּשְׁכַּנֵּנִי:
 12 חַיִּים וְחֹסֶד עֲשִׂית עִמָּדִי
 וּפְקֻדָּתְךָ שְׁמֵרָה רוּחִי:
 13 וְאֵלֶּה צַפְנֹת בִּלְבָבְךָ

9,8 נֹטָה שָׁמַיִם לִבְדּוֹ
 וְדוֹרֵךְ עַל כְּמַתִּי יָם:
 9 עֲשֵׂה עִי־שׁ כִּסִּיל
 וְכִימָה וְיַחֲדֵרִי תִמָּן:
 י עֲשֵׂה גְדֻלּוֹת עַד אֵין חֶקֶר
 וּנְפִלְאוֹת עַד אֵין מִסְפָּר:
 11 הֵן יַעֲבֹר עָלַי וְלֹא אֶרְאֶה
 וְיַחֲלֹף וְלֹא אֲבִיךָ לִי:
 12 הֵן יַחֲתֹף וּמִי יִשְׁיבֵנִי
 מִי יֹאמֶר אֵלָיו מַה תַּעֲשֶׂה:
 13 אֱלֹהִים לֹא יִשׁוּב אַפּוֹ
 תַחֲתוֹ שִׁתְּחוּ עֲזָרִי רַחֵם:
 14 אָף כִּי אֲנֹכִי אֶעֱנֶנּוּ
 אֲבַחֲרָה דְּבָרֵי עִמּוֹ:
 טו אֲשֶׁר אִם צִדְקָתִי לֹא אֶעֱנֶה
 לְמִשְׁפָּטִי אֶתְחַנֵּן:
 16 אִם קִרְאֵתִי וְיַעֲנֵנִי
 לֹא אֶאֱמִין כִּי יִאֲזִין קוֹלִי:
 17 אֲשֶׁר בִּשְׁעָרָה יִשְׁלַחַנִּי
 וְהִרְבַּה פְּצָעֵי חֲנָם:
 18 לֹא יִתְּנֵנִי הַשֵּׁב רוּחִי
 כִּי יִשְׁפָּעֵנִי מִמְּרוֹרִים:
 19 אִם לֹכַח אֲמִיץ הִיא־
 וְאִם לְמִשְׁפָּט מִי יוֹעִידֵנִי:
 כ אִם אֶצְדָּק פִּי־יִרְשִׁיעֵנִי
 תָּם אֲנִי וְיַעֲקֻשֵׁנִי:
 21 תָּם אֲנִי
 לֹא אֲדַע נַפְשִׁי "
 22 אַחַת הִיא עַל כֵּן אֶמְרָתִי
 תָּם וְרַשָּׁע הוּא מִכְלָה:
 23 אִם שׁוֹט יָמִית פִּתְאֹם
 לְמִסַּת נְקִיִּים יִלְעָג:
 24 אֲרִץ נִתְּנָה בְּיַד רַשָּׁע
 פָּנֵי שִׁפְטִיָּה יִכְסֶה
 אִם לֹא אֶפְּוֹא מִי הוּא:
 כה יוֹמִי קָלּוֹ מִנִּי רִץ
 בָּרַחוּ לֹא רָאוּ טוֹבָה:
 26 חָלְפוּ עִם אֲנִיּוֹת אֶבֶה
 כִּנְשֹׁר יָטוּשׁ עָלַי אֲכַל:
 27 אִם אֶמְרָתִי אֲשַׁכַּחַה שִׁיחִי
 אֲעֲזֹבָה וְאֲבִלִּיגָה פִּנִּי:

- 13,27 ותשם בסד רגלי
ותשמור כל ארחתי
על שרשי רגלי תתחקה:
14,4 מי יתן טהור מטמא
לא אחד:
3 אף על זה פקחת עיניך
ואתה תבוא במשפט עמך:
6 שעה מעלי • ואחדל
עד לארצה כשכיר יומי:
13 מי יתן בשאול תצפני
תסתירני עד שוב אפך
תשית לי חק ותזכרני:
טו תקרא ואנכי אענך
למעשה ידיך תכסף:
16 כי עתה צעדי לא תספור
לא תשמר על חטאתי:
17 חס בצרור פשעי
ותטפל על עוני:
א אדם ילוד אשה
קצר ימים ושבע ערצו:
2 כצוץ יצא ויפול
ויברח כצל ולא יעמוד:
13,28 כרקב יבלה
כבגד אכלו עש:
14,ה • חרוצים ימיו מספר חדשיו אתך
חקי עשיות ולא יעבר:
7 כי יש לעץ חקוה
אם יכרת יחליף עור:
ויונקתו לא תחדל:
8 אם יזקין בארץ שרשו
ובעפר ימות גזעו:
9 מריח מים יפרח
ועשה קציר כמו נטע:
י וגבר ימות ויחלש
ויגוע אדם ואי-גו:
11 אזלו מים מני ים
ונהר יחרב ויבש:
12 ואיש שכב ולא יקום
עד בלתי שמים לא יקיצו
ולא יערו משנתם:
14 אם ימות גבר היחיה
כל ימי צבאי איחל
עד בוא חליפתו:
18 ואולם הר נפחל ויפול
וצור יעתק ממקומו:
- 14,19 אבנים שחקו מים
תשטף ספיחיה עפר ארץ
ותקות אנוש האבדת:
ב תתקפהו לנצח ויהלך
משנה פניו ותשלחהו:
5 יכבדו בניו ולא ידע
ויצערו ולא יבין למר:
22 אך בשרו עליו יכאב
ונפשו עליו תאבל:
10 ויען אלרפז התימני ויאמר:
15,א
2 ההכם יענה דעת רוח
וימלא קדים בטני:
3 הוכח בדבר לא יסכון
ומלים לא יועיל בם:
15 אף אתה תפר יראה
ותגרע שיחה לפני אל:
ה כי יאלף עונך פוך
ותבחר לשון ערומים:
20 ירשיעך פוך ולא אני
ושפתיך יענו בך:
7 הרישון אדם תולד
ולפני גבעות חוללת:
8 הבסוד אלוה תשמע
ותגע- אליך חכמה:
25 מה ידעת ולא נדע
תבין ולא עמנו הוא:
י גם שב גם ישיש בנו
כביר מאביך ימים:
30 המעט ממך תנחומות אל
ודבר לאט עמך:
12 מה יקחד לבך
ומה ירזמון עיניך:
13 כי תשוב אל אל רוחך
35 ותצאת מפוך מליון:
14 מה אנוש כי יזכה
וכי יצדק ילוד אשה:
טו הן בקדשו לא יאמין
ושמים לא זכו בעיניו:
40 אף כי נחעב ונאלח
איש שתה כמים עולה:
17 אחך שמע לי
וזת תזיתי אספרה:
45 אשר חכמים יגידו

13,6 שמעו נא תוכחתי
 ורבות שפתי הקשיבו:
 7 הלא תדברו עולה
 ולו תדברו רמיה:
 5 הפניו תשאון
 אם לאל תריבון:
 9 הטוב כי יחקר אתכם
 אם כהתל באנוש תהתלו בו:
 " הוכח יוכיח אתכם
 10 אם בסתר פני-ו תשאון:
 11 הלא שאתו תבעת אתכם
 ופחדו יפל עליכם:
 12 זכרונכם משלי אפר
 לגבי המר גביכם:
 15 החרישו ממני ואדברה אני
 ויעבר עלי מה:
 14 אשא בשרי בשני
 ונפשי אשים בכפי:
 20 הן יקטלני לא איחל
 אך דרכי אל פניו אוכיח:
 16 גם הוא לי לישועה
 כי לא לפניו חנק יבוא:
 17 שמעו שמוע מלתי
 25 ואחותי באזניכם:
 18 הנה נא ערכתי משפט
 ידעתי כי אני אצדק:
 19 מי הוא יריב עמדי
 כי עתה אחריש ואנוע:
 30 אך שתים אל תעש עמדי
 אז מפניך לא אסתיר:
 21 כפך מעלי הקחק
 ואמתך אל תבעתני:
 35 וקרא ואנכי אענה
 או אדבר והשיבני:
 23 כמה לי עונות וחטאות
 פשעי וחטאתי הדיעני:
 40 למה פניך תסתיר
 ותחשבני לאויב לך:
 כה העלה נדק תערוץ
 ואת קש יבש תרדף:
 26 כי תכתב עלי מררות
 ותורישנו עונות נעורי:
 45

12 ויספרו לך דגי הים:
 9 מי לא ידע בכל אלה
 כי יד יהוה עשתה זאת:
 י הלא בידו נפש כל חי
 ורוח כל בשר איש:
 13 עמו חכמה וגבורה
 לו עצה ותבונה:
 14 הן יהרוס ולא יבנה
 יסגר על איש ולא יפתח:
 טי הן יעצר במים ויקשו
 וישלחם ויהפכו ארץ:
 16 עמו עז ותושיה
 לו שגג ומשגה:
 17 מוליך וועצים שולל
 ושפטים יהולל:
 18 מוסר-ות מלכים פתח
 ויאסר אזור במחניהם:
 19 מוליך כהנים שולל
 ואיתנים יסלק:
 כ מסיר שפה לאמנים
 וטעם זקנים יקח:
 21 שופך בוז על נדיבים
 ומפת אבנים ירפה:
 22 מגלה עמוקות מני חשך
 ויצא לאור צלמות:
 23 משנה דגים ויאבדם
 שטח לגוים וינחם:
 24 מסיר לב ראשי עם הארץ
 ויתעם בתהו לא דרך:
 כה ומששו חשך לא אור
 ויתעם כשכור:
 13,א הן כל ראתה עיני
 שמעה אזני ותבן לה:
 2 כדעתכם ידעתי גם אני
 לא נפל אנכי מכם:
 3 אולם אני אל שדי אדבר
 והוכח אל אל אחפץ:
 4 אתם טפלי שקר
 רפאי אלל כלכם:
 ה מי יתן החרש תחרישון
 ותהי לכם לחכמה:
 12,11 (u) הלא און מלין תבחן
 וחד אכל ישעם לי:
 12 ביששים חמח
 ראיד ימים תבונה:

18,6 אור חשך באהלו
ונרו עליו ידעך:
7 יצרו צעדי אוננו
ותשליכתו עצתו:
5 כי שלח ברשת רגלך:
ועל שבכח יתהלך:
9 יאחז בעקבך פח
נחזק עליו צמים:
י טמון בארץ חבלו
10 ומלכדתו עלי נתיב:
11 סביב בעתהו בלהות
לרגליו:
12 יהי ירעב אנו
ואיד נכון לצאצאיו:
15 יאכל בקרו מות:
14 יפתק מאהלו
טו תשכון באהלו
טז יזרה על נוהו גפרית:
20 מתחת שרשיו ובשו
וממעל ימל קצורו:
17 זכרו אבד מני ארץ
ולא שם לו על פני חוק:
18 יתהפך מאור אל חשך
ומתבל יתדהו:
25 לא נין לו ולא נכד בעמו
ואין שריד במגוריו:
כ על יומי נשמו אחרנים
וקדמנים אחז שער:
30 אך אלה משכנות עול
וזה מקום לא ידע אל:

19,א ויען איוב ויאמר:
2 עד אנה תגיון נפשו
3 ותדכאונני במלים:
זה עשר פעמים תכלימוני
לא תבשו תתחברו לי:
4 ואף אמנם שגיתי
אתי תלון משוגתי:
40 אם אמנם עלי תגדילו
ותוכיחו עלי חרפתי:
6 דעו אפו כי אלה עתני

(י) 18,13 יאכל בדי עורי

17,2 אם לא תלום עמדי
ובהמרותם תלן עיני:
3 שימה נא ערבני עמד
מי הוא לידי ותקע:
4 כי לבם צפנת משכל
על כן לא תרימם:
ה
ועיני בניו תכלנה
6 ותצונוני משל לעמים:
וצחק לפניהם אחיה:
7 ותכה מכעש עיני
ויצרי כצל כלם:
8 ישמו ישרים על זאת
ונקרי על חנק יתערר:
9 יאחז צדיק דרכו
וטהר ידים וסוף אמיץ:
י ואקם כלבים תשבו ובא נא
ולא אמצא בכם חכם:

18,א ויען בלדד השחי ויאמר:
2 עד אנה תשים קץ למלון
חשך ואנו נדבר:
3 מדוע נחשבנו כבהמה
נטמינו בעינד:
טוה נפשו באפו:
4 הלמענד תעזב ארץ
ויעתק צור ממקומו:
ה גם אור רשעים ידעך
ולא יגה שביב אשו:

16,22 כי שנית מספר יאקרי
ואיה לא אשוב אהלך:
17,א ויהי חלה ימי נזעכו
קברים לי

(י) 11 ימי עברי יפתי נתקן
12 לילה ליום ישימו
13 אם אקוה שאל ביתי
בחשך רפדתי יצועי:
14 לשחת קראתי אבי אתה
אמי ואחתי לימה:
וטוה איה אפי תקיתי
וטובתי מי ישרנה:
16 עמי שאל תרונה
קם יהי על עפי קהי:

16,4 גם אנכי פָּנֵם אֲדַבְרָה
 לִי יֵשׁ נַפְשְׁכֶם תַּחַת נַפְשִׁי
 אֲחַבִּירָה עֲלֵיכֶם בְּמֵלִים
 וְאֵינִיעָה עֲלֵיכֶם בְּמוֹ רֹאשִׁי;
 5 אֲאַמְצֶכֶם בְּמוֹ פִּי
 וְנִיד שְׁפָתִי <לֹא> <אֶחָשֵׁד>;
 6 אִם אֲדַבְרָה לֹא יִחָשֵׁד כְּאֲבִי
 וְאֲחַדְלָה מִה מְנִי יִהְיֶה;
 10 7 אֲךָ עֲתָה הֲלֹאנִי
 הַשְׁמוּת כָּל עֲדָתִי;
 8 וְהַקְמַטְנִי לַעֲד הִיָּה
 וְיִקָּם בִּי כַחֲשִׁי;¹⁰
 9 אִפּוּ טָרַף וְיִשְׁטַמְנִי
 15 10 חֶרֶק עָלַי בְּשָׁנָיִם
 צָרִי יִלְטֵשׁ עֵינָיִם לִי;¹¹
 12 שִׁלֹּי הַיּוֹתִי וְיִפְרַרְנִי
 וְאֲחֹז בְּעַרְפִּי וְיִפְצַעְפַּנִּי
 וְיִקְיַמְנִי לֹא לְמִשְׁרָה;
 20 13 וְיַפְלַח כְּלוֹתָי וְלֹא יִחַמַּל
 וְשִׁפֹּךְ לֶאֱרֶץ מִרְרָתִי;
 14 וְיַפְרֹצְנִי פֶרֶץ עַל פְּנֵי פֶרֶץ
 וְרֶץ עָלַי כְּגִבּוֹר;
 25 15 שִׁי שֶׁק תַּפְרֹתִי עָלַי גִּלְדִּי
 וְיִתְּנֵתִי בַּעֲפֹר קֶרֶנִּי;
 16 פְּנֵי הַמְרַמְרִיָּה מְנִי בְּכִי
 וְעַל עֲפַעְפִּי צִלְמוֹת;
 17 עַל לֹא חֵמֶס בְּכַפִּי
 וְתַפְלִחִי זָכָה;
 30 18 אֶרֶץ אֵל תִּכְסִּי דָמִי
 וְאֵל יִהְיֶה מְקוֹם לְזַעֲקָתִי;
 19 גַּם עֲתָה הִנֵּה בַשְּׁמַיִם עֲדִי
 שְׁהִדִּי בַמִּרְמִים;
 20 21 <תִּתְּנֵתִי תְּבֵא> אֵל אֱלֹהִים
 דֹּלְפָה עֵינִי <לִפְנֵי>;
 35 21 וְיִוְכַח לְגִבּוֹר עִם אֱלֹהִים
 וּבִיָּתֵן אָדָם לְרַעְהוֹ;

16,8 (10) בַּפְנֵי יַעֲנֶה;

*

(11) י פָּעַר עָלַי בַּפִּי
 בַּחֲרַפָּה חֲכֹו לְחַיִּי
 יִחַר עָלַי יִתְמַלְאוּן;
 11 יִסְתַּדְנִי אֵל אֵל עוֹיְלִים;
 וְעַל יְדֵי רֹשָׁעִים יִרְשָׁנִי;

*

(12) 13 יִסְבּוּ עָלַי יְלִבִּי;

15 וְלֹא כַּחֲדוֹ מֵאֲבוֹתָם;

כ כָּל יְמֵי רִשְׁעִי הוּא מִתְחַלֵּל
 וּמִסְפָּר שָׁנִים נִצַּפְנוּ לְעֵרִיץ;
 21 קוֹל פְּחָדִים בְּאֲזָנָיו
 בְּשִׁלּוֹם שׁוֹדֵד יִבּוֹאֵנוּ;
 22 <אֵל> יֵאֱמִין שׁוֹב מְנִי חָשֵׁד
 וְצָפִי הוּא אֵלֵי חֶרֶב;
 23 <נִתֵּן> הוּא <לָחֶם לְאִיָּה>
 יָדַע כִּי נִכּוֹן בִּידוֹ יוֹם חָשֵׁד;
 24 יִבְעֹתָהּ צָר וּמַצּוֹקָה
 תִּתְקַפְּהוּ כְּמֶלֶךְ עֲתִיד¹²
 29 לֹא יִעָשֶׂר וְלֹא יִקּוֹם חֵילוֹ
 וְלֹא יִשָּׂה לְאֶרֶץ¹³
 ל יוֹנְקָתוֹ תִּיבֵשׁ שְׁלֵהֶבֶת
 וְיִסּוֹר <צִיָּץ>:
 31 אֵל יֵאֱמִין <בְּבִשָּׁת> נִתְּנָה
 כִּי שׁוֹא תִהְיֶה תְּמוֹרָתוֹ;
 32
 וְכַפְתּוֹ לֹא רַעֲנָנָה;
 33 יִחַמֵּס כְּגַפֵּן בִּסְרוֹ
 וְיִשְׁלַךְ כְּזִית נִצַּתוֹ;
 34 כִּי עֲדָת חֶנֶף <תִּמְוֶת>
 וְאֵשׁ אֲכָלָה אֶהְלִי שָׁחַד;
 לֹה הָרָה עֲמַל וְיִלְדֵּי אוֹן
 וּבִטְנֵם תִּכְיֵן מִרְמָה;

16,16 וְיַעֲזֵן אוֹיֵב וְיֵאֱמַר;

2 שְׁמַעְתִּי כְּאֵלֶּה רַבּוֹת
 מִנְחַמִּי עֲמַל כָּלכֶם;
 3 הִקֵּץ לְדַבְרֵי רוּחַ
 אִי מִה יִמְרִיצֵךְ כִּי תַעֲנֶה;

15,19(a) לָהֶם לְבָדֶם נִתְּנָה הָאֶרֶץ
 וְלֹא עָבַר זֶר בַּחוּסֶם;

*

(13) כֹּחַ כִּי נִשָּׂא אֵל אֵל יִדֹּי
 וְאֵל שָׂדֵי יִתְגַּבֵּר;

26 וְרוּץ אֵלָיו בְּצִיָּאָר

בַּעֲבֵרִי גִבִּי מִגִּנָּי;

27 כִּי כֹסֶה פָּנָיו בַּחֲלָבִי

וְיַעֲשֶׂה פִימָה עָלַי כֶּסֶל;

28 וְיִשְׁכֹּן עֵרִים נִכְהָדוֹת

בְּתֵימִם לֹא יִשְׁבּוּ לָמוֹ

אֲשֶׁר הִתְעַתְּדוּ לְגֵלִים;

*

(14) ל לֹא יִנּוֹס מְנִי חָשֵׁד

- 18,6 אור חשך באהלו
ונרו עליו ידעך:
7 ויצרו צעדי אונ
ותשליכהו עצתו:
5 כי שלח ברשת רגלו:
ועל שבכה ותהלך:
9 יאחז בעקב פח
ותחזק עליו צמים:
10 טמון בארץ חבלי
ומלכדתו עלי נתיב:
11 סביב בעתהו בלהות
לרגליו:
12 יהי ירעב אנו
ואיד נכון לצאצאיו:
15 ויאכל בקרד מות:
14 יפתק מאהלו:
טו תשכון באהלו:
יזרה על נוהו גפרית:
20 מתחת שרשיו ובשו
וממעל ומל קצירו:
17 זכרו אבד מני ארץ
ולא שם לו על פני חורץ:
18 יהדפחו מאור אל חשך
ומתבל ינדהו:
25 לא נין לו ולא נכד בעמו
ואין שריד במגוריו:
כ על יומיו נשמו אחרנים
וקדמנים אחז שער:
30 אך אלה משכנות עול
וזוה מקום לא ידע אל:

- 19,א ויען איוב ויאמר:
2 עד אנה תגיון נפשי
35 ותדכאוני במלים:
3 זה עשר פעמים תכלימוני
לא תבשו תתחברו לי:
4 ואף אמנם שגיתי
אתי תלון משוגתי:
40 אם אמנם עלי תגדילו
ותוכיחו עלי חרפתי:
6 דעו אפר כי אלוה עתני

(7) 18,13 יאכל בדי עורו

- 17,2 אם לא תתלים עמדי
ובהמרותם תלן עיני:
3 שימיה נא ערבני עמד
מי הוא לידו ותקע:
4 כי לבם צפנת משכל
על כן לא תרמים:
ה ויעני בניו תכלנה
6 ותצונוי משל לעמים
ותחזק לפניהם אהיה:
7 ותכה מכעש עיני
ויערו כצל כלם:
8 ושמיו ישרים על זאת
ונקי על חנק ותערר:
9 יאחז צדיק דרכו
ותקד ידים יסוף אמיץ:
י ואם כלים תשובו וברא נא
ולא אמצא בכם חכם:

- 18,א ויען בלדד השחי ויאמר:
2 עד אנה תשים קץ למלון
תשף ואנו נדבר:
3 מדוע נחשבנו כבהמה
נטמינו בעינו:
4 טרף נפשו באפר:
הלמענד תעזב ארץ
ויעתק צור ממקומו:
ה גם אור רשעים ידעך
ולא ינה שביב אשו:

16,22(1) כי שנות מספר יאציו

ואיה לא אשוב אהלך:

17,א רוחי חלה ימי נזעמי
קברים לי

(3) 11 ימי עבירי ומתי נתקן

12 לילה ליום ישימו

13 אם אקיה שאל ביתי
בחדש קדתי יצוה:

14 לשהת קראתי אבי אתה
אמי ואחתי לרמה:

15 וט ואיה אפי חקתי
וטוקתי מי ישרינה:

16 עמי שאל חרונה
שם יהי על ער נהיה:

16,4 גם אנכי פָּנֵם אֲדַבְרָה
 לוֹ יֵשׁ נַפְשִׁיכֶם תַּחַת נַפְשִׁי
 אֲחִיבִירָה עֲלֵיכֶם בְּמֵלִים
 וְאֵנִיעָה עֲלֵיכֶם בְּמִוִּי רֹאשִׁי:
 ה אֲאֻמָּצְכֶם בְּמִוִּי פִי
 וְנִיד שְׁפָתִי <לֹא> <אֶחָשֶׁךְ>:
 6 אִם אֲדַבְרָה לֹא יִחַשֶׁךְ כְּאִבִּי
 וְאֲחַדְלָה מִה מִנִּי יִהְיֶה:
 7 אֲךְ עָתָה הֲלֹאֲנִי
 10 הַשְׁמוֹת כֹּל עֲדָתִי:
 8 וְתִקְמַטְנִי לַעֲדָה הִיא
 וְיִקָּם בִּי כַחֲשִׁי:¹⁰
 9 אִפּוֹ טָרַף וְיִשְׁטַמְנִי
 15 חֶרֶק עָלַי בְּשָׁנָיִם
 צָרִי יִלְטֹשׁ עֵינָיִם לִי:¹¹
 12 שְׁלֹו הִייתִי וְיִפְרַפְרֵנִי
 וְאַחַז בַּעֲרָפִי וְיִפְצַעֲצָנִי
 וְיִקְיַמְנִי לֹו לַמָּשָׁרָה:
 13 יִפְלֹחַ כְּלוּתִי וְלֹא יִחַמֵּל
 20 יִשְׁפֹךְ לְאַרְץ מִרְרָתִי:
 14 יִפְרַצְנִי פֶרֶץ עַל פְּנֵי פֶרֶץ
 יִרְץ עָלַי כְּגִבּוֹר:
 טו שֶׁק תִּפְרָתִי עָלַי גִּלְדִּי
 25 וְיִנְתְּנִי בַּעֲפָר קֶרְנִי:
 16 פְּנֵי הָמְרָמְרִי מִנִּי בָכִי
 וְעַל עַפְעַפִּי צִלְמוֹת:
 17 עַל לֹא חֵמֶס בַּכִּפִּי
 וְתִפְלֵתִי זָכָה:
 30 18 אֲרֹץ אֶל תִּכְסֵּי דָמִי
 וְאֶל יְהִי מִקּוֹם לְזַעֲקָתִי:
 19 גַּם עָתָה הִנֵּה בַשְּׁמַיִם עָדִי
 שְׂהִדִּי בַּמִּרְמִים:
 כ <תִּתְּנִי תְּבֵאָה> אֶל אֱלֹהִים
 35 דִּלְפָּה עֵינִי <לִפְנֵי>:
 21 וְיִוְכַח לְגִבּוֹר עִם אֱלֹהִים
 וּבִיָּן אָדָם לְרַעְהוֹ:

16,8 (d) כִּפְנֵי יַעֲנֶה:

*

(e) " פָּעַר עָלַי בַּשִּׁיחָם
 בַּחֲרָפָה חֲכִי לַחֲיִי
 יָחַד עָלַי יִתְמַלְאוּן:
 11 יִסְתַּרְנִי אֶל אֶל עוֹלָם:
 וְעַל יְדֵי רַשְׁעִים יִרְשָׁנִי:

*

(f) 13 יִסְבּוּ עָלַי יְלִבִּי:

15 וְלֹא כַחֲדוֹ מֵאֲבוֹתָם:

כ כֹּל יְמֵי רִשְׁעִי הוּא מִתְחַלֵּל
 וּמִסְפַּר שָׁנִים נִצְפָנוּ לַעֲרִיץ:
 21 קוֹל פְּחָדִים בְּאֲזֵנָיו
 בְּשִׁלּוֹם שׁוֹדֵד יִבּוֹאֵנוּ:
 22 <אֶל> יֵאֱמִין שׁוֹב מִנִּי חֶשֶׁךְ
 וְצָפִי הוּא אֵלֵי חֶרֶב:
 23 <נִתֵּן> הוּא <לֶחֶם> לְאִתָּהּ
 יָדַע כִּי נִכּוֹן בִּידוֹ יוֹם חֶשֶׁךְ:
 24 יִבְעָתָהּ צָר וּמִצּוֹקָה
 תִּתְקַפְּתָהּ כַּמֶּלֶךְ עֲתִיד ...¹²
 29 לֹא יִעָשֶׂר וְלֹא יִקּוֹם חֵילֹו
 וְלֹא יִשָּׂה לְאַרְץ ...¹³
 ל יִוְנָתָהּ תִּיבֵשׁ לְהַבִּת
 וְיִסּוֹר <פִּירוֹת> <צִיָּקָה>:
 31 אֶל יֵאֱמֵן <בִּבְשָׁתָהּ> נִתְּעָבָהּ
 כִּי שׁוֹא תַהִיָּה תְּמוֹרָתָהּ:
 32
 וְכַפְתִּי לֹא רַעֲנָנָה:
 33 יִחַמֵּס כְּגִפֶּן בְּסָרוֹ
 וְיִשְׁלַךְ כְּזִית נִצְתָהּ:
 34 כִּי עֲדַת חֶנֶף <תִּמְוָת>
 וְאֵשׁ אֲכָלָה אֱהֵלֵי שָׁחַד:
 לֵה הִרָה עֵמֶל וְיִלְדֵּי אוֹן
 וּבִטְנֵם תִּכְיֵן מִרְמָה:

16,א וְיַעֲן אִיּוֹב וַיֹּאמֶר:

2 שְׁמַעְתִּי כְּאֵלֶּה רְבִית
 מִנְחָמִי עֵמֶל כֻּלָּם:
 3 הִקֵּץ לְדַבְרֵי רוּחַ
 אוּ מִה יִמְרוּצֵץ כִּי תַעֲנֶה:

15,19(a) לֶחֶם לְבָדִם נִתְּנָה הָאָרֶץ

וְלֹא עֵבֶר זֶר בַּחוּסִם:

*

(b) כֹּחַ כִּי נִשָּׂא אֶל אֶל יָדִי

וְאֶל שְׁדֵי יִתְגַּבֵּר:

26 יִרְוֶן אֱלֹהִים בְּצִוְיָאֵר

בַּעֲבָרִי גִבִּי מִגִּנְיִן:

27 כִּי כִסָּה פָּנָיו בַּחֲלָבִי

וַיַּעַשׂ פִּימָה עָלַי כֶּסֶל:

28 וַיִּשְׁכֹּן עִרְם נִכְהָדִית

בְּחִים לֹא יִשְׁבּוּ לָמוֹ

אֲשֶׁר הִתְעַדְדוּ לְגִלְיָם:

*

(c) לֹא <יָנוּס> מִנִּי חֶשֶׁךְ

י, 21 שור-ם- עבר ולא יגעל
 חפלט פרת-ם- ולא חשכל;
 9 בתייהם שָׁלְמוּ מפחד
 ולא שבט אלוה עליהם;
 12 ישאו בתם וכנור
 5 וישמחו לקול עוגב;
 13 יכלו בטוב ימיהם
 ובך-יח- שאול יִנְחוּ-;
 14 ויאמרו לאל סור ממנו
 10 ודעת דרכיך לא הפצנו;
 טו מה שדי כי נעבדנו
 ומה נועיל כי נפגע בו;
 16 הן לא בידם טובם
 עצת רשעים רחקה מִפִּי-
 15 כמה נר רשעים ידעך
 ויבא עלימו אידם
 חבלים יאחזם מאפּו-;
 18 יהיו כתבן לפני רוח
 וכמץ גנבתיו סופה
 20
 19 אלוה יצפן לבניו אונו
 ישלם אליו וידע;
 כ יראו עֵינָיו כידר
 ומחמת שדי ישתח-;
 25 כי מה הפצו בביתו אחריו
 ומספר חדשיו חֲצָצֹר-;
 22 הלאל ילמד דעת
 והוא רמים ושפוט;
 30 זה ימות בעצם תמו
 כלו שֶׁאֵינָן- ושֶׁלִּיו-;
 24 עֲטִינוּ מלאו חֶלֶב
 ומה עצמותיו יִשְׁקָה-;
 כה וזה ימות בנפש מרה
 35 ולא אכל בטובה-;
 26 יחד על עפר ישכבו
 ורמה תכסה עליהם;
 27 הן ידעתי מחשבותיכם
 40 ומזמות עלי תחמסו-;
 28 כי תאמרו איה בית נדיב
 ואיה אהל משכנות רשעים-;
 29 הלא שְׁאַלְתֶּם עובדי דרך
 ואתתם לא תנכרו-;
 45 ל כי ביום- איד יחשך רע

20 ולא יִגְרֻמָּהוּ- ולא יִלְעֹט-
 19 כי רֶצֶץ בתי- דלום
 בית גזל ולא יבנהו-;
 כ כי לא ידע שְׁלֹחַ- בִּטְבוּ-
 יבחרמוֹדֵךְ לא יִמְלֹט-;
 21 איך- שריד לאֲכָלוּ
 על כן לא יחיל טובו-;
 22 במלאות שִׁפְקוֹ יצר לו
 כל יד עֵמַל תִּבְאָנֻ-;
 23 ב יִישְׁלַח בן חרון אפו
 ויִמְטֵר- עָלָיו חבלים-;
 24 לא ימלט מפְּנֵי- ברזל
 תחלפהו קשת נחושה-;
 כה ויצא שְׁלֹחַ- מִגֹּדֶה וברק- ממררתו
 יִהְיֶה לֶךְ עָלָיו אמים-;
 26 כל חשך טמון לֹ-
 תאכלהו אש לא נִפְחָ-
 ירע שריד באהלו-;
 27 יגלו שמים עונו
 וארץ מתקוממה לו-;
 28 יגל יבול ביתו
 גִּנְעֻ יום- אפו-;
 29 זה חלק אדם רשע מאלהים
 ונחלת אָמְרוֹ מֵאֵל-
 21, א ויען איוב ויאמר
 2 שמעו שמוע מלתי
 ואל- תהי זאת תנחומתיכם-;
 3 שאוני ואנכי אדבר
 ואלז לא תלעיגו בי-;
 4 הֶאֱמַר- לאדם שיחי
 ואם מדוע לא תקצר רווחי-;
 ה פנו אלי והשמעו
 ושימו יד על פה-;
 6 ואם זכרתי ונבהלתי
 ואחז בשרי פלצות-;
 7 מדוע רשעים יחיו
 עתקו גם גברו חיל-;
 8 זרעם נכון עַמִּים
 וצאצאיהם לעֲנִיָּהם-;
 11 ישלחו כצאן עֲוִילָהֶם
 וילדיהם ירקדון-;

- 19,27^c כָּלֹו כְּלִיתִי בַחֲקִי |
 28 כִּי תֹאמְרוּ מִה נִרְדָּה לֹו
 וְשֹׁרֶשׁ דְּבַר נִמְצָא <בֹו>:
 29 גִּזְרוּ לָכֶם מִפְּנֵי הַרְבֵּה
 5 כִּי חֲמָה <בַּעֲוִלֹם תִּבָּא>
 לִמְעַן תִּדְעוּן כִּי שִׁדְדִי:
 20,א וַיַּעַן צוֹפֵר הַנֶּעֱמָתִי וַיֹּאמֶר:
 2 <לֹא כֵן> שְׁעִיפִי וַיִּשׁוּבוּנִי
 10 :
 3 מוֹסֵר כְּלִמָּתִי אֲשַׁמֶּע
 וְרוּחַ מִכִּינָתִי יַעֲנֵנִי:
 4 <הֲלֹא> יִדְעַת מִנִּי עַד
 15 מִנִּי שִׁים אָדָם עָלַי אֶרֶץ:
 כִּי רִנַּנְתִּי רִשְׁעִים מִקְרֹוב
 וְשִׁמַּחַת חֲנֹף עָדִי רָגַע:
 6 אִם יַעֲלֶה לְשָׁמַיִם שְׁוֹאֹו
 וּרְאֹשׁוֹ לַעֲבֹי יִגִּיעַ:
 20 כִּנְלָלוֹ לִנְצַח יֵאָבֵד
 רֹאיוֹ יֹאמְרוּ אִיוֹו:
 8 כַּחֲלוֹם יַעֲרֹף וְלֹא יִמָּצְאוּ
 וַיִּדָּד כַּחֲזִיוֹן לִילָה:
 9 עֵינָיו שִׁזְפָּתָיו וְלֹא תוֹסִיף
 25 וְלֹא עוֹד תִּשְׁוֹרְנוּ מִקִּמּוֹו:
 י בְּנוֹי יִרְצוּ דְלִים
 וַיִּדְרוּ תִּשְׁבְּנָה אוֹנֵו:
 11 עֲצָמוֹתָיו מִלֵּאֵו <עֲלוּמָה>
 וַעֲמֹו עַל עֵפֶר תִּשְׁכַּב:
 30 אִם תִּמְחִיק בְּפִיו רֵעַה
 יִכְחִידֶנָּה תַּחַת לָשׁוֹו:
 13 יַחֲמַל עֲלֶיהָ וְלֹא יַעֲזֹבֶנָּה
 וַיִּמְנַעֶנָּה בַּחוּךְ חֲכוֹו:
 14 לַחֲמוֹ בִּמְעִיו נִהַפֵּךְ
 35 מִרְרוֹת פִּתְנִים בִּקְרֹבוֹו:
 20,15^a,23^a חֵיל בִּלְעַ יִּיהֵא לְמֵלֵא בִטְנוֹ
 15^a וַיִּקְאֵנוּ מִבִּטְנוֹ וַיִּרְשְׁנוּ אֵל:
 16 רֹאשׁ פִּתְנִים יִינֵק
 תִּהְרַגְהוּ לְשׁוֹן אִפְעָה:
 40 אֵל יִרָא בַּפִּלְגוֹת
 נַחֲלֵי דָבֶשׁ וְחִמָּאָה:
 18 <לְרִיק יָנַע> וְלֹא יִבְלַע <הַחֵיל>
- 19 וּמִצֹּדְרוֹ עָלַי הַקִּיף:
 7 הֵן אֲצַעֵק חֲמָס וְלֹא אֲעֲנֶה
 אֲשׁוּעַ וְאִין מִשְׁפָּט:
 8 אֲרַחֲנִי גֹדֵר וְלֹא אֲעִבּוֹר
 וְעַל נִתִּיבָתִי חֲשֵׁךְ יִשִּׁים:
 9 כְּבוֹדִי מֵעַלִי הַפְּשִׁיט
 וַיִּסֵּר עֲטֹרַת רֹאשִׁי:
 י יַחֲצֵנִי סָבִיב וְאַלְךְ
 וַיִּסַּע כַּעַץ תְּקוּחֹתִי:
 11 וַיַּחֲרֵר עָלַי אִפּוֹ
 וַיַּחֲשִׁבֵנִי לֹו כַּצִּירִי:
 12 יַחַד יִבְאוּ גִדּוּדֵיו
 וַיִּסְלֹו עָלַי דֶּרֶכֶם
 וַיַּחֲנוּ סָבִיב לֹאֲהֵלִי:
 13 אֲחִי מֵעַלִי <הִרְחִיקוּ>
 וַיִּדְעִי אֵךְ זָרוֹ מִמֶּנִּי:
 14 חִדְלוּ קִרְוֵבִי
 וּמִיִּדְעִי שִׁכְחוּנִי:
 טו גִּרֵּי בֵיתִי וְאַמְהָתִי לֹזֵר תַּחֲשַׁבְנִי
 נִכְרִי הִייתִי בַּעֲוִנֵיהֶם:
 16 לַעֲבָדִי קִרְאָתִי וְלֹא יַעֲנֶה
 בִּמּוֹ פִּי אֲתַחֲנֵן לֹו:
 17 רוּחִי זָרָה לֹאֲשָׁתִי
 יִנְתַּעֲבָתִי לְבָנוֹ בִּטְנִי:
 18 גַם עֲוִילִים מֵאִסּוֹ בִּי
 אִקְרָמָה וַיִּדְבְּרוּ בִּי:
 19 תַּעֲבֹרֵנִי כָּל מַתִּי סוּדִי
 וְזֶה אֲהַבְתִּי נִהַפְכוּ בִּי:
 כ בַּעֲוֹרִי ׀ דִּבְקָה עֲצָמִי
 :
 21 חֲנָנִי חֲנָנִי אֲתֵם רַעִי
 כִּי יָד אֱלוֹהִי נֹנְעָה בִּי:
 22 לִמָּה תִרְדַּפְּנִי כִּמּוֹ אֵל
 וּמִבְּשָׁרִי לֹא תִשְׁבַּעִי:
 23 מִי יִתֵּן אִפּוֹ וַיִּקְתְּבוּן מִלִּי
 מִי יִתֵּן יִיחָקוֹ בַּסִּפְרִי:
 24 בַּעֲטַי בִּרְזַל וַעֲפָרַת
 בַּצֹּר יִחַצְבוּן <לַעֲד>:

(a) 19, וְאִנִּי יִדְעָתִי גֹאֲלִי הִי

וַיִּאֲחֲזֵנִי עַל <עֲפָרִי> יָקִים:

26 וְלִחְיֹותַי עוֹרִי וּמִכְלָלִי זֹאת

וּמֵאֲלוֹהִי נַעֲשֵׂו לִי אֱלֹהִי:

19,27(β) אֲחִי־אִנִּי אֲחֻזָּה לִי

וְעֵינַי יִרְאוּ וְלֹא זֶר:

- 23, י כי ידע דרך עמדיו
בחנני כזהב אצא:
11 באשרו אחזה רגלי
דרכו שמרתי ולא אט:
12 מִמַּצֹּחַת שִׁפְתָיו <לא> אמיש
בחקי צפנתי אמרי פיו:
13 והוא פעל ומי ישובנו
ונפשו אותה ויעש:
14 כף ישרים חק
וכהנה רבות עמו:
ט על כן מפניו אפהל
אתבונן ואפחד ממנו:
16 ואל הרך לבי
ושדי הבהילני:
17 כי לא נצפנתה מפני חשך
ומפני כסה אפל:
24, א מדוע משדי נצפנו עתים
וידעו לא חזו ימיו:
2 רשעים גבלות ישיגו
עדר גזלו ורעו:
3 חמור יתומים ונהגו
יחבלו שור אלמנה:
4 יטו אבינים מדיק
יחד חבאו עניי ארץ
ה חק פראים במדבר יצאו לפעלם
משחרי חטף ערבה לו לחם לנערים:
6 בשדה בלול יקצורו
וכרם רשע ילקשו:
7 ערום ולינו מבלי לבוש
ואין כסות בקרה:
8 מזרם הרים ירטבו
ומבלי מחסה חבקו צור:
9 ערום הלכו בלי לבוש
ורעבים נשאו עמר:
11 בין שורתם יצהירו
יקבים דרכו ויצמאו:
12 מעור מיתים ינאקו
ונפש חללים תשוע
נאלוה לא ישום תפלה:
23, 9 שמאיל בעשהו ולא אחז
יעשה ימין ולא אראה:
24, 9 (א) יגזלו משד יתום
ועל עני יחבלו:
24, 13 המה היו במרדיו אור
לא הכירו דרכיו
ולא ישבי בנתיבתיו:
14 לא אור יקום רוצח
יקטל עני ואביון
טו ובלילה יהלך גנב:
ועין נאף שמרה נשף
לאמר לא תשורני עין
וסתר פנים ישום:
16 חתר בחשך בתים
ימים חתמו למו
17 לא ידעו אור:
כי יחדו בקר למו צלמות
כי יכיר בלחות צלמות:
18 קל הוא על פני מים
תקלל חלקתם בארץ
לא יראה פריהם בארץ ציד:
19 יושבתו רחם מתקן רמה
עוד לא יזכר ותשבר כעץ עולה:
21 רעה עקרה לא תלד
ואלמנה לא יטיב:
22 יקום ולא יאמין בחייו:
23 ועיניהו על דרכיהם:
24 רמו מעט ואינו
יהם ככל חצור יקטפון
וכראש שבלת יפלו:
כה ואם לא אפו מי יכזיבני
וישם לאין מלתי:
25, א ויען בלדד השחי ויאמר:
2 המשל ופחד עמו
עשה שלום במרומו:
3 היש מספר לגדודיו
ועל מי לא יקום תורתו
4 ומה יצדק אנוש עם אל
ומה יזכה ילוד אשה:
ה הן עד ירת ולא יאהיל
וכוכבים לא זכו בעיניו:
6 את כי אנוש רמה
ובן אדם תולעה:
26, ה הרפאים יחוללו
מתחת מים ושכניהם:

22 ומה יפעל שדי <לנו>
 19 ^β ויראו צדיקים וישמחו
 ונקי ילעג למי
 כ אם לא <נכחדו קמינו>
 5 ויתרם אכלה אש:
 21 הסכן נא עמו ושלם
 בהם <תביאתך> טובה:
 22 קח נא מפיו תורה
 10 ושים אמריו בלבבך:
 23 אם תשוב <ונגד> שדי <תפגע>
 תרחיק עולה מאהלך:
 24 ושית על עפר בצר
 ובצור נחלים אופיר:
 15 כה ויהי שדי בצריך
 :
 26 כי אז על שדי תתענג
 ותשא אל אלוה פנוך:
 27 תעתיר אליו וישמעך
 20 ונדריך תשלם:
 28 ותגזר אמר ויקם לך
 ועל דרכיך נגה אור:
 29 כי <תשפיל> ותאמר <גוה>
 ושח עינים וושע <אל>
 25 ל ימלט <את> נקי
 <ותמלט> בבר כפיך:
 23, א ויען איוב ויאמר:
 2 גם <הנה מר> שחי
 30 <ידו> כבדה על אנחתו:
 3 מי יתן ידעתי <ו> ואמצאהו
 אבוא עד תכונתו:
 4 אערכה לפניו משפט <ו>
 ופי אמלא תוכחות:
 35 אדעה מלים וענני
 ואבינה מה יאמר לי:
 6 הִפְרָב כח וריב עמדי
 לא אך הוא ישם בי:
 7 שם ישר נוכח עמו
 40 ואפלטו לנצח משפטי:
 22, 18 (β) והוא מלא בתיבה טוב
 ועצת רשעים רחקה מני:
 *
 23, 8 (γ) הן קדם אהלך ואינני
 ואחור ולא אבין לך:

21 <ביום> עברות יובלו:
 31 מִי יִגִּיד עַל פְּנוֹתָי דְּרֹכֹו
 והוא עשה מי ושלם לי:
 32 והוא לקברות יובל
 ועל גדיש ישקוד:
 33 מתקן לו רגבי נחל
 ואחריו כל אדם ימשוך
 ולפניו אין מספר:
 34 ואיך תנחמוני הבל
 ותשובתוכם נשאר מעל:
 22, א ויען אליפז התמני ויאמר:
 2 הלאל יסכן גבר
 כי יסכן עליו <משכיל>:
 3 החפץ לשדי כי תצדק
 ואם בצע כי תתם דרכיך:
 4 המוראתך יִתְקֶה
 יבוא עמך במשפט:
 ה הלא רעתך רבה
 ואין קץ לעונותיך:
 6 כי תחבל אֶחֱיָה חנם
 ובגדי ערומים תפשיט:
 7 לא מים עיף תשקה
 ומרעב תמנע לחם:
 9 אלמנות שלחת ריקם
 וזרעות ותמים <תדכא>:
 י על כן סביבתיד פחים
 ויבהלך פחד פחאם:
 11 <אורך מחשך> לא תראה
 ושפעת מים תכסך:
 12 הלא אלוה <בלבה> שמים
 וראיה ראש כוכבים כי קמו:
 13 ואמרת מה ידע אל
 הבעד ערפל ישפוט:
 14 עבים סחר לו ולא יראה
 ותוג שמים יתהלך:
 טו הארץ עולם תשמור
 אשר דרכו מתי און:
 16 אשר קמטו ולא עת
 נחר ויצק יסודם:
 17 האמרים לאל סור ממנו
 22, 8 (α) ואיש זרוע לו הארץ
 ונשוא פנים ישב בה:

29 כימי אלוה ישמרני:
 3 בהללו נרו עלי ראשי
 לאורו אלך חשך:
 4 כאשר הייתי בימי חרפי
 5 בסוד- אלוה עלי אהלי:
 ה בעוד שדי עמדי
 סביבתי נערי:
 6 ברחץ הליכי בחמה
 וצור יצוק עמדי פלגי שמן:
 10 שרשי פתוח אלי מים
 ושל ילון בקצירי:
 כ כבודי חדש עמדי
 וקשתי בידו תחליף:
 7 בצאתי שער עלי קרת
 15 ברחוב אכין מושבי:
 8 ראוני נערים ונחבאו
 ויושישים קמו עמדי:
 9 שרים עצרו במלים
 וכה ישימו לפיהם:
 20 י קול נגידים נאִלֵם:
 ולשונם לתכם דבקה:
 11 כי אזן שמעה ותאשרני
 ועין ראתה ותעידני:
 21 לי שמעו ויחלל
 25 וידמו למו עצתי:
 22 אחרי דברי לא ישנו
 ועלומי טוף מלתי:
 23 ויחללו כמטר לי
 ופיהם פערו למלקוש:
 30 כי אמלט עני משוע
 ויתום ולא עזר לו:
 13 ברכת אבד עלי חבא
 ולב אלמנה ארֶן:
 טי עינים הייתי לעֶנָה
 35 ורגלים לפסח אני:
 16 אב אנכי לאביונים
 ורב לא ידעתי אחקרהו:
 17 ואשברה מתלעות עול
 ומשניו אשליך טרף:
 40 24 אשחק אֱלֹהִים וְלֹא יאמינו
 ואור פני לא יפול:
 כה אבחר דרכם ואשב ראש
 ואשכון כמלך בגדוד
 כאשר אבלים יִנָּחם:
 45 14 צדק לבשתי וילבשני

28 לא עדה עליו שחל:
 9 בהלמיש שלח ידו
 הפך משרש הרים:
 י בצורות יארים בקע
 וכל יקר ראתה עינו:
 11 מבכי נהרות תבש
 ונתעלמה יצא אור:
 12 והחכמה מאין תמצא
 ואי זה מקום בינה:
 13 לא ידע אנוש דרכה-
 ולא תמצא בארץ החיים:
 14 תהום אמר לא בי היא
 וים אמר אין עמדי:
 טו לא יתן סגור תחתיה
 ולא ישקל כסף מחירה:
 16 לא תסלה בכתם אופיר
 בשחם יקר וספיר:
 17 לא יערכנה זהב וזכוכית
 ותמורתה כלי פז:
 18 ראמות וגביש לא יזכר
 ומשך חכמה מפנינים:
 19 לא יערכנה פטדת כוש
 בכתם טהור לא תסלה:
 כ והחכמה מאין תבוא
 ואי זה מקום בינה:
 21 ונתעלמה מעיני כל חי
 ומעוף השמים נסתרה:
 22 אבדון נמות אמרו
 באזנינו שמענו שמעה:
 23 אלהים הבין דרכה
 והוא ידע את מקומה:
 24 כי הוא לקצות הארץ יביט
 תחת כל השמים יראה:
 כה לעשות לרוח משקל
 ומים תכן במדה:
 26 בעשתו למטר חק
 ודרך לחזיו קלות:
 27 אז יראה ויספרה
 הכינה וגם חקרה:
 28 ויאמר לאדם
 הן יראת אדני היא חכמה
 וסור מִקֶּדַע בינה:

א. 29 ויסק איוב שאת משלו ויאמר:

2 מי ותנני כירחי קדם

27 יקרא אלוה בכל עת:
 11 אֹרְחָה אַתְּכֶם בֵּיד אֵל
 אֲשֶׁר עִם שְׂדֵי לֹא אֶכְחָד:
 12 הֵן אַתָּם כֻּלְּכֶם חֲזִיתֶם
 5 וְלִמָּה זֶה הִבֵּל תִּהְבְּלוּ:
 13 זֶה חֵלֶק אָדָם רֹשַׁע עִם אֵל
 «וַיִּנְחָלָה» עֲרוּצִים מִשְׁדֵּי יִקְחוּ:
 14 אִם יִרְבּוּ בָנוּי לְמוֹ חֶרֶב
 וְצֹאצְאוּ לֹא יִשְׁבְּעוּ לֶחֶם:
 10 טו שְׂרִידוֹ בְּמוֹת «לֹא» יִקְבְּרוּ
 וְאַלְמָנוֹתָיו לֹא תִבְכִּינָה:
 16 אִם יִצְבֵּר כַּעֲפֹר כֶּסֶף
 וּכְחֹמֶר יִכְיֶן מִלְּבוּשׁ:
 17 יִכְוֶן וְצִדִּיק יִלְבֹּשׁ
 15 וְכֶסֶף נָקִי יִחַלֵּק:
 18 בְּנֵה «לְעֵשׂ» בֵּיתוֹ
 וְכֶסֶכָּה עֲשֵׂה לְצֹר:
 19 עֲשִׂיר יִשְׁכֹּב וְלֹא יֵאָסֶף
 עֵינָיו פָּקַח וְאֵינָנוּ:
 20 כ תִּשְׁיָגְהוּ כַּמִּים בַּלְהוֹת
 לִילָה גִנְבָתוֹ סוֹפֶה:
 21 יִשְׁאָהוּ קִדִּים וְיִלָּךְ
 וַיִּשְׁעֲרָהוּ מִמִּקְוָמוֹ:
 22 וַיִּשְׁלַךְ עָלָיו וְלֹא יִחַמֵּל
 25 מִיָּדוֹ בְּרוּחַ יִבְרַח:
 23 «יִשְׁפֹּק עָלָיו» כְּפִימוֹ
 «וַיִּשְׁרָק» עָלָיו מִמִּקְוָמוֹ:
 28,א כִּי יֵשׁ לְכֶסֶף מוֹצֵא
 וּמִקוֹם לִזְהָב יִזְקֹר:
 2 ברָּזָל מֵעֶפֶר יִקַּח
 30 וְאַבֵּן יִצּוֹק נְחוּשָׁה:
 3 קֶץ שֵׁם לַחֹשֶׁךְ
 וְלִכְל תְּכַלִּית הוּא חֹקֶר:^ב
 4 פֶּרֶץ נָחַל «בְּעֶפֶר»
 35
 דָּלוּ מֵאַנּוּשׁ נָעוּ:
 ה אֶרֶץ מִמְּנָה יֵצֵא לֶחֶם
 וְתַחֲתֶיהָ נִהַפֵּךְ כִּמוֹ אֵשׁ:
 6 מִקוֹם סִפִּיר אֲבִינָה
 וְעֶפְרַת זָהָב לוֹ:
 40 7 נָתִיב לֹא יִדְעֵל עֵינֵי
 וְלֹא שִׁזְפָתוֹ עֵינֵי אֵיחָ:
 8 לֹא הִדְרִיכוּהוּ בָנוּי שִׁחַךְ

(β) 28,3 אֵבֶן אֶפֶס וְצִלְמוֹת

26,6 עָרוֹם שְׂאוֹל נִגְדוּ
 וְאֵין כְּסוּת לְאַבְהֹוֹן:
 7 נִטָּה צִפּוֹן עַל תְּהִי
 תִּלָּה אֶרֶץ עַל בְּלִימָה:
 8 צָר מִיֹּם בַּעֲבוּר
 וְלֹא נִבְקַע עֵינֵי תַחֲתָם:
 9 מֵאַחַז פָּנָי כֶּסֶף
 פִּרְשֵׁן עָלָיו עֲנָנוּ:
 י חָק חָג עַל פָּנָי מִיֹּם
 עַד תְּכַלִּית אֹרֶךְ עִם חֹשֶׁךְ:
 11 עֲמוּדֵי שָׁמַיִם וְלִפְפֹּ
 וִיתְמָהוּ מִגְעֲרָתוֹ:
 12 בִּכְחוֹ «גֶּעֶר» הַיָּם
 וּבִתְבוֹנָתוֹ מִחֵץ רֶהֱב:
 13 בְּרוּחוֹ שָׁמַיִם שִׁפְרָה
 חִלְלָה יָדוֹ נָחַשׁ בִּרְחָ:
 14 הֵן אֵלֶּה קְצוֹת דֶּרֶךְ
 וְיִמָּה שִׁמְךָ דָּבָר נִשְׁמַע בּוֹ
 וְרַעַם גְּבוּרָתוֹ מִי יִתְבוֹנֵן:
 26,א וַיַּעַן אוֹרֹב וַיֹּאמֶר:
 2 מִה עֲזַרְתָּ לֹּא כֹחַ
 הוֹשַׁעַת זְרוּעַ לֹא עָז:
 3 מִה יַעֲצֵת לֹא חֲכָמָה
 וְתוֹשִׁיָה לֶרֶב הוֹדַעַת:
 4 אֵת מִי הִגְדַּת מְלִיךְ
 וְנִשְׁמַת מִי יֵצֵאָה מִמֶּךָ:^א
 27,2 חִי אֵל הַסִּיר מִשְׁפָּטִי
 וְשְׂדֵי הָמָר נִפְשִׁי:
 3 כִּי כָל עוֹד נִשְׁמַתִּי בּוֹ
 וְרוּחַ אֱלֹהִים בְּאַפִּי:
 4 אִם תִּדְבַּרְנָה שְׁפָתַי עוֹלָה
 וְלִשׁוֹנִי אִם יִהְיֶה רִמְיָה:
 ה חֲלִילָה לִי אִם אֲצִדִּיק אֶתְכֶם עַד אֲגוּעַ
 לֹא אֲסִיר תַּמְתִּי מִמֶּנִּי:
 6 בַּצִּדְקָתִי הִחֲזַקְתִּי וְלֹא אֲרַפֶּה
 לֹא יִחַרְקֶה לִבִּי מִיָּמִי:
 7 יִהְיֶה כְּרֹשַׁע אִיּוֹב וּמִחֲקוֹמִי כַּעֲקֹל:
 8 כִּי מִה תִּקּוֹת חֲנֹף כִּי יִגְרֹעַ
 כִּי יִשְׁאַל אֱלֹהִים נִפְשׁוֹ:
 9 הֲצַעֲקָתוֹ יִשְׁמַע אֵל
 כִּי תִבְרָא עָלָיו צָרָה:
 י אִם עַל שְׂדֵי יִתְעַנֵּג

(α) 27,1 וַיִּסָּף אִיּוֹב שֶׁאֵת מִשְׁלֹו וַיֹּאמֶר:

- 31 ועל פתח רעי ארבותי;
י תטחן לאחר אשתי
ועליה יכרעון אחריו;
11 כי "היא" זמה
והוא "עון" פלילים;
12 כי אש היא עד אבדון תאכל
ובכל תבואתי תשרש;
13 אם אמאס משפט עבדי ואמתי
ברבם עמדי;
14 ומה אעשה כי יקום אל
וכי יפקד מה אשיבנו;
טו הלא בבטן עשני עשהו
וילקננו ברחם אחד;
16 אם אמנע מחפץ דלים
ועיני אלמנה אכלה;
17 ואכל פתני לבדו
ולא אכל יתום ממנה;
18 כי "מנעוריו גדלתי" כאב
ומבטן אמי" אנהנה;
19 אם אראה אויב מבלי לביש
ואין כסות לאביון;
כ אם לא ברכוני חלצו
ומגז כבשי יתחמם;
כה, 30 אם לא בכיתי לקשה יום
עגמה נפשי לאביון;
31,21 אם הנופתי על יתום ידי
כי אראה בשער עזרתי;
22 כתפי משקמה תפול
ואזרעי מקנה תשבר;
23 כי פחד אלי איד אל
ומשאתו לא אוכל;
38 אם עלי אדמתי תזעק
ויחד תלמיה יבכוון;
39 אם כחה אכלתי בלי כסף
ונפש בעליה הפחתי;
מ תחת חטה יצא חיה
ותחת שערה באשה;
24 אם שמתי זהב כסלי
ולכתם אמרתי מבטחי;
2*
- כה, 31 אם אשמה כי רב חילי
וכי כביר מצאה ידי;
26 אם אראה אור כי יהל
וירח יקר הלך;
27 ויפת בסתר לבי
ותשק ידי לפי;
28 גם הוא עון פלילי
כי כחשתי לאל ממעל;
29 אם אשמה בפיד משנאי
והתעררתי כי מצאו רע;
ל ולא נתתי לחטא חכי
לשאל באלה נפשו;
31 אם לא אמרו מתי אהלי
מי יתן מבשרו לא נשבע;
32 בחוץ לא ילין גר
דלתי ולא ילך אפתי;
33 אם כסיתי כאדם פשעי
לטמון בחבי עוני;
34 כי אערוץ המון רבה
ובז משפחות יתתני
ואדם לא אצא פתח;
לה מי יתן לי שומע לי
הן תני שדי יענני
וספר כתב איש ריבוי;
36 אם לא על שכמי אשאנו
אענדנו עטרות לי;
37 מספר צעדי אגידנו
כמו נגיד אקרבתנו;
מ תמו דברו איוב;
א, 38 ויעני יהוה את איוב מִן־הַסַּעֲרָה ויאמר:
2 מי זה מחשיך עצה
במלון בלי דעת;
3 אזר נא כגבר חלצוך
ואשאלך והודיעני;
4 איפה היית ביסדי ארץ
הגד אם ידעת בינה;
ה מי שם ממדיה כי תדע

5

10

15

20

25

30

35

40

45

29 כמעול וצנוף משפטו:

18 ואמר עם קני אֶזְקֶן-

וכחול ארבה ימים:

30, א ועתה שחקו עלי צעירים

אשר מאסתי אבותם

לשית עם כלבי צאני:

2 גם כח ידיהם למה לי?

3 בחסר ובכפץ גלמודי:

הַעֲרָקִים צִיָּה אֶרֶץ שׁוֹאָה וּמִשְׁאָה:

4 הקטפים מלוג עלי שיה

ושרש רתמים לחמם:

ה מן יָגַף וְגִרְשׁוֹ

ורועו עלימו כגנב:

6 בערץ נחלים לשכן

חרי עפר וכפים:

7 בין שיחים ונהקו

תחת חרול וספחו:

8 בני נבל גם בני בלי שם

נכאו מן הארץ:

9 ועתה נגיתם היותי

ואהי לחם למלה:

י תעבוני רחקי מני

ומפני לא חשכו רק:

11

12 על ימין פֶּרֶחַח וקומו

ויסללו עלי ארחות אידם:

13 נחסו נתיבותי

14 בַּפֶּרֶץ רָחַב יֵאֲתוּ

תחת שאה התגלגלו:

טו בַּהֲפֹכֹוּ עָלַי בִּלְהוֹת

יִתְרַדְּקוּ כְרוֹחַ נִדְבָתִי

וכעב עברה ישעתי:

16 ועתה עלי תשחפך נפשי

יאחזוני ימי עני:

17 לילה עצמי נקר מעלי

וערקי לא ישכבון:

18 ברב כח יתפש לבושי

כפי פֶּתְנִיתִי יֵאֲזָרֵנִי:

30, א(ע) ממני לימים

*

(ד) 2 עלימו באה כלה

30, 19 חרני לחמר

ואתמשל כעפר ואפר:

ב אשוע אליך ולא תענני

עמדתי ולא תחבֵּן בי:

21 תחפך לאכזר לי

בעצם ירך תשטמני:

22 תשאני אל רוח תרכיבני

ותמגנני מִתְשַׁעָה:

23 כי ידעתי מות תשיבני

ובית מועד לכל חי:

24

25

26 כי טוב קיויתי ויבא רע

ואיחלה לאור ויבא אפל:

27 מעי רָחַחוּ וְלֹא דָמוּ

קדמני ימי עני:

28 קדר הלכתי בלא

קמתי בקהל אשוע:

29 אח היותי לחנים

ורע לבנות יענה:

ל עורי שחר עֲלֵי

ועצמי חרה מני חרב:

31 ויהי לאבל כנרי

ועָבְבִי לְקוֹל בָּכִים:

31, א ברית כרתי לעיני

ומה אחבינך על בתולה:

2 ומה חלק אלוה ממעל

ונחלת שדי ממרמים:

3 הלא איד לעול

ונָכַר לַפְעֻלִי אוֹן:

4 הלא הוא וראה דרכי

וכל צעדיו יספור:

ה אם הלכתי עם שוא

ותחש על מרמה רגלי:

6 ישקלני במאזני צדק

וידע אלוה תִּמְתִּי:

7 אם תִּטָּה אשרי מני הדרך

ואחר עיני הלך לבי

ובכפי דבק מאוס:

8 אזרעה ואחר ואכל

וצאצאי ישרשו:

9 אם נפתח לבי על אשה

5

10

15

20

25

30

35

40

45

39,4 יחלמו בניהם ורבו בכר
יצאו ולא שבו למו;

ה מי שלח פרא חפשי

ומסרות ערוד מי פתח:

6 אשר שמתי ערבה ביתו
ומשכנתיו מלחה:

7 ישחק להמון קריה

תשאות לגש לא ישמע:

8 יתור הרים מרעהו

ואחר כל ירוק ידרוש:

9 היאבה רים עבדך

אם ולין על אבוסך:

י תִּקְשְׁרֶם בתלם בעבתת

אם ישדד עמקים אחריך:

11 התבטח בו כי רב כחו

ותעזב אליו יגיעך:

12 התאמין בו כי ישיב זרעך

וגרנדך יאסף:

13 כנה רננים נעלסה

אם אברה חסידה ונצה:

14 כי תעזב לארץ ביציה

ועל עפר תחמם:

טו ותשכח כי רגל תזורח

והית השדה תדושה:

16 הקשיקה בניה ללא לה

לרוק יגיעה בלו פחד:

17 כי תשה אלוה חכמה

ולא חלק לה בבינה:

18 כעת במרום תמריא

תשחק לסוס ולרכבו:

19 התתן לסוס גבורה

התלביש צוארו רעמה:

כ התרעישנו כארבה

היך נחרו אימה:

21 יחפר בעמק וישיש בכח

יצא לקראת נשק:

22 ישחק לפחד ולא יחת

ולא ישוב מפני חרב:

23 עליו תרנה אשפה

להב חנית וכידון:

24 ברעש ורגז יגמא ארץ

39 ולא יאמין כי קול שופר:

כה כדי שפר יאמר האח

ומרחוק יריח מלחמה

26 המבינתך ואבר נץ

יפרש כנפו לחימן:

27 אם על פיד יגביה נשר

וכי ירים קנו:

28 סלע ישכן ויתלנן

על שן סלע ומצודה:

29 משם חפר אכל

למרחוק עינו יביטו:

ל ואפרחו ילעלעו דם

ובאשר חללים שם הוא:

40, א ויען יהוה את איוב ויאמר:

2 הרב עם שדי יסור

מוכיח אלוה יעננה:

3 ויען איוב את יהוה ויאמר:

4 הן קלתי מה אשיבך

ידי שמתי למו פי:

ה אחת דברתי ולא אענה

ושתיים ולא אוסיף:

6 ויען יהוה את איוב מִן סערה ויאמר:

7 אזר נא כגבר חלציד

אשאלך והודיעני:

8 האף תפר משפטי

תרשיעני למען תצדק:

9 ואם זרוע כאל לך

ובקול כמהו תרעם:

י עדה נא גאון וגבה

והיך והדר תלבש:

11 הפץ עברות אפך

וראה כל גאה והשפילהו:

12 ראה כל גאה הכניעהו

והדך רשעים תחתם:

13 טמנם בעפר יחד

פניהם חבש בטמון:

14 וגם אני אודך

כי תישע לך ימינך:

טו הנה נא בחמות

(א) 39, רעם שרים ותרועה:

5

10

15

20

25

30

35

40

- 38 או מי נטה עליה קר:
6 על מה אדניה הטבעו
או מי ירה אבן פנתה:
7 ברן יחד כוכבי בקר
ויריעו כל בני אלהים:
8 ויסך בדלתים ים
בגיתו מרחם יצא:
9 בשומי ענן לבשו
וערפל חתלתו:
* ואשבר עליו <חק>
ואשים בריח ודלתים:
11 ואמר עד פה תבוא ולא תסיף
ופא ישית בגאון גליך:
- 38, כה מי פלג לשטף תעלה
ודרך לחזיון קלות:
26 להמטיר על ארץ לא איש
מדבר לא אדם בו:
5 27 להשביע שואה ומשואה
ולהצמיח מצא דשא:
28 היש למטר אב
או מי הוליד אגלי טל:
10 29 מבטן מי יצא הקרח
וכפר שמים מי ילדו:
ל כאבן מים יתלכדו
ופני תהום יתחבאו:
15 31 התקשר מעדנות כימה
או משכנות כסיל תפתח:
32 התציא מזרות בעתו
ועיש על בניה יתנחם:
33 הידעת חקות שמים
אם תשים משטרו בארץ:
20 34 החרים לעב קולך
ושפעת מים תכסך:
לח התשלח ברקים וילכו
ויאמרו לך הנה:
25 36 מי שת בטחות חכמה
או מי נתן לשכני בינה:
37 מי יספר שחקים בחכמה
ונבלי שמים מי ישכיב:
30 38 בצקת עפר למוצק
ורגבים ידבקו:
39 תחצוד ללביא טרף
וחית כפירים תמלא:
35 מ כי ישחו במעונות
ישבו בסכה למו ארב:
41 מי יכון ללרב צידו
כי ילדו אל אל ושויעו
יתעו לבלי אכל:
40 39, א הידעת עת לדת יעלי סלע
הלל אילות תשמר:
2 תספר ירחים תמלאנה
וידעת עת לדתנה:
3 תכרענה וליהן תפלחנה
חבליהם תשלחנה:
45
- 12 המימיק צוית בקר
ינדעתה שחר מקומו:
13 לאחז בכנפות הארץ:
14 תתהפך כחמר חותם
ויתצבו כמו לבוש:^β
16 הבאת עד נבני ים
ובחקר תהום התהלכת:
17 הנגלו לך שערי מות
ושערי צלמות תראה:
18 התבוננת עד רחבי ארץ
הגד אם ידעת כלח:
19 אי זה הדרך ישכן אור
וחשך אי זה מקומו:
כ כי תקח-לי אל גבולו
וכי תבין נתיבות ביתו:
21 ידעת כי אז תולד
ומספר ימיו רבים:
22 הבאת אל אצרות שלג
ואוצרות ברד תראה:
23 אשר חשכתי לעת צר
ליום קרב ומלחמה:
24 אי זה הדרך יחלק <גפר>
יפץ קדים עלי ארץ:
- (a) 38,13 וינערו רשעים ממנה:
*
(b) 38,13 וימנעו מרשעים אורם
וזרוע רמה חשבר:

- א, 42 ויען איוב את יהוה ויאמר: 42.4 שמע נא ואנכי אדבר
 2 ידעת כי כל תוכל
 ולא יבצר ממך מזמה:
 3 מי זה מעלים עצה בלי ידעתי
 לכן הגדתי ולא אבין
 נפלאות ממני ולא אדע:
 5 ונחמתי על עפר ואפר:
 7 ויהי אחר דבר יהוה את הדברים האלה אל איוב ויאמר יהוה אל אליפז
 התימני חרה אפי בדך ובשני רעיד כי לא דברתם אלי נכונה כעבדי איוב:
 8 ועתה קחו לכם שבעה פרים ושבעה אילים ולכו אל עבדי איוב והעליהם
 10 עולה בעדכם ואיוב עבדי יתפלל עליכם כי אם פניו אשא לבלתי עשות עמכם
 9 נבלה כי לא דברתם אלי נכונה כעבדי איוב: וילכו אליפז התימני ובלדד
 השוחי ו-צפר הנעמתי ויעשו כאשר דבר אליהם יהוה וישא יהוה את פני
 י איוב: ויהוה שב את שביית איוב בהתפללו בעד רעהו ויסף יהוה את כל
 11 אשר לאיוב למשנה: ויבאו אליו כל אחיו וכל אחיותיו וכל ידעיו לפניו
 15 ויאכלו עמו לחם בביתו וינדו לו וינחמו אתו על כל הרעה אשר הביא יהוה
 12 עליו ויתנו לו איש קשיטה אחת ואיש נזם זהב אחד: ויהוה ברכ את אחרית
 איוב מראשיתו ויהי לו ארבעה עשר אלף צאן וששת אלפים גמלים ואלף צמד
 14.13 בקר ואלף אתונות: ויהי לו שבענה בנים ושלוש בנות: ויקרא שם האחת
 טו ימימה ושם השנית קציעה ושם השלישית קרן הפוד: ולא נמצא נשים יפות
 16 כבנות איוב בכל הארץ ויתן להם אביהם נחלה בתוך אחיהם: ויחי איוב
 אחרי זאת מאה וארבעים שנה ויָאֵא את בניו ואת בניו ארבעה דורות:
 17 וימת איוב זקן ושבוע ימים:

41, ה' מי גלה פני לבושו
בכפל רסנו מי יבוא:
6 דלתי פניו מי פתח
סביבות שניו אימה:
5 7 גאווה אפיקי מגניב
סגורי חותם צר:
8 אחד באחד ינשו
ורוח לא יבא ביניהם:
9 איש באהיהו ידבק
10 יתלכדו ולא יתפרדו:
י' עטישתה תהל אור
ועינו כעפעפי שחר:
11 מפיו לפידים יהלכו
כידודי אש יתמלטו:
15 12 מנחיריו יצא עשן
כדוד נפות ואגמן:
13 נפשו יגחלים תלהט
ולחב מפיו יצא:
14 בצוארו ילון עז
20 ולפניו תדוץ דאבה:
ט' מפלי בשרו דבקו
.....
יצוק עליו בל ימוט:
16 לבו יצוק כמו אבן
25 ויצוק כפלה תחתית:
17 משתו יגורו אלים
משברים יתחטאו:
18 משיגהו חרב בלי תקים
חנית מסע ושריה:
30 19 יחשב לחבן ברזל
לעץ רקבון נחושה:
כ' לא יבריהני בן קשת
לקש נהפכו לו אבני קלע:
21 כקש נחשבו תותח
35 וישחק לרעש כידון:
22 תחתיו חודדי חרש
ירפד חרוץ עלי טיט:
23 ירתיה כסיר מצולה
ים ישים כמרקחה:
40 24 אחריו יאיר נתיב
יחשב תהום לשביליה:
כה אין על עפר משלה
העשו לבלי חת:
26 את כל גבה יראה
הוא מלך על כל בני שחק:

40 "חציר כבקר יאכל:
16 הנה נא כחו במחניו
ואונו בשרירי בטנו:
17 יחפץ זנבו כמו ארז
גידו פחדו ישרגו:
18 עצמו אפיקו נזשה
גרמיו כמטיל ברזל:
19 הוא ראשית דרכי אל
עשו יגש חרבו:
כ' כי בול נהרים ישאו לו
וכל חית השדה ישחקו שם:
21 תחת צאלים ישכב
בסתר קנה ובצה:
22 יסכהו צאלים צללו
יסבורהו ערבי נחל:
23 הן יעשק נהר ילא יחפז
יבטח כי יגיה ירדן אל פיהו:
24 בעינו יקפצו
במוקשים ינקב אף:
כה תמשך לויתן בחכה
ובחבל תשקיע לשונו:
26 החשים אגמן באפו
ובחוח תקב לחיו:
27 הירבה אליך תחנונים
אם ידבר אליך רכות:
28 היכרת ברית עמך
תקחנו לעבד עולם:
29 התשחק בו כצפור
ותקשרנו לנערוותיך:
ל' יכרו עליו חברים
יחצוהו בין כנענים:
31 התמלא בשכות עורו
ובצלל הגים ראשו:
32 שים עליו כפך
זכר מלחמה אל תוסף:
40, טו, א' אשר עשיתי עמך
*
41, נ, א' הן תחלתי נמובה
הגם אל מיאיו יטל:
2 לא אכור כי יעורני
ומי הוא לפני יתיצב:
3 מי הקדימני ואשלם
תחת כל השמים לי היא:
4 לא אהרש בדין
ודבי גבורות וחן ערכו:

- 34.3 כי אֶזְנִי מְלִיץ חֲבָחָן
וְחֵךְ יִטְעֵם לֹאֲכָלִי:
4 מִשְׁפָּט נִבְחָרָה לִּנִּי
נִדְעָה בִּינִינִי מִה טוֹב:
5 כי אָמַר אִיּוֹב צִדְקָתִי
וְאֵל הַסִּיר מִשְׁפָּטִי:
6 עַל מִשְׁפָּטִי אֶכְזָב
אֲנוּשׁ חֲצִי בְלִי פֶשַׁע:
7 מִי גִבֹר כְּאִיּוֹב
יִשְׁתַּח לַעֲגֵי כִמִּים:
10 וְאֵרַח לַחֲבֵרָה עִם פַּעְלֵי אֹרֶן
וּלְלַכְתָּ עִם אֲנָשֵׁי רִשָּׁע:
9 כי אָמַר לֹא יִסְכֵּן גִּבֹר
בְּרִצָּתוֹ עִם אֱלֹהִים:
15 לִכֵּן אֲנָשִׁי לִבִּב שִׁמְעִי לִי
חֲלִלָה לֹאֵל מִרְשַׁע וְשָׂדֵי מַעוֹל:
11 כי פַּעַל אָדָם יִשְׁלַם לֹו
וְכֹאֲרַח אִישׁ יִמְצָאוֹ:
12 אֵת אֲמָנָם אֵל לֹא יִרְשִׁיעַ
וְשָׂדֵי לֹא יַעֲרֹת מִשְׁפָּט:
20 מִי פֶקֶד עָלָיו אֲרֻצָּה
וּמִי שֵׁם חֲבַל כֹּלָה:
14 אִם יִשִּׁים אֱלֹוֹ לִבּוֹ
רוּחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ אֱלֹוֹ יֹאסֶף:
25 טִי יִגּוֹעַ כָּל בָּשָׂר יַחַד
וְאָדָם עַל עֵפֶר יוֹשֵׁב:
16 וְאִם בִּינָה שִׁמְעָה זֹאת
הַאֲזִינָה לְקוֹל מְלִי:
17 הֲאֵף שׁוֹנֵא מִשְׁפָּט יִחְבֹּשׁ
וְאִם צָדִיק יִכְבֹּר תִּרְשִׁיעַ:^β
30 אֲשֶׁר לֹא נִשְׂא פָנָיו שְׂרִים
וְלֹא נָכַר שׁוֹעַ לַפָּנִי דָל
כִּי מַעֲשֵׂה יָדָיו כָּלָם:
כ רָגַע וַיִּמָּתוּ וַחֲצוֹת לַיְלָה יִגְעִשׁוּ עִם וַיַּעֲבֵרוּ
35 וַיִּסִּירוּ אֲבִיר לֹא בִיד:
21 כי עֵינָיו עַל דְּרָכָיו אִישׁ
וְכָל צַעֲדָיו יִרְאֶה:
22 אֵיךְ חֶשֶׁךְ וְאֵיךְ צִלְמוֹת
לְהִסְתֵּר שֵׁם פַּעְלֵי אֹרֶן:
40 כי לֹא עַל אִישׁ יִשִּׁים עֵיד
לְהִלֵּךְ יָתָּה אֵל בְּמִשְׁפָּט:
24 יִרַע כְּבוֹרִים לֹא חֶקֶר

34,18(?) האמר למלך בלעל
רשע אל נדיבים:

- 33,16 אֲזִי יִגְלֶה אֶזְנִי אֲנָשִׁים
וּבְמִסְרָם יַחֲתֵם:
17 לְהַסִּיר אָדָם מִמִּצְעָהוּ
וְגוֹה מִגִּבֹר יִשָּׁדֶה:
18 יַחֲשֹׁךְ נַפְשׁוֹ מִנִּי שַׁחַת
וְחִיתוֹ מִעֵבֶר בִּשְׁלַח:
19 וְהוֹכַח בְּמִכְאוֹב עַל מִשְׁכָּבוֹ
יִכָּאֵב עֲצָמָיו אֵתָן:
■ ... חִיתוֹ לַחֵם
וְנַפְשׁוֹ מֵאֹכֵל תֹּאוֹה:
21 יִכָּל בָּשָׂרוֹ מִרְאִי
וְיִשְׁפֹּט עֲצָמָתוֹ לֹא רָאִי:
22 וְתִקְרַב לַשַּׁחַת נַפְשׁוֹ
וְחִיתוֹ לְמִיתוֹתִים:
23 אִם יֵשׁ עָלָיו מִלֶּאֱךָ מְלִיץ^א
לְהַגִּיד לְאָדָם יִשְׂרָו:
24 וַיַּחֲנֵנוּ וַיֹּאמֶר
פְּדָהוּ מִרְדַּת שַׁחַת
מִצָּאָתִי כִפֹּר:
כה רַטֶּפֶשׁ בָּשָׂרוֹ מִנֶּעֶר
יִשׁוּב לִימֵי עֲלֻמָּיו:
26 יַעֲתֵר אֵל אֱלֹהֵי וִירְצָהוּ
וַיִּרָא פָנָיו בַּחֲרוּצָה
וַיִּשֵׁב לְאֲנוּשׁ צִדְקָתוֹ:
27 יִשָּׂר עַל אֲנָשִׁים וַיֹּאמֶר
הִטָּאתִי וַיִּשָּׂר הָעוֹוִיתִי
וְלֹא יִהְיֶה לִּי:
28 פְדָה נַפְשִׁי מִעֵבֶר בִּשְׁחַת
וְחִיתִי בְּאוֹר תִּרְאָה:
29 הֵן כָּל אֱלֹהֵי יַפְעֵל אֵל
פַּעֲמִים שְׁלֹשׁ עִם גִּבֹר:
ל להִשִּׁיב נַפְשׁוֹ מִנִּי שַׁחַת
לְאִיר בְּאוֹר הַחַיִּים:
31 הִקְשֵׁב אִיּוֹב שִׁמְעֵ לִי
הַחֲרֹשׁ וְאֲנֹכִי אֲדַבֵּר:
32 אִם יֵשׁ מְלִיץ הַשִּׁיבֵנִי
דַּבֵּר כִּי חֲפָצְתִּי צִדְקָה:
33 אִם אֵיךְ אֵתָה שִׁמְעֵ לִי
הַחֲרֹשׁ וְאֵלֶּפֶךְ חֲכָמָה:
א, 34 וַיַּעַן אֱלֹהֵיָ וַיֹּאמֶר:
2 שִׁמְעֵ חֲכָמִים מְלִי
וַיִּדְעִים הַאֲזִינֵנוּ לִי:

33,23(α) אחר מני אלה

(דברי אליהוא)

- 32, א וישבתו שלשת האנשים האלה מענות את איוב כי הוא צדיק בעיניו:
 2 ויחר אף אליהוא בן בִּרְכָאֵל הַבּוּזִי ממשפחת רם באיוב חרה אפו על צדקו
 3 נפשו מאלהים: ובשלשת רעיו חרה אפו על אשר לא מצאו מענה וירשיעו
 4. ה את איוב: ואלהו חכה את איוב בדברים כי זקנים המה ממנו לימים: וירא
 6 אליהוא כי אין מענה בפיו שלשת האנשים ויחר אפו: ויען אליהוא בן ברכאל
 הַבּוּזִי ויאמר
 צעיר אני לימים ואחס ישישים 32 ואל אדם לא אכנה:
 על כן זחלתי ואירא 22 כי לא ידעתי אכנה
 מחות דעו אחכם:
 אמרתי ימים ידברו 7 ואולם שמע נא איוב מלי
 10 ורב שנים ידיעו חכמה:
 8 אכן רוח היא באנוש
 ונשמת שדי תבינם:
 9 לא רבים יחכמו
 10 וזקנים יבינו משפט:
 י לכן אמרתי שמעה לי
 אחוה דעו אף אני:
 11 הן הוהלתי לדבריהם
 אזין עד תבולתיכם
 עד תחקרון מלין:
 12 ועדיכם אחבונן
 והנה אין לאיוב מוכיח
 עונה אמריו מכם:
 13 פן תאמרו מצאנו חכמה
 אל ידפנו לא איש:
 14 ולא ערך אלי מלין
 ובאמריכם לא אשיבנו:
 ט חתו לא ענו עוד
 העתיקו מהם מלים:
 16 והוהלתי כי לא ידברו
 כי עמדו לא ענו עוד:
 17 אענה אף אני חלקי
 אחוה דעו אף אני:
 18 כי מלתי מלים
 הציקתני רוח בטני:
 19 הנה בטני כיון לא יפתח
 כאבות חדשים יבקע:
 20 אדברה וירוח לי
 אפתח שפתי ואענה:
 21 אל נא אשא פני איש
 בתנומות עלי משכב:
 40

- 36 וחייתם בקדשים:
 טי יחלץ עני בעניו
 ויגל בלחץ אֶזְנוֹ:
 16 ואף הסיתך מפני צר
 רחב לא מוצק תחתי
 שלחך מלא דשן:
 17 וידין רשע יִמְלֹאֲךָ:
 דין ומשפט יתמכו:
 18 כי חמה פן יסיתך בשפק
 ורב כפר אל יטך:
 19

 21 השמר אל תפן אל אֵין
 כי על זה בחרת מעני:
 22 הן אל ישגיב בכחי
 מי כמהו מורה:
 23 מי פקד עליו דרכו
 ומי אמר פעלת עולה:
 24 זכר כי תשגיא פעלו
 אשר שררו אנשים:
 כה כל אדם חזו בו
 אנוש יביט מרחוק:
 26 הן אל שגיא ולא נדע
 מספר שניו ולא חקר:
 27 כי יגרע נטפי מים
 יזקו מטר לאדו:
 28 אשר יזלו שחקים
 ורעפו עליו אדם ירב:
 29 אף מִי יבין מפרשי עב
 תשאות סכתו:
 ל הן פרש עליו אורו
 ושרשי הים כסה:
 31 כי בס ידין עמים
 יתן אכל למכביר:
 32 על כפים כסה אור
 ויצו עליוֹ במפגיע:
 33

 א, 37 אף לזאת יחרד לבי
 וימר ממקומי:
 2 שמעו שמוע ברגז קלו
 והגה מפיו יצא:
 3 תחת כל השמים ושרהו
- 37 ואורו על כנפות הארץ:
 4 אחריו ישאג קול
 ירעם בקול גאונו
 ולא יעקבם כי ישמע קולו:
 5 ה ירעם אל בקולו נפלאות
 עשה גדלות ולא נדע:
 6 כי לשלג יאמר יְהוָה ארץ וגשם ^{המטר}
 9 "מִן הַחֹדֶר תבוא סופה
 קרה:
 י מנשמת אל יתן קרח
 ורחב מים במוצק:
 11 אף ברי יטרות עב
 יפיץ ענן אורו:
 12 והוא מסבות מתהפך בתחבולתו לפעלם^ב
 13 אם לשבט * לארצו
 אם לחסד ימצאהו:
 14 האזינה זאת איוֹב
 עמד והתבונן נפלאות אל:
 טי התדע בשום אלוה עליהם
 20 והופיע אור עניו:
 16 התדע על עב
 יִפְלְאוֹת תמים דעים:
 17 אשר בגדיך חמים
 בהשקט ארץ מדרום:
 18 תרקיע עמו לשחקים
 חזקים כראי מוצק:
 19 הודיענו מה נאמר לו
 לא נערך מפני
 כ היספר לו כי אדבר
 30 אם אמר איש כי יבלע:
 21 ועתה לא ראו אור בְּהָאֵירוֹ בשחקים
 ורוח עברה ותטהרם:
 22 מצפון יְהוָה יאתה
 על אלוה נורא הוד:
 23 שדי לא מצאנהו
 35 שגיא כח ומשפט ורב צדקה
 24 לכן יראוהו אנשים
 לא יראה כל חכמי לב:
 37, 6 יגשם מטרות עזו:
 7 ביד כל אדם יחתום
 לדעת כל אנשי מעשהו:
 8 ותבוא חיה במדבר ארב
 ובמלנחיה תשכן:
 *
 12 כל אשר יצוים על פני חבל ארצה:
 *
 23 לא יענה:
 (α)

34 ויעמד אחרים תחתם:

כה לכן יכור מעבדיהם
והפכים: לילה וידכאו:

26 תחת רשעים ספקם
במקום ראים:

27 אשר על כן סרו מאחריו
וכל דרכיו לא השכילו:

28 להביא עליו צעקת דל
וצעקת עניים ישמע:

29 והוא ישקט ומי ירשע
ויסתור פנים ומי ישורנו

ועל גוי ועל אדם יחד:
ל ממלך אדם חנק

ממקשי עם:
31

32 אתה הרני
אם עול פעלתי לא אסוף:

33 המעמד «שִׁלְמִים» כי מאסת
כי אתה תבחר ולא אני

ומה ידעת דבר:
34 אנשי לבב ואמרו לי

וגבר חכם שמע לי:
לה איוב לא בדעת ידבר

ודבריו לא בהשכיל:
36 «אולם» יבהן איוב עד נצח

על תשבת באנשי און:
37 כי יסוף על חטאתו פשע בינינו יספוק

וירב אמריו לאל:

35, « ויען אליהו ויאמר:

2 הזאת חשבת למשפט
אמרת צדקי מאל:

3 כי תאמר מה יסכן לך
מה «תִּעֵל» מחטאתי:

4 אני אשיבך מלין
ואת רעיד עמד:

ה הבט שמים וראה
ושור שחקים גבהו ממך:

6 אם חטאת מה תפעל בו
ורבו פשעיד מה תעשה לו:

7 אם צדקת מה תתן לו
או מה מידך יקח:

8 לאיש כמוך רשעך
ולבן אדם צדקתך:

35,9 מרב עשוקים יזעקו

ישועו מזרוע רבים:
י ולא אמר: איה אלוה עשי

נהן זמרות בלילה:
5 11 מלפנו מבהמות ארץ

ומעוף השמים וחכמנו:
12 שם יצעקו ולא יענה

מפני גאון רעים:
13 אך שוא לא ישמע אל

10 ושדיו לא ישורנה:
14 אף כי תאמר

דין לפניו ותחולל לו:
15 ועתה כי אין פִּקְדֵי אפיו

ולא ידע בפש מאד:
16 ואיוב הבל יפצה פיהו

בבלי דעת מלין יכבר:

36, « ויסף אליהו ויאמר:

2 כתר לי זעיר ואחוך
כי עוד לאלוה מלים:

3 אשא דעו למרחוק
ולפעלי אתן צדק:

4 כי אמנם לא שקר מלי
תמים דעות עמד:

ה הן אל כביר ולא ימאס
כביר כח לב:

6 לא יחיה רשע
ומשפט עניים יתן:

7 לא יגרע מצדיק עיניו
ואת מלכים לכסא

30 וישיבם לנצח ויגבהו:
8 ואם אסורים בזקים

ילכדון בחבלי עני:
9 ויגר להם פעלם

35 ופשעיהם כי יתגברו:
י ויגל אזנם למוסר

ויאמר כי ישובון מאון:
11 אם ישמעו ויעבדו

יכלו ימיהם בטוב
ושניהם בנעימים:

40 ואם לא ישמעו בשלח יעברו
ויגועו בבלי דעת:

13 וחנפיו לב ישימו אף
לא ישועו כי אסרם:

14 תמת בנער נפשם

5

10

15

20

25

30

35

40

45

- 31 (3) **אִל** **פָּצְיוֹרִי**. **Θ**, however, *ἀσπρήγανον*. FIELD, p. 12^a gives the reading *ἐθέρισαν*. Emend in accordance with this.
- (4) **אִל** **וְיָגִי** **וְיָגִי**. A hopelessly corrupt passage. The versions conjecture. **℣** **בְּמַנְיָא** **וְיָגִי** & **ΑΣ** *πρός ἐνόπλων* seem to have connected **וְיָגִי** with **וְיָגִי**. **Θ** *αὐτοὶ δὲ ἐκ κακῶν οὐκ ἐξαίρετοι ἔσονται*, seems to have read **וְיָגִי** **וְיָגִי** **וְיָגִי**. MEXX reads **וְיָגִי** *God takes it out of the baskets*, which is not a very suitable expression, when applied to God.
- (5) **אִל** **וְיָגִי** **וְיָגִי**. *A διαφώντες*, & so EWALD & MEXX, who read **וְיָגִי** = **וְיָגִי**. Probably the verb also would then have to be in the plural.
- (14) **אִל** **וְיָגִי**. *Are lifted up to safety* is not a natural expression. It is better to emend in accordance with the Syro-Hex. **וְיָגִי**, see FIELD, p. 12^b, n. 17.
- (21) **אִל** **וְיָגִי** is retained by EWALD, who reads **וְיָגִי** instead of **וְיָגִי**. He translates *he rescueth the destroyed out of their mouth*. The destroyed are, however, already in their belly. HIRZIG's **וְיָגִי** *their murderers* is too rash a conjecture. **וְיָגִי** is evidently an explanatory gloss to **וְיָגִי**, and crept into the text through a copyist, displacing an **וְיָגִי** which would correspond to the **וְיָגִי**, cf. 5^b.
- (26) **אִל** **וְיָגִי** which is quite unallowable before **וְיָגִי**.
- (γ, 3) **אִל** **וְיָגִי**. It is perhaps better to read **וְיָגִי**. See KÖNIG, *Lehrgeb.* p. 433 f.
- (γ, 4) **אִל** **וְיָגִי**, usually taken to mean *sparks* (of fire). The renderings of *A* (*νίολ πτηνῶν*) & *Σ* (*τὰ τέκνα τῶν πετεινῶν*) are better. Emend the text accordingly into **וְיָגִי**, cf. Is. 40, 31. Verses 6 & 7 are an interpolation, out of place here, and belonging rather to the range of thought of ch. 3. For in ch. 5 the subject under discussion is not the sorrowful lot of mankind, but the destruction of the ungodly.
- 41 (6) **אִל** **וְיָגִי**. But **וְיָגִי** in 27^a requires the reading **וְיָגִי**; cf. **Θ** *ἀκαχόμεν*.
- (10) **אִל** **וְיָגִי**. Kethîb **וְיָגִי**.
- (15) **אִל** **וְיָגִי** gives but a forced sense, to be emended in accordance with **Θ** *μεντροῦσι*.
- (21) **אִל** **וְיָגִי**, corrupt reading, paraphrased by **℣**: *as though a menstruating woman were seated at a meal*. — MEXX, following **Θ** *ὁρῶ τὰ σῖτά μου ὥστερ ὁσμήν λεόντος*, emends ingeniously **וְיָגִי**; this, however, does not suit the context, which refers to something which one would be loath to touch.
- (22) In some MSS. **וְיָגִי**, see BAER, p. 36.
- (23) **אִל** **וְיָגִי** is not in accordance with the parallelism.
- (32) **אִל** **וְיָגִי**, to be emended in accordance with **Θ** *ἐπ' αὐτῷ*.
- (35) **אִל** MICH., HAHN **וְיָגִי**, BAER, p. 36: **וְיָגִי**. HITZIG: *to the patient sufferer(?)*. It is better to emend in accordance with **℣** **וְיָגִי** & **℣** *qui tollit*.
- (43) **אִל** **וְיָגִי**; but it is better to read with OLSH. **וְיָגִי** (Qal): *they bend, turn the way*.
- 41 (4) **אִל** **וְיָגִי**, the plural is, however, intended, cf. **℣** & **℣**.
- (6) **אִל** **וְיָגִי**. J. D. MICHAELIS has the correct reading **וְיָגִי**. — **אִל** **וְיָגִי** Kethîb; **וְיָגִי** Qerê; cf. BAER, p. 37. **וְיָגִי** is usually rendered: *for now ye are become as nothing*, which would, however, require **וְיָגִי**, cf. Is. 40, 23. — **וְיָגִי** is to be read with MEXX: *for now ye have been against me*.
- (7) The reading **וְיָגִי** given by BAER (cf. p. 37) is based upon a Masoretic interpretation, explaining v. 21^b: *ye feared the terror, yea, ye wert afraid*.
- (15) **אִל** **וְיָגִי**. *A λόγοι ἐνθούρ*. **Θ** *ἀληθινῶν ῥήματα* = **וְיָגִי**.
- (19) **אִל** **וְיָגִי**, with the rather violent ellipsis of **וְיָגִי**. It is better to follow **Θ** *ἐπιπίπτει ἐπ' ὁρφαγῶν* and to read **וְיָגִי**; cf. Josh. 11, 7: *to fall upon anyone, attack*.
- (20) For **וְיָגִי** cf. ch. 40, 30. — MEXX reads **וְיָגִי** in accordance with ch. 19, 5. — For **וְיָגִי** see BAER, p. 37.
- (24) **אִל** **וְיָגִי** is a clerical error. — **אִל** **וְיָגִי**; the sense requires **וְיָגִי**.

Critical Notes On the Hebrew Text of the Book of Job.

- 1 (5) **א** + **ו**, a later addition to the text which mars the construction. *A* correctly: *εκαστος τὴν ἐαυτοῦ ἡμέραν*. **I** harmonizing: *per domos, unusquisque in die suo*.
- (7) **א** **ו**, a correction due to religious reasons; cf. GEIGER, *Urschrift*, p. 267 f. For **ו** cf. 3,1.
- (11) **א** **ע** is a clerical error for **ל**. *ΑΣΘ ἐπὶ (τὸν δοῦλόν μου)*; cf. **א** 2,3.
- (15) **א** **ו**. For **ו** cf. Prov. 30,10.
- (23) **א** **ע**. Read **ע** = **ע**, v. 16 f.
- 2 (1) **א** **ו**, cf. notes on p. 1, ll. 7 & 15, also FIELD, p. 6b, u. 91: *εἰς πρόσωπόν σου βλασφημήσει σε*.
- (3) **א** **ע** Kethib.
- (5) **א** **ע**, *Σ* *εἰ*. MERX emends to **א** **ע**, following **Θ** & **S**. **א** **ע**; cf. notes on p. 1, ll. 7 & 15 and p. 2, l. 1.
- (6) **א** **ע**. MERX **א** **ע**. The pausal accent ought to be shifted to **א**, and another **א** inserted before **ע**; cf. **א** **ע** which follows.
- 2r (21) **א** **ע**; cf., however, STADE § 231. Formed from the stem **ע**.
- (35) MERX, following **Θ** *ἐν κοιτίᾳ*, emends to **א** **ע**. **א** is, however, to be preferred; cf. Jer. 20,17 and GRAF, *Der Prophet Jeremia* (Leipzig 1862-3) *ad locum*.
- 3r (4) **א** **ע** **ו** **א**. So **Θ** & *A*.
- (20) **א** **ע** would mean: *to cause to stand up*. Niph. is better.
- (22) **א** **ע**. It is better to emend in accordance with **Θ** *εἶδον καὶ οὐκ ἦν μορφή*.
- (28) **א** **ע**. A possible formation; cf. DILLM. *Lex. Aeth.* 552. Read, however, as in 24,12: **א** **ע**.
- (31) **א** **ע** has no subject. It is better to read with **I** (*consumentur velut a tinca*) and 5,4: **א** **ע**.
- (33) MERX follows **Θ** *παρὰ τὸ μὴ δένασθαι αὐτοὺς ἐαυτοῖς βοιτῆσαι*, & reads **א** **ע**. Cf, however, 9,5 **א** **ע**. *To perish unawares* suits v. 19 (*the houses eaten away by the moths*) better.
- (34) **א** **ע**. The passages cited by EWALD (*Ijob*² p. 205) in favor of **א** **ע**, 6,13; 20,2 are themselves suspicious. Nor can we do much with **א** **ע**. OLSH., HLTZ. alter to **א** **ע**. In the translations of **Θ** (*א* **ע**) and **I** (*qui autem reliqui fuerint auferentur ex eis*), which are evidently paraphrastic, there seems to be a trace of **א** **ע**.
- (39) **א** **ע**; so **Θ** *καὶ καταρασάμην*. This reading is, however, improbable. Why *suddenly*? How could man's curse bring about the effects stated in v. 4? **Θ** *καὶ ἐβρωθήν*. So MERX excellently **א** **ע**.
- (β) 5,1 is a gloss, intended to explain more fully **א** **ע** 4,21.

61 (34) **אל** וְהַבְּלִעַנִי אֲס' *ἀμα κύκλω κατεπόντισάς με* thou didst plunge me in altogether (so that I am surrounded by waves of sorrow); to be emended accordingly.

(β) Is a gloss intended to explain הַמַּצֵּחַ.

71 (2) **אל** וְשִׁמְרֹתָי אֵי, being dittography (cf. the following וְשִׁמְרֹתָי), is to be canceled.

(6) **אל** וְהִיאָה עֵינִי. It is better to emend with LAG. *l. c.* intoxicated with misery, in accordance with קָלֶן וְשִׁבְעָה.

(12) Verses 18—22 form a parallel to ch. 3 and should, therefore, have been printed in blue; so, too, note β.

(13) **אל** לֹא לִמָּה is wanting in **אל**, but is indispensable, cf. 3,11.

(16) **אל** Qerê: לֵב.

(17) **אל** Kethib: וְשִׁי; Qerê: וְשִׁי as an imperative; וְשִׁי in the sense of *to take away from anything*, is contrary to usage. Better וְשִׁיב *scil.* וְשִׁיב. — LAG., *l. c.*, reads וְשִׁיב following Is. 24,8.

(α) Words without coherence, cf. 14,14.

(β) V. 22c is intended to explain עֵינִי. The meaning of the glossator is, that it is a profound darkness, which can be placed on a par with אֶפֶס. וְהִיאָה (MICH., HAHN) or וְהִיאָה (BAER, p. 40) is a clerical error for וְהִיאָה, from the stem וְהִיאָה II = עֵינִי II; cf. the transposition וְהִיאָה exhausted, from the stem וְהִיאָה I = עֵינִי I.

(29) **אל** בְּעֵינֵי. MERX following *ὁ ἐναντίον αὐτοῦ* reads בְּעֵינֵי. What Job complains of, is, however, that Jahveh regards him as an evil-doer. We emend בְּעֵינֵי, since Job is in his own eyes a just man.

(34) MERX (p. 48 f.) following *ὁ* alters וְשִׁי to וְשִׁי (?).

(γ) A gloss, intended to define still more clearly the sublimity of divine as compared with human wisdom. — *ὁ διπλοῦς*, cf. *ad rem* 2 K 2,9. We would, therefore, reject the emendation proposed by MERX: וְשִׁי = וְשִׁי.

(δ) The verses 7—9 are evidently an interpolation; v. 10 joins with v. 6.

(δ,2) **אל** וְהִיאָה suspicious as being dittography of the end of v. 7a. LAG., *l. c.*, takes it as = וְהִיאָה, aram. *venies*. Can we, however, suppose that the poet would have used the word in the same verse in two different senses? וְהִיאָה seems to suit *er* best.

(δ,3) וְהִיאָה is not in keeping with the parallelism; cf. vv. 8b, 9a.

(δ,5) **אל** וְהִיאָה, BAER also; וְהִיאָה is more suited to the sense as an accusative of specification.

71 (8) **אל** + וְ.

(9) MERX following *ὁ ἐκδόσῃ ῥύπον* proposes וְהִיאָה (?).

(10) **אל** וְהִיאָה. There is no necessity here to emphasize the personal pronoun. We emend in accordance with *ש* וְהִיאָה.

(12) וְהִיאָה is necessary, and seems to have been omitted in the text.

(13) **אל** וְהִיאָה usually translated *though it be dark*, but as וְהִיאָה in v. 17a is masculine, the verb would have no subject. The reading of *ὁ ἢ ἐξ ἐχθρῶν σου ὥσπερ ἐωσφόρος* points to וְהִיאָה.

(15) **אל** וְהִיאָה. It is difficult to accept the usual explanation *and though thou hast been confounded (from וְהִיאָה), thou shalt dwell in peace*, even if the arbitrary interpolation of *once (on one particular occasion)* be made in the first clause. Others translate *if thou search (from וְהִיאָה to dig, search after), thou shalt dwell in safety*. But since dwelling in safety is not a consequence of searching, the second clause is usually rendered *thou shalt lie down with thy heart at rest*, which would not only be contrary to the usual meaning of 'לֵב, בְּשֵׁה, וְשִׁב, but would also involve the arbitrary assumption that the passage meant *because thou hast not found anything in thy search to cause anxiety, thou shalt rest in peace*. For even a careful search would not be a guaranty that everything that could cause anxiety had been observed,

41 (27) **ל** Kethib **ל**.

(31) **ל** + **ל**, repeated by mistake from v. 3b.

(34) The Masoretic division of the verse is wrong. The first hemistich ends with **אָקָם**.

(35) **ל** Kethib **גִּישׁ**, Qerê **גִּישׁ**.

51 (13) **ל** **מַעֲצָמוֹתַי** gives no sense. — Contrary to the reading of the Masora, **מַאֲסָה** is to be joined to v. 15; v. 16 begins with **לֹא לְעַלֵּם**.

(24) **ל** **וְאֶתְּהָה**; the question, however, is continued. — **ל** **וְלִי**, but **Θ ἐπὶ σοί**.

(25) MERX reads **וְשָׁח** in accordance with **Θ ἐποιήσω λήθην**, following the orthography of Jer. 23,39. **וְשָׁח** is, however, so generally used in connection with words having the meaning of *sin*, that the rendering of **Θ** must be regarded as being due to a misunderstanding.

(34) **ל** **יָעִת** twice, cf. **Σ μεταστρέψει, μεταστρέψεται**.

(37) **ל** **וְאֶתְּהָה**, probably dittography, since **וְשָׁח** is elsewhere construed with the accus.

(42) **ל** in MICH., HAHN **וְשָׁח**, BAER (p. 38) **וְשָׁח**. The Hiphil is preferable: *thy latter end he shall greatly increase*.

51 (2) **ל** **וְכִנּוֹן**, **וְכִנּוֹן** (OLSH.) is more in keeping with the parallelism **וְשָׁח**. — **ל** **וְכִנּוֹן**; the suffix gives no sense.

(3) **ל** **וְכִנּוֹן** usually taken to mean *of yesterday*, which would be **וְכִנּוֹן**. The simplest emendation is the one suggested by LAGARDE, *Prophetæ Chaldaice*, L: **וְכִנּוֹן**.

(11) **ל** **וְכִנּוֹן**. It is better to emend in accordance with **Θ τὰ ἔσχατα**.

(13) **ל** **וְכִנּוֹן**, var. **וְכִנּוֹן**. Usually rendered *to tear, break off*. The reading **וְכִנּוֹן** is preferable.

(20) **ל** **וְכִנּוֹן** **וְכִנּוֹן** **וְכִנּוֹן** gives no sense. STICKEL, EWALD: **וְכִנּוֹן** **וְכִנּוֹן** **וְכִנּוֹן** *between stones it looks through = it bores its way through*. MERX: **וְכִנּוֹן** **וְכִנּוֹן** **וְכִנּוֹן** *it looks upon a superabundance of offshoots*. We emend in accordance with **Θ ἐν μέσῳ χαλκῶν ζήσεται**. For **וְכִנּוֹן** *to remain alive, to be preserved* cf. 21,7.

(23) **ל** **וְכִנּוֹן** *the joy (of his way)* is not in keeping with the description of the fall of the wicked; MERX, following **Θ καταστροφῇ**, emends **וְכִנּוֹן**. But **וְכִנּוֹן** is *falling off, backsliding, apostasy*. Better **וְכִנּוֹן**.

(24) **ל** **וְכִנּוֹן**; the plural does not agree with the subject.

(28) **ל** **וְכִנּוֹן** gives no sense. — For **וְכִנּוֹן** cf. STADE §§ 143^e, note 1; 492^a, note.

61 (3) **ל** **וְכִנּוֹן**, clerical error for **וְכִנּוֹן** 38,32; GEO. HOFFMANN in ZAT III 279 reads **וְכִנּוֹן**.

(15) **ל** **וְכִנּוֹן**. The reading of **Θ οὐκ ἀποκριθήσεται μοι** is better; point accordingly.

(19) **ל** **וְכִנּוֹן**. Better **וְכִנּוֹן** = **וְכִנּוֹן**, according to LAGARDE, *l. c.*

(23) **ל** **וְכִנּוֹן**, which would be impossible in this position.

(24) **ל** **וְכִנּוֹן** (MICH., HAHN) or **וְכִנּוֹן** (BAER) gives no sense, since the point is that Jahveh should be compelled to appear before the judgment-seat.

(25) **ל** **וְכִנּוֹן** (**Θ τὸ στόμα μου**) is a dogmatic correction.

(40) OLSHAUSEN emends **וְכִנּוֹן**.

(42) **ל** **וְכִנּוֹן** contrary to grammar.

(43) **ל** **וְכִנּוֹן**.

61 (5) **ל** Kethib: **וְכִנּוֹן**, Qerê: **וְכִנּוֹן**.

(9) **ל** **וְכִנּוֹן**.

(11) **ל** **וְכִנּוֹן**. Read **וְכִנּוֹן** = **וְכִנּוֹן**, cf. 2 S 18,12, in accordance with **Θ ἐ'9ε**.

(18) **ל** **וְכִנּוֹן** is contrary to the sense of the passage, since Job does not cease in his complaint. On this account the reading of **Θ ἐπ' αὐτόν** (MERX **וְכִנּוֹן**) for **ל** **וְכִנּוֹן**, is no improvement, since Job continues to direct his complaint against God also. It is better to emend in accordance with **ψ** 42,5.

8r (16) מִמַּחֲר to be emended according to 39,5: מִמַּחֲרָת *the chains fastened on by kings*. Cf. ㊤ שוֹשִׁילָתָא דְּמַלְכֵּיָא מַשְׁרִי.

(23) מִמַּחֲרָת מִמַּחֲרָת. Usually rendered: *he looseth the girdle of the strong*. But מִמַּחֲרָת means elsewhere a *channel, wady*, never a *powerful man* &c. מִמַּחֲרָת, which only occurs here, *girdle* being elsewhere מִמַּחֲרָת (Is. 23,10; ψ 109,19), is suspicious; HIRZIG's defence of the word (p. 94) is too subtle. — ㊤ ταπεινός δὲ ὠσατο shows (1) that מִמַּחֲרָת is a clerical error for מִמַּחֲרָת; (2) that מַחֲרָת is here to be taken as = מַחֲרָת as in Jer. 3,22; ψ 60,4 and to be pointed מַחֲרָת accordingly; (3) that ㊤ has here, as elsewhere, given an abridged translation, since מִמַּחֲרָת certainly represents some word which ㊤ has omitted. We conjecture מַחֲרָת, comparing Is. 30,26, and translate accordingly: *and he healeth the wound of the poor*. Thus v. 21b is an antithesis to 21a.

(26) מִמַּחֲרָת (vgl. BAER, p. 41) usually understood to mean: *he giveth increase unto the nations*. ㊤ ἀλαλῶν ἐθνή suggests מַחֲרָת. — מִמַּחֲרָת. The dative does not agree with the verb and has probably crept in from v. 22 (מִמַּחֲרָת). To be emended מִמַּחֲרָת.

(30) מִמַּחֲרָת. ㊤ is to be canceled, cf. v. 24b.

(33) That the interpolation ends here, is evident from the fact that 13,2 connects directly with 12,3.

(38) מִמַּחֲרָת + מִמַּחֲרָת, dittography from v. 3.

(α) Verses 11,12 are interpolations. The subject here treated of is God's wisdom, not the wisdom of old age. V. 11 is a reminiscence of 6,30b, and v. 12 is a parallel to 8,8. V. 13 must be directly connected with v. 10.

8l (10) מִמַּחֲרָת. The context demands מִמַּחֲרָת, cf. ㊤ מַחֲרָת. See also v. 8.

(18) מִמַּחֲרָת + מִמַּחֲרָת, dittography from the end of v. 13.

(20) מִמַּחֲרָת + Qerê לֹא is a dogmatic correction which has also crept into ㊤ and A.

(25) LAG. *l. c.* proposes the emendation מִמַּחֲרָת or מִמַּחֲרָת.

9r (8) מִמַּחֲרָת. The third person has crept in from v. 5 in consequence of v. 6 having been transposed.

(9) מִמַּחֲרָת. — There is no need to alter מִמַּחֲרָת. Translate: *that I may have enjoyment, as a hireling* (scil. *enjoyeth*) *his (completed) day's work*.

(15) מִמַּחֲרָת is wanting in ㊤, but is demanded by the sense of the passage, cf. v. 16b.

(23) מִמַּחֲרָת + מִמַּחֲרָת to be canceled; merely interpolated in consequence of the transposition of the verse.

(25) מִמַּחֲרָת + מִמַּחֲרָת interpolated in order to connect vv. 4 and 5. The proper sequence having been restored, it is to be canceled.

(26) Qerê מִמַּחֲרָת refers to the Mosaic laws. Σ ὅρον.

(28) מִמַּחֲרָת + מִמַּחֲרָת. — ㊤ is to be canceled as a dittography, and the two words are to be transposed.

(35) מִמַּחֲרָת. Evidently wrong, since ch. 3 leaves no doubt as to where man is after death. To be emended in accordance with ㊤ οὐκ ἔτι ἐστὶ.

(44) מִמַּחֲרָת + מִמַּחֲרָת do not go together. מִמַּחֲרָת means *to wither*, used of plants. We have adopted LAGARDE's emendation (*l. c.*).

9l (3) V. 19c seems to be a fragment of a new verse.

(8) LAG. *l. c.* proposes מִמַּחֲרָת; but cf. Is. 66,24 for a description of the pains felt whilst the body is undergoing putrefaction. מִמַּחֲרָת is also more in keeping with מִמַּחֲרָת v. 22b.

(25) מִמַּחֲרָת gives no sense. To be emended in accordance with ㊤ ἀφίκετο.

(44) מִמַּחֲרָת + מִמַּחֲרָת. ㊤ is a later addition, the relative force of מִמַּחֲרָת not having been perceived.

10r (7) מִמַּחֲרָת; ㊤ μὴ πιστευέτω allows us to infer מִמַּחֲרָת.

(8) ㊤ Qerê מִמַּחֲרָת, cf. BAER, p. 42.
Job.

- 71 and would not, therefore, give sufficient cause for being at rest. I translates *de-fossus securus dormies*, and seems to have read תַּפְסָהּ *thou art interred, hidden*. In this case the sense would be *thou shalt lie in safety in thy hiding-place*. The rendering of ἡ ἐξ μερίμνης καὶ φροντίδος ἀναφανείται σοι εἰρήνη is evidently very free and gives no assistance. We must read תַּפְסָהּ in accordance with the parallelism תַּפְסָהּ and *thou canst have the firm trust that thou shalt rest in safety*.
- (20) MERX following G cod. Al. παρ' αὐτοῦ γὰρ σοφία καὶ δύναμις proposes to add: תַּפְסָהּ תַּפְסָהּ מִי תַּפְסָהּ. This would, however, not only mar the beauty of the three-membered parallelism of v. 20, but would also weaken the whole idea by a lame conclusion.
- (24) Al תַּפְסָהּ, ὁ ἀποθανεῖται, G τελευτήσει, clever but scarcely the reading of the archetype. To be emended in accordance with Α σὺν ἑμὶν τελειώματα σοφίας, Σ σ. ὁ ἡ τελειότης τῆς σοφίας: תַּפְסָהּ.
- (27) Al תַּפְסָהּ. Suspicious in every way: (1) to whom should the suffix refer? (2) a friend would not scoff. To be emended תַּפְסָהּ, a laughing-stock am I to the evil-doer. Cf. ad rem ψ 22,7.
- (28) Al תַּפְסָהּ, G δίκαιος γὰρ ἀνὴρ καὶ ἄμειπτος. The asyndetic juxta-position of the two adjectives is improbable.
- (29) In 12,5 the text appears to be hopelessly corrupt. Al בְּיָדָם בְּיָדָם תַּפְסָהּ תַּפְסָהּ; G εἰς χρόνον γὰρ ταχὺν ἡτοιμάσθαι πεσεῖν ὑπὸ ἄλλων, I *lampas contempta apud cogitationes divitum parata ad tempus statutum*. The attempts at translation and explanation to be found in the commentaries only strengthen the impression that the text is corrupt.
- (31) Al תַּפְסָהּ. This pausal form at the beginning of a verse is very strange. Usually translated: *peacefully lie, peacefully rest* scil. the tents. In this case, however, the dative תַּפְסָהּ is very extraordinary; the parallelism would lead us to expect a substantive corresponding to בְּיָדָם. We propose תַּפְסָהּ (cf. 5,24) which would bring the two hemistichs into complete harmony with each other: *Security of the tents (תַּפְסָהּ) belongs to (is enjoyed by) the robbers, and safety to those that provoke God.*
- (35) Al תַּפְסָהּ, G מִלֵּל לֹא רָעָא from which no satisfactory sense can be extracted. HIRZIG's clever conjecture תַּפְסָהּ (see *Das Buch Hiob*, p. 91), which we accept, has in its favor that with it the usual four divisions of the animal kingdom (Gen. 9,2; 1 K. 5,13) are represented.
- (ζ) V. 14 is an interpolation which disturbs the sequence of the clauses in vv. 13 & 15.
- (η) Explanatory gloss, derived from 13,2.
- (θ) This gloss is contrary to the sense, since Job's complaint is that God does not hear him; it is a correction made from the point of view of the doctrine of retribution, according to which Gods helps the pious at once when they are in trouble.
- (ι) Al תַּפְסָהּ, G תַּפְסָהּ is to be transposed in the manner indicated; the sense is: [he is secure (security belongs to him)] who raises his hand against God. We regard the whole clause as a gloss intended to explain the expression מִיָּדָיו (v. 6b). They that provoke God are those that raise their hand against him, i. e. rebel against him (cf. 15,25).
- 81 (3) Instead of יְהוָה, which is open to suspicion, the name Jahveh being elsewhere avoided, some MSS. have יְהוָה (see BAER, p. 41). This is, however, evidently a later correction.
- (4) Al תַּפְסָהּ. MERX, following G εἰ μὴ, reads תַּפְסָהּ, which is more in keeping with the syntactical construction of vv. 9 and 11.
- (8. 9) MERX following G and S proposes to read תַּפְסָהּ, תַּפְסָהּ. There is, however, no reason to alter Al, cf. Is. 22,22: תַּפְסָהּ תַּפְסָהּ תַּפְסָהּ.

- 10^r (9) מִן הַמִּלֵּךְ הוּא אֵרָא. Usually rendered *he wandereth about after bread, where it might be*, but the words cannot possibly have this meaning. MERX reads מִן אֵרָא for מִן אֵרָא & translates *he roameth about to become a prey to the vultures*. The text is emended in accordance with ὁ κατατίταται δὲ εἰς σῖτα γυνῖν, and is to be translated *he hath been given over as meat for the vultures*.
- (12) מִן הַמִּלֵּךְ. HUPFELD emends מִן הַמִּלֵּךְ, GEO. HOFFMANN ZAT III 107: מִן הַמִּלֵּךְ ready to attack.
- (14) מִן הַמִּלֵּךְ, מִן הַמִּלֵּךְ, HUPF. emends מִן הַמִּלֵּךְ, OLSH. מִן הַמִּלֵּךְ, HITZ. מִן הַמִּלֵּךְ (*their ear of corn*), DILLM. מִן הַמִּלֵּךְ. MERX following ὁ βάλῃ ἐπὶ γῆν σκιάν emends v. 29^b מִן הַמִּלֵּךְ מִן הַמִּלֵּךְ *he casteth no shadow upon the land*. How is that to be explained? We cannot find any probable substitute for this utterly corrupt word.
- (16) מִן הַמִּלֵּךְ. Although this could be taken to mean the blast of God's wrath, the reference to God (v. 25) would be too remote. MERX following ὁ ἄνθος emends מִן הַמִּלֵּךְ: *its blossoms drop off through the wind*. We should in this case, however, have to read מִן הַמִּלֵּךְ. It seems more probable that מִן הַמִּלֵּךְ is a mistake for מִן הַמִּלֵּךְ, cf. 14,2 and especially Is. 40,7. We therefore read מִן הַמִּלֵּךְ instead of מִן הַמִּלֵּךְ.
- (17) מִן הַמִּלֵּךְ is evidently a mutilation of the original word. ὁ μὴ πιστεύτω οὐτις ἀπομένει merely paraphrases what it does not understand. MERX proposes to read מִן הַמִּלֵּךְ *he is put to shame, deceived*, but this leaves the object of his trust unspecified; cf. מִן הַמִּלֵּךְ. We emend מִן הַמִּלֵּךְ *he puts his trust in the idols of shame*, which would suitably refer to the apostates in the time of the Maccabees, who had fallen off to מִן הַמִּלֵּךְ (Dan. 11,38), the family-god of the Seleucidae, to Baalsamēm or to Ζεὺς Πολυεύς (see GEO. HOFFMANN, *Phönik. Inschriften* 29); cf. ψ 16,4. — מִן הַמִּלֵּךְ usually translated: *he shall be led astray, deluded*. מִן הַמִּלֵּךְ Niph., however, means to reel, stagger about (Is. 19,14). We emend in accordance with v. 16 מִן הַמִּלֵּךְ, which would go well with the emendation of the preceding word, since the person referred to has to do with something that is מִן הַמִּלֵּךְ. — [I have to state by way of supplement that OLSH. also proposes this emendation. We have, therefore, two independent witnesses].
- (18) It is only when the two foregoing emendations have been made, that v. 31^b acquires a satisfactory sense: *Let not him that giveth himself up to the abomination of idolatry put his trust in his shameful idols, for vanity shall be his exchange (scil. the exchange he makes for Jahveh)*; cf. ψ 16,4: מִן הַמִּלֵּךְ.
- (19) מִן הַמִּלֵּךְ. Usually translated: *before his day (doom) hath come, it shall be fulfilled (i. e. his doom)*. Involves a contradiction and too great an ellipsis in the apodosis. ὁ ἡ τομὴ αὐτοῦ πρὸ ὥρας φθαρήσεται. In accordance with this MERX emends: מִן הַמִּלֵּךְ *his stem shall be trimmed out of season*. That would, of course, not be accordance with the fitness of things, but would hardly destroy the stem. We cannot offer any suggestion.
- (21) HIRZEL reads מִן הַמִּלֵּךְ.
- (23) מִן הַמִּלֵּךְ being masc. does not agree with מִן הַמִּלֵּךְ and presents an inconceivable image. How can a community be hard as stone? (3,7). ὁ θάνατος points to מִן הַמִּלֵּךְ.
- (α) V. 19 is a gloss of a reader who attached great importance to the idea of מִן הַמִּלֵּךְ (cf. Nu. 23,9) with which the passage has nothing to do.
- (β) Verses 25—28 are a later interpolation in which the battle is more fully described; v. 29 evidently joins well with v. 24. — (v. 28^b) MERX, following ὁ εἰσέλθοι, inserts מִן הַמִּלֵּךְ before מִן הַמִּלֵּךְ. This is probably, however, merely one of the many protuberances of ὁ.
- (γ) V. 30a is a gloss attempting to explain the difficult v. 29^b. — מִן הַמִּלֵּךְ, which seems to have crept in from v. 30c, does not agree with the context, as this refers to flight, not to voluntary avoidance. To be emended in accordance with ὁ οὐδὲ μὴ ἐκφυγῇ τὸ σκότος: מִן הַמִּלֵּךְ.

- 111 (16) מִיִּשְׁתָּהּ usually explained *that in which he trusted*, possibly his *terafim*. But מִיִּשְׁתָּהּ is doubtful. Θ *ἡσας* (?), *Α καὶ ἐπιβήσεται αὐτῷ τοῦ βασιλέως ἀνπαρξία* (?).
- (17) מִיִּשְׁתָּהּ לְמִיִּשְׁתָּהּ (HAHN: מִיִּשְׁתָּהּ, but cf. MICH. & BAER, p. 44). Corrupt text.
- (18) The fem. תִּשְׁתָּהּ refers to the same substantive in 14^b, with which the fem. תִּשְׁתָּהּ is in agreement. — מִיִּשְׁתָּהּ לִי (cf. BAER, p. 44) usually taken to mean *something of that which does not belong to him = an entire stranger*. But this would be an improbable way of expressing the idea of נָר. Θ *ἐν νυκτὶ αὐτοῦ* points to מִיִּשְׁתָּהּ, which would not be any clearer. S מִיִּשְׁתָּהּ לִי.
- (25) מִיִּשְׁתָּהּ. Better מִיִּשְׁתָּהּ *they make him to be unsettled, drive him out of the land like Cain*.
- (29) מִיִּשְׁתָּהּ, Θ *ἔσχε*, in accordance with which MERX emends מִיִּשְׁתָּהּ.
- (37) מִיִּשְׁתָּהּ the verb is usually rendered *to ill-treat, dishonor*. GES. reads לִי תִשְׁתָּהּ *ye treat me unjustly*; OLSH. לִי תִשְׁתָּהּ *ye abuse, revile me*. MERX: לִי תִשְׁתָּהּ (*sic!* probably intended for תִּשְׁתָּהּ). Θ *ἐπίκεισθέ μοι*. We propose: לִי תִשְׁתָּהּ *ye are leagued against me*.
- (γ) Gloss to מִיִּשְׁתָּהּ v. 13^b, which was unintelligible. The gloss was not added until v. 13^b had become corrupt.
- 12r (16) מִיִּשְׁתָּהּ, Θ *ἀπέστησαν*. We adopt the emendation of MERX, מִיִּשְׁתָּהּ, which is in accordance with the usage Gen. 44,4. Σ *πόρρω ἐποίησαν* read the plural, but misunderstood the verb-form.
- (17) MERX מִיִּשְׁתָּהּ, which is opposed to the parallelism of verses 13^a and 14^{a,b}.
- (25) מִיִּשְׁתָּהּ (BAER); MICH., HAHN: מִיִּשְׁתָּהּ; Θ *προσεκαλούμην κολακεύων*; usually translated *I pray for mercy*; but מִיִּשְׁתָּהּ means *to be merciful, to show mercy, favor*. We conjecture מִיִּשְׁתָּהּ *I am become an abomination*, cf. 15,16 and 19,19.
- (30) מִיִּשְׁתָּהּ (בְּעִירִי) רִבְקָה עֲצָמִי. *Α ἐν δέρματι μου καὶ ἐν κρέατι μου* (ΣΘ καὶ τῇ σαρκί μου) *ἐκολλήθη τὸ ὀστοῦν μου* (ΣΘ τὰ ὀστέα μου) Θ *במשני ובבשרי דבק גרמי* (בְּעִירִי רִבְקָה עֲצָמִי). That the skin and flesh are attached to the bones is no symptom of disease, but on the contrary something quite natural. The reading is a hybrid one, formed by the fusion of ψ 102,6 בְּעִירִי רִבְקָה עֲצָמִי and LAM. 4,8 עֲצָמִי עַל עֲצָמִי. Evidently the meaning of the original was that the skin hangs on the bones as a sign of the utmost emaciation. We, therefore, emend בְּעִירִי רִבְקָה עֲצָמִי. In ψ 102,6 also בְּעִירִי is unquestionably wrong, since it denotes the healthy condition, the absence of which would be a misfortune. Θ *ἐν δέρματι μου ἐσάπησαν αἱ σάρκες μου* read בְּעִירִי רִבְקָה עֲצָמִי.
- (31) מִיִּשְׁתָּהּ בְּעִירִי שֵׁן, Θ *καὶ ἐσώθη ἐν δέρματι τῶν ὀδόντων μου; ἐγκατελείφθη ἀπὸ δέρματος τ. ο. μ.*; HUFF. בְּעִירִי שֵׁן; MERX, following Θ, *τὰ δὲ ὀστέα μου ἐν ὀδοῦσιν ἔχεται, ἔσχα* — Σ *καὶ ἐξέτιλλον τὸ δέρμα μου ὀδοῦσιν ἐμοῖς*, seems to have thought of מִיִּשְׁתָּהּ: *I plucked at my skin with my teeth*, a proceeding for which no reason could be assigned.
- (38) In our opinion the words are transposed, cf. v. 23^a, and since the verb no longer stands in *pausa* we must read מִיִּשְׁתָּהּ instead of מִיִּשְׁתָּהּ (see BAER, p. 44) MERX, following Θ *ἐν βιβλίῳ*, reads מִיִּשְׁתָּהּ. מִיִּשְׁתָּהּ is, however, to be taken in the sense of *the usual writ of accusation*, like מִיִּשְׁתָּהּ &c.
- (40) In מִיִּשְׁתָּהּ the words are transposed, since לִי usually stands at the end of a verse or sentence, cf. Am. 1,11, ψ 9,19 &c. MERX reads *לִי בְּצָרִי* *may they be engraven upon a rock as a witness*, following Θ *εἰς μαρτύριον*.
- (α,2) Since the *Goel* avenges his murdered relation (Num. 35,10 sqq.; 2 S 14,6 sqq.) he may be regarded as his descendant, *i. e.*, as his survivor, and may, therefore, be termed מִיִּשְׁתָּהּ, whereas the murdered man would be מִיִּשְׁתָּהּ (cf. 18,20). מִיִּשְׁתָּהּ v. 25^a (Θ *ὁ ἀγγιστεύς μου*) corresponds, therefore, to מִיִּשְׁתָּהּ in v. 25^b. — מִיִּשְׁתָּהּ, Θ *על עפר*. The sense, however, requires מִיִּשְׁתָּהּ, in the sense of *dust of the grave, grave*, in late Hebrew = בּוֹר. The meaning of the passage is, therefore: *at that time my surviving relation shall stand upon my grave as my avenger*.

- 11^r (22) **א** **אָחֵר וְאַחֵר תִּבְרִי** is a case of *lectio hybrida*, formed by the fusion of the two readings **אָחֵר תִּבְרִי וְאַחֵר תִּבְרִי** *first be sensible and then speak* and **אָחֵר תִּבְרִי** *πλ-σches ἵνα καὶ αὐτοὶ λαλήσωμεν*. MERX reads **תָּבוֹם**. *ἐπίσches* seems to point to expressions like Prov. 17, 27 **הַנֶּשֶׁה אֶמְכָּר**; 10, 19 **שִׁעָרַי** 'ח; Job 7, 11 **אֶת־שִׁעָרַי**. That **שִׁעָרַי** is also used in an elliptical sense to *hold back, stop, pause*, is shewn by Is. 14, 6.
- (24) **א** **בְּצִינָקָם**, *ἐναντίον σου*. To be emended, therefore, **בְּצִינָקָי**.
- (25) This is evidently the end of verse 3; 4^b and 4^c form a strictly tautological parallelism, and 4^b clearly makes a new beginning. The **סוֹף פֶּסֶק** is, therefore, to be placed after **בְּצִינָקָי**. — MERX emends **הַבְּמוֹתָי**. But **ט** has **τί γάρ**, and the words *ἐάν σὺ ἀποθάνῃς* are an explanatory paraphrase of this expression.
- (α) Verses 16, 22 and 17, 1 are interpolated and mar the sense of the passage, since they treat of the shortness of life, which has no connection with the subject of the context in which Job defends his cause against God. LAGARDE's emendation **שְׁנוֹת מִסָּפָר** (*Proph. Chald. L*) is plausible, but has this objection that the lamentation for the dead would have to last for years.
- (α, 4) V. 1b is evidently mutilated, cf. **ט** *δεῶμαι δέ*.
- (β, 2) **א** **תִּבְרִי** (**מוֹרְשִׁי**) usually taken to mean: *ea quae cor meum occupaverant*. V. 11b is evidently mutilated. **ט** *ἐρράγη δε τὰ ἄρθρα τῆς καρδίας*.
- (β, 4) This hemistich is entirely without sense or coherence. **א** **אִיר קְרִיב מִפְּנֵי־הַשֶּׁה**; Syro-hex. **נֶחֱמָה לְחַיִּים מִמָּוֶת מִן־הַשֶּׁה** seems to interpret: *Light is nearer to him that hath been tested than darkness*.
- (β, 10) **א** **תִּקְרָאִי**, *τὴν ἐλπίδα μου*, dittography. **ט** *τὰ ἀγαθὰ μου*. In accordance with this to be emended with MERX: **טוֹבָרִי**. HITZIG emends **הַיְחַלְתִּי**.
- (β, 11) **א** **אֶת־בָּרִי** usually translated *to the bars (bolts) of the lower world*. MERX reads **בָּרִי** *my members*, HITZIG **בָּרִי** *in sufficientiam(?)*. It is best to emend **עָמִי** in accordance with **ט** *μετ' ἐμοῦ*, giving the sense *Hope and joy go down with me to the lower world*.
- (β, 12) **א** **אֵם** clerical error; emend **שָׁם**. — **א** **נָחָה** clerical error, to be emended **נָחָה**: *There do they rest together in the dust*.
- 11^l (5) **א** **שָׁלַח בְּרַגְלִי** (**בְּרַגְלִי**). This reading seems to have originated under the influence of Jud. 5, 15 (**שָׁלַח בְּרַגְלִי**). **ט** *ἐμβέβληται δὲ ὁ ποὺς αὐτοῦ ἐν πλεῖδι* points to **שָׁלַח בְּרַגְלִי** *his foot shall be driven into the net*. MERX reads **רָגְלִי** *he puts his feet into the net*. But why should he do this?
- (7) **א** **בְּצִנָּב**. Better **ט** **בְּצִנָּב**.
- (12) **א** **וְהִפְצִיחֵהוּ לְרַגְלָיו**, *ΑΘ διασκόρπισαν αὐτὸν ἐν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ* *they scatter him about to his feet* is without sense. MERX emends **וְהִפְצִיחֵהוּ** *they apply it (i. e. the things just mentioned: cord and trap) to his feet*. **ט** *πολλοὶ δὲ περὶ πόδα αὐτοῦ ἔλθοισαν* points to another reading, which was, however, entirely unintelligible to the translator.
- (13) **א** **רַעֲב**. To be pointed **רַעֲב**, as MERX proposes.
- (14) **א** **לְצִלָּי** usually translated *at his side*. The **לְ**, however, refers to those for whom destruction is prepared. Emend **לְצִלָּי** in accordance with **ט** **לְצִלָּי**.
- (15) **א** **אֶת־בְּרִי בְּכֹר מֵת**. Corrupt text. Usually explained: *the first-born of death* (= *אֶת־בְּרִי בְּכֹר מֵת* *he who has incurred death*) shall devour pieces of his own body (cf. Is. 9, 19). He is supposed to this, because the famine has become as great as that described in 2 K. 18, 27. But we can hardly believe that the poet would have put such difficulties in the way of his readers' comprehension. **ט** has *κατέδεται δὲ αὐτοῦ τὰ ὄρατα θάνατος*. [*πρώμιος* in **ΣΘ** is a later addition, see FIELD, p. 33b]. We, therefore, imagine the original text to have read somewhat as follows: *death gnaws at his splendor* **אֶת־בְּרִי בְּכֹר מֵת**; cf. **ψ** 49, 15 & 21. **ט** **ΑΙ**. *ὦμα* seems to be a correction which was made on the strength of **א** **בְּרִי**. The second hemistich is lost.

- 13^r (5) מִלְּמִדּוֹתֵינוּ The plural מִלְּמִדּוֹתֵינוּ = Σ ἀπειθύνει, is better. — מל מלשׁ. It is better to point in accordance with מל סωθῆσθαι.
- (10) מל וְיִשְׁמְרוּ וְיִשְׁמְרוּ (l. 11) are to be pointed as futures, since they denote acts, and not wishes.
- (11) מל וְיִשְׁמְרוּ וְיִשְׁמְרוּ מִלְּמִדּוֹתֵינוּ. מל ἐπ' αὐτὸν δδύνας following which MERX rightly emends מִלְּמִדּוֹתֵינוּ.
- (12) מל וְיִשְׁמְרוּ מִלְּמִדּוֹתֵינוּ. Usually translated: *he fleeth from the iron armor*. But why should he flee from the armor? מל καὶ οὐ μὴ σωθῆ ἔκ χειρὸς σιδήρου which suggests מל מִלְּמִדּוֹתֵינוּ.
- (14) מל וְיִשְׁמְרוּ מִלְּמִדּוֹתֵינוּ. Usually translated: *he draweth it* (the missile mentioned in v. 24) *out, and it cometh out of his body* (which no one would be inclined to doubt), *and the steel* (scil. of the missile) or according to others: *a stream* (of blood &c. cometh) *out of his gall*. In spite of the corrupt text and obscurity of מל, we can still see that the poet was innocent of any such nonsense. We conclude from the words διεξέλθοι δὲ διὰ σώματος αὐτοῦ βέλος that the original reading was: מל מִלְּמִדּוֹתֵינוּ and the missile (which went through him according to v. 24) *cometh out of his back*. — מל וְיִשְׁמְרוּ (cf. note on 13^r, 12), מל ἄστρα δὲ ἐν διαίταις αὐτοῦ, probably a blunder for ἄστραπὴ. מל ἐν διαίταις αὐτοῦ points to some reading like מל מִלְּמִדּוֹתֵינוּ. מל gives, therefore, no assistance. Perhaps we should read מל מִלְּמִדּוֹתֵינוּ and it flasheth out from his gall, cf. 16, 13.
- (15) מל וְיִשְׁמְרוּ; we must, however, point it as a plural on account of מל.
- (16) מל וְיִשְׁמְרוּ, מל τοῖς ἔγκεισθαι αὐτοῦ his secret things, usually taken to mean his treasures (on the strength of the very doubtful passage ψ 17, 14), but one cannot see how these could be injured by darkness. מל has πᾶν δὲ σκότος αὐτοῦ ἵπτοι, and we must emend accordingly מל; the reading of the text is due to a gloss מל by which מל was explained. The darkness described here is the storm-cloud, out of which according to v. 26b the fire of God shoots forth.
- (21) MERX points מל may it be rolled away. But מל is beyond all question also used in the sense of *he is gone, has disappeared*, cf. 1 S 4, 21 sq.; Is. 24, 11 &c.
- (22) מל וְיִשְׁמְרוּ מִלְּמִדּוֹתֵינוּ usually taken to mean *things gathered together*, everything which he had brought together by robbery, scil. goes away, is lost. מל in Niph., however, means *to be poured out*, and מל would be, therefore, = *things which melt away*. מל ἡμέρα ὀργῆς ἐπέλθοι αὐτοῦ seems to point to מל יום מל.
- (28) מל & מל, מל Σ καὶ γενέσθω, but מל ἵνα μὴ ᾗ. Read accordingly מל-מל.
- (30) מל וְיִשְׁמְרוּ מִלְּמִדּוֹתֵינוּ, cf. מל בחר דמלילת דחר, usually translated: *and after I have spoken, thou mayst mock*. But (1) this would require מל; (2) an exhortation to mock would be irreligious; and (3) it would be entirely superfluous for Job to speak at all, if at the outset such an expectation were held. מל has εἴτ' οὐ καταγελάσσει μόν. Job's idea is that when they have quietly listened to him, their scoffing will cease of itself. We emend, therefore, in accordance with מל: מל מל-מל. OLSH. makes at least the correction מל-מל.
- (31) מל מל seems to be a dittography from v. 3a. No reasonable ground can be assigned for emphasizing the personal pronoun. Nor is it admissible to translate: *is my complaint against man*, since מל does not mean *accusation*. To be emended מל, in accordance with מל: מל, shall I address my complaint to man? His meaning is: of what use is it if I accuse man, since God himself is the object of my complaint; but He does not hear me. This agrees well with v. 4^b: is it not natural under these circumstances, when justice can be had neither from God nor man, that one should become impatient?
- (α) מל מל-מל explanatory gloss on מל.
- 13^l (1) מל וְיִשְׁמְרוּ, מל ἡ βοῦς αὐτῶν; to be emended accordingly מל.
- (2) מל וְיִשְׁמְרוּ, מל αὐτῶν (ἐν γαστροῖς ἔχουσα).
- (3) מל מל-מל transposed from מל-מל.

12^r (α₃) **א** וְאֵת עוֹרִי נִקְרָה זָחָל. **Θ** ἀναστήσαι τὸ δέσμα μου τὸ ἀναντλοῦν ταῦτα probably points to: וְאֵת עוֹרִי נִקְרָה זָחָל. Similarly **℥** בָּרָה דַּמְתָּה מִשְׁנִי after my skin had become swollen. With regard to נִקְרָה to endure, stand an illness cf. Prov. 18, 14. The sense would, therefore, be: *he shall arise upon my dust, in order that he may renew my skin, which must endure this*, i. e. leprosy (cf. 2 K. 5, 14).

(α₄) **א** וְהִנֵּה אֲנִי אֶחָד מִבְּשָׂרִי וְהִנֵּה אֲנִי אֶחָד מִבְּשָׂרִי. **Θ**, however, παρὰ γὰρ κυρίου ταῦτά μοι συνετελέσθη suggests וְהִנֵּה אֲנִי אֶחָד מִבְּשָׂרִי. How easily the words for flesh and bones could creep into a passage in which skin is mentioned, we have seen in the note on 12^r, 30. The substitution of אֶחָד for אֶחָד is explained by the influence of v. 27^a. These attempts at emendation, which are supported by **Θ**, at least give sense and coherence to vv. 25—27^{a, b}. We therefore interpret: *I know that my avenger liveth, and that a surviving kinsman shall arise upon my grave as my defender. He will infuse new life into my skin, which had to suffer leprosy, and will by this give an actual proof of my rectitude* (cf. 42, 10). *And it is God himself who shall avenge me, he shall be the God that calleth me up out of the grave and maketh me whole again.* We look upon the whole passage as a later gloss in which the resurrection of the just is regarded as a possibility (cf. Dan. 12, 13; 2 Macc. 7, 9. 11), contrary to the opinion put forth in the book of Job with regard to Sheol (ch. 3 &c.).

- 12^l (1) Different division of verses from that in the text; vv. 27^b and 28^a belong together.
- (3) **א** בִּי. The sense, however, requires the third person, in accordance with **Θ** ἐν αὐτῷ, **℥** בִּיה.
- (4) **א** וְהָיָה כְּהָרָגוֹ, **Σ** μάχαιραν. — **Θ** ἀπὸ ἐπικαλύμματος. Perhaps to be emended וְהָיָה כְּהָרָגוֹ destruction, ruin.
- (5) **א** וְהָיָה כְּהָרָגוֹ. To be emended in accordance with **Θ** θνῆδος γὰρ ἐπ' ἀνόμους ἐπελεύσεται.
- (6) **א** Kethib וְהָיָה, Qere וְהָיָה; **A** ὅτι κρίσις, **Σ** ὅτι ἔστι κρίσις, **℥** וְהָיָה כְּהָרָגוֹ. **Θ** ποῦ ἔστιν αὐτῶν ἡ ὕλη, is quite incomprehensible. EWALD makes a wild emendation, as usual: וְהָיָה כְּהָרָגוֹ what your violence is like. HITZIG emends וְהָיָה, MERX וְהָיָה. We emend וְהָיָה, assuming that our emendation וְהָיָה in v. 29 is right.
- (9) **א** וְהָיָה. Better with **Θ** οὐχ οὕτως.
- (10) **א** וְהָיָה כְּהָרָגוֹ. Probably a fragment of a verse.
- (14) **א** וְהָיָה. MERX, following **Σ** and **Σ**, וְהָיָה. But **Θ** has μὴ ταῦτα ἔγνω.
- (28) **א** וְהָיָה. But וְהָיָה in v. 11^b requires the fem. sing. Emend accordingly.
- (36) **א** וְהָיָה v. 23^a is to be placed after v. 15^a. In consequence of the word having been misplaced, וְהָיָה was made to conform with וְהָיָה in v. 23^b, the ו being elided.
- (41) **א** + וְהָיָה is to be canceled, cf. **Σ** ῥεῖθρα μέλιτος.
- (42) **א** וְהָיָה כְּהָרָגוֹ. Usually translated: *he must give back the earnings*. But וְהָיָה is not *what is earned*, but the *labor* by which something is *earned*. Besides, the sequence of the tenses (וְהָיָה, then וְהָיָה) would be strange. It is better to emend with **Θ** εἰς κενὰ καὶ μάταια ἐκοπίασεν וְהָיָה כְּהָרָגוֹ (cf. Is. 49, 4) *in vain has he labored*. — **א** וְהָיָה gives no sense with the context: *like the wealth of his exchange* (*what he has received in exchange*). We must, therefore, emend וְהָיָה כְּהָרָגוֹ וְהָיָה = *for he shall not devour the property* (of others).
- (β, 1) **א** וְהָיָה does not relate to anything.

- 13^r (1) **א** וְהָיָה כְּהָרָגוֹ gives no sense. We would read וְהָיָה כְּהָרָגוֹ, basing our emendation upon **Θ** ὥσπερ στήνους ἀμάσητος, ἀκατάποτος, where property belonging to others is compared with hard meat which can be neither chewed nor swallowed.
- (2) **א** וְהָיָה. To be emended in accordance with **Θ** οἴκους ἀδυνάτων.
- (4) **א** וְהָיָה. To be emended in accordance with **Θ** οὐκ ἔστιν αὐτοῦ σωτηρία. — **א** וְהָיָה. It is better to emend in accordance with **Θ** ἐν τοῖς ὑπάρχουσιν.

- 131¹ (5) **Al** according to BAER **הָיָה**; but **הָיָה** (MICH., HAHN) is preferable, as being more in conformity with usage (cf. *ψ* 49,5, Is. 30,29).
- (7) **Al** Kethib **וַיָּבֹל**; the Qeré is, however, preferable, cf. BAER, p. 46.
- (8) **Al** **וַיָּבֹל שְׂאֵל הַיָּמִים** is a dogmatic correction. That the wicked should spend their days in happiness (v. 13^a) did not seem admissible from the dogmatic point of view, unless they were punished by a sudden and premature death (cf. *ψ* 49,13. 21; 90,7; 102,25). **Al**, therefore, made the correction *but in a moment they are scared into the lower-world*. The usual explanation that an easy, quick death is meant, is without foundation, the word **וַיָּבֹל** being entirely at variance with it. **Θ** *ἐν δὲ ἀναπαύσει ἄδου ἐκοιμήθησαν* has preserved the original reading. This is in keeping with the opinion elsewhere advanced by Job, that the peace of the lower-world is to be preferred to the sufferings endured on earth (3,13. 26). To be emended therefore **וַיָּבֹל שְׂאֵל הַיָּמִים** and *in the freedom of the lower-world they have rest*.
- (17) **Al** **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם** usually translated *God distributes destinies in his anger*. But according to *ψ* 16,6 He does not do this in his anger at all. Others translate *snare* instead of *destinies*; but snares are not usually distributed to those whom it is intended to catch with them. MERX, following **Θ** *ὁδῶνες δὲ αὐτοῖς ἔξουσιν ἀπὸ ὁργῆς*, emends rightly **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם**, cf. Is. 13,8; Jer. 13,21.
- (26) **Al** **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם**; Ew. emends **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם**, and refers to 14,5(?).
- (29) **Al** **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם**; **Θ** *φόνους* = **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם**, which is by no means an improvement. For other readings see MERX, p. 110.
- (31) **Al** **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם** (MICH., HAHN), or **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם** (BAER) is a clerical error; see STADE, § 243,8 n. and cf. OLSHAUSEN *ad locum*.
- (32) **Θ** *τὰ ἔγκατα αὐτοῦ*; but if this be the right meaning, we should have to read **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם** with Ew. as **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם**, which would bring about a stricter parallelism with v. 24^b.
- (45) **Al** **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם** in v. 30^a and ^b seems to be a dogmatic correction according to which the passage was to read: *the evil-doer was reserved to the day of destruction, and led forth to the day of divine wrath*, instead of = *in that day the evil-doer was spared and safely guided to it*, which alone suits the context.
- 141^r (14) **Al** **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם**, transposed from **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם** in which **ו** is merely a dittography of the **ו** in **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם**; **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם** is, therefore, to be restored.
- (27) **Al** **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם**, clerical error. **Θ** *ἐκάκωσας*; to be emended, therefore, **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם**.
- (30) **Al** **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם** or *dost thou not see the darkness?* is void of sense. **Θ** *τὸ φῶς σοι σκότος ἀπέβη*, in accordance with which we emend ... **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם** = *thou shalt not see thy light because of the darkness*.
- (32) **Al** **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם**. **Θ** *οὐ τὰ ὑψηλὰ ναίων* points to 'ש' **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם** is not God in the height of heaven?
- (33) **Al** **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם**. In **Θ** *τοὺς δὲ ὕβρει φερομένους ἐταπείνωσε* a slight trace of the true conception of the meaning has been preserved. God looks with wrath upon everything that is exalted in order to humble it (cf. 40,11. 12).
- 141^l (1) **Al** **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם**, clerical error for **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם**, **Θ** *ἡμῖν*.
- (4) **Al** **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם**, to be emended **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם** *our opponents have disappeared*.
- (8) MICH. & BAER **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם**; for the reasons why such a form is impossible see OLSH. *ad locum*. **Θ** *καρπός* points to **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם**.
- (11) **Al** **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם**. — **Al** **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם**, **Θ** *ταπεινώσης σεαυτόν*. MERX emends **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם**, Ew. **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם**, LAG. *l. c.* **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם**, HITZIG **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם**. We would propose **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם** ... **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם**.
- (13) So **Al**, also **Θ** *θήνη*. Otherwise **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם** would seem to be more suitable.
- (14) MERX, following **Θ** *ὡς πέτρα*, emends **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם**; Σ, however, *ἐν τῷ ἀκροτόμῳ*, and the parallel phrase **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם** speak in favor of the reading of **Al**.
- (16) **Al** **וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים יָדָיו וַיְבָרֶכְהֶם**.

- 16^r (13) מִיִּנֵּי. Usually explained according to Is. 51,15. The parallelism, however, shows that here a sudden starting back of the raging sea is meant. We therefore emend in accordance with G κατέπυνσε, S יָבֵשׁ: יָבֵשׁ.
- (14) In M Kethib בְּזִיבְנִי the letters are transposed.
- (17) Qerê קֶרֶי.
- (19) So following the Kethib. Σ δυναστείας αὐτοῦ follows the Qerê.
- (33) MERX מִיִּנֵּי according to some MSS.
- (39) מִיִּנֵּי. AΣ πλεονεχτεῖ, cf. FIELD, p. 48, n. 7. Usually explained: *when he overreaches, cheats, when he is a* בָּנֵי בָנֵי (Prov. 1,19). But the מִיִּנֵּי is not only in this, but in every case without מִיִּנֵּי. Since the point of the passage evidently is to show that God brings all happiness of the wicked to an end with death, as in ψ 49,7—15, we propose the emendation: מִיִּנֵּי = *when he dies*; cf. v. 8b.
- (40) מִיִּנֵּי מִיִּנֵּי. Usually translated: *when God draws his soul out of his body*, which is a rather comical conception. Better, therefore: מִיִּנֵּי מִיִּנֵּי *when God demands back his soul*. LAG. and WELLH. emend similarly.
- 16^l (7) מִיִּנֵּי, ΣΘ καὶ κληρονομία ἣν οἱ ἀκαμπεῖς παρὰ τοῦ ἰκανοῦ κομίζονται. To be emended accordingly מִיִּנֵּי scil. מִיִּנֵּי.
- (10) M without מִיִּנֵּי, which is to be inserted with OLSH. in accordance with v. 15^b.
- (16) M מִיִּנֵּי due to the parallel word מִיִּנֵּי. But as moths do not build houses, G translates ὅσπερ ἀράχνη (together with ὅσπερ σῆτις), in accordance with which MERX emends מִיִּנֵּי. We prefer מִיִּנֵּי. He only builds his house for the termites; cf. 4,19.
- (18) M מִיִּנֵּי is opposed to the sense of the passage. Read מִיִּנֵּי (some MSS. of G προσθήσει; S מִיִּנֵּי) *he does not do it again*, because in the meantime the catastrophe has taken place. With regard to the dittography cf. 1 S. 18,29.
- (20) MERX emends מִיִּנֵּי on account of מִיִּנֵּי in v. 20b. But *terror* and *whirlwind* would be a bad parallelism. Besides G has ὅσπερ ὕδωρ, S מִיִּנֵּי. The reason MERX gives for his emendation (*water is here not in its place as a parallel expression to wind*) is a rather strange one. See on the contrary Math. 7,27.
- (24) MERX points מִיִּנֵּי; *it dashes itself*. But can the Hophal have a reflexive meaning? G ἐπιπορεύει agrees with M.
- (26) M מִיִּנֵּי. מִיִּנֵּי owes its origin to מִיִּנֵּי, and the latter requires a plural verb. To be emended therefore: מִיִּנֵּי; cf. G ἐπ' αὐτόν.
- (27) M מִיִּנֵּי, G καὶ συριεῖ, Σ καὶ ἐκσυριεῖ. — The plural is better, cf. the preceding note.
- (34) M מִיִּנֵּי is generally translated: *far from those that dwell there*. But מִיִּנֵּי is not = מִיִּנֵּי. S מִיִּנֵּי read מִיִּנֵּי, G ἀπὸ κοιλίας, in accordance with which MERX: מִיִּנֵּי *from out of the ground*. The shaft, however, does not go away from the מִיִּנֵּי, but on the contrary into it. We may perhaps, therefore, emend מִיִּנֵּי, cf. AΣ ὅπου κοιλία.
- (35) M מִיִּנֵּי is entirely without sense.
- (38) מִיִּנֵּי = מִיִּנֵּי. With regard to the suppression of מִיִּנֵּי after מִיִּנֵּי cf. 29,1; Is. 9,3 and in general E. SCHWABE, מִיִּנֵּי nach seinem Wesen &c. (1883) p. 20 sq.
- (β) Explanatory gloss to v. 3^b: *he searches to the farthest ends*, viz. v. 3^c: *after the stones that lie there in profound darkness*. Σ λίθος ζόφος καὶ σκία θανάτου. (*There is nothing else there but rocks, darkness and gloom*).
- 17^r (4) LAG. *l. c.* refers to מִיִּנֵּי. FREYTAG IV 427^a. AΣ ῥεῖθρα.
- (10) M מִיִּנֵּי. A τὰς αὐτῆς, Σ τλημα αὐτῆς, G σίνεσιν; but this is not the meaning of the passage. According to v. 12 what is sought after is the *way* to wisdom. G ὁδὸν αὐτῆς. To be emended accordingly: מִיִּנֵּי.
- (14) M מִיִּנֵּי is hardly the true reading; perhaps we should read מִיִּנֵּי = 'מִיִּנֵּי 1 K. 6,20. Cf. A ἀπόκλειστον.

- 15^r (28) בְּלִילֵי *his mashy mixed fodder*. But this cannot be reaped in the fields, since it has to be prepared by hand. Θ $\pi\rho\acute{o}\ \acute{\omega}\rho\alpha\varsigma$, in accordance with which MERX makes the extremely clever emendation בְּלִילֵי. — Kethib וְיִצְרֵהוּ, Qerê וְיִצְרֵהוּ.
- (38) מִתְּהִים, read מִתְּהִים *dying men* in accordance with the parallelism מִלְּפָנֶיךָ, which here = *wounded to death*. So also some MSS. and S.
- 15^l (4) מִלֵּילֵי. Usually translated: *towards dawn*. But it is difficult to see why the murderer should choose a time when he would be most exposed to the danger of being surprised by the approach of day-light. Better to emend with ABBOTT, *Hermathena* (1892) p. 17: מִלֵּילֵי. [Cf. T. K. ABBOTT, *Essays chiefly on the Original Texts of the Old and New Testaments* (London 1891) p. 210].
- (6) מִלֵּילֵי הָרֵי hardly the true reading, in spite of Θ $\acute{\epsilon}\sigma\tau\alpha\iota\ \acute{\omega}\varsigma\ \kappa\lambda\acute{\epsilon}\pi\tau\eta\varsigma$. MERX emends 'ג' הָרֵי *the thief slinks, steals along*.
- (11) מִתְּהִים. Various explained. According to some, the thieves are supposed to have marked, during the day-time, those houses they intended to break into with a seal, which would, however, have been difficult to find again at night. According to others, the thieves lock up their houses in the day-time, because they dread the light. But locking up a house does not make it darker inside. Besides מִתְּהִים is never used in connection with houses instead of מִתְּהִים. Θ $\eta\mu\acute{\epsilon}\rho\alpha\varsigma\ \acute{\epsilon}\sigma\phi\rho\acute{\alpha}\gamma\iota\sigma\alpha\nu\ \acute{\epsilon}\alpha\nu\tau\omicron\iota\varsigma$ (C) shows that this hemistich contains an idea corresponding to מִתְּהִים *they seal up the days unto themselves, the days are for them a time that is closed up*. To be emended therefore: מִתְּהִים.
- (17) מִלֵּילֵי הָרֵי. Θ $\sigma\upsilon\kappa\ \acute{\epsilon}\kappa\kappa\lambda\iota\nu\epsilon\iota$ (Σ $\acute{\alpha}\nu\alpha\sigma\tau\rho\acute{\epsilon}\nu\epsilon\iota$) $\epsilon\iota\varsigma\ \acute{\omicron}\acute{\delta}\delta\omicron\nu\ \acute{\alpha}\nu\epsilon\pi\iota\beta\alpha\tau\omicron\nu$ (wanting in $\Theta\Sigma$) $\tau\omicron\nu\ \acute{\alpha}\mu\pi\epsilon\lambda\acute{\omega}\nu\omega\nu$, which is usually rendered: *he doth not turn (any more) towards the way to the vineyards*, as meaning that he cannot visit his vineyards any more because he has lost all his property. Hardly a cogent reason! Other causes might have prevented equally well; and the poet would have left rather too much to be guessed by the reader. Θ $\acute{\alpha}\nu\alpha\phi\alpha\nu\epsilon\iota\eta\ \delta\epsilon\ \tau\acute{\alpha}\ \phi\upsilon\tau\acute{\alpha}\ \alpha\upsilon\tau\acute{\omega}\nu\ \acute{\epsilon}\pi\iota\ \gamma\eta\varsigma\ \xi\eta\rho\acute{\alpha}$ takes in מִתְּהִים from v. 19. We conjecture that $\acute{\epsilon}\pi\iota\ \gamma\eta\varsigma\ \xi\eta\rho\acute{\alpha}$ originally read $\acute{\epsilon}\pi\iota\ \gamma\eta\ \xi\eta\rho\acute{\alpha}$, since מִתְּהִים never means *heat, drought*, which would be the only admissible sense if it belonged to v. 19, but always *arid, dried-up land*. We therefore propose the emendation מִתְּהִים מִלֵּילֵי הָרֵי, the verse ending with מִתְּהִים.
- (18) מִלֵּילֵי הָרֵי. Θ $\acute{\alpha}\gamma\kappa\alpha\lambda\iota\delta\alpha\ \gamma\acute{\alpha}\rho\ \acute{\omicron}\rho\phi\alpha\nu\acute{\omega}\nu\ \eta\sigma\pi\alpha\sigma\alpha\nu$ would seem to point to מִלֵּילֵי הָרֵי. Θ $\kappa\alpha\iota\ \gamma\acute{\alpha}\rho\ \alpha\upsilon\tau\omicron\iota\ \sigma\upsilon\lambda\acute{\omega}\sigma\iota$ seems to have read מִלֵּילֵי הָרֵי. Verse 19 contains fragments of several verses.
- (23) מִלֵּילֵי הָרֵי. Θ $\theta\upsilon\mu\omega\ \delta\epsilon\ \kappa\alpha\tau\acute{\epsilon}\sigma\tau\rho\epsilon\psi\epsilon\nu\ \acute{\alpha}\delta\nu\acute{\alpha}\tau\omicron\nu\varsigma$. Too corrupt for emendation.
- (24) מִלֵּילֵי הָרֵי. Θ $\acute{\alpha}\nu\alpha\sigma\tau\acute{\alpha}\varsigma\ \tau\omicron\iota\gamma\alpha\rho\omicron\upsilon\nu\ \omicron\upsilon\ \mu\acute{\eta}\ \pi\iota\sigma\tau\epsilon\acute{\upsilon}\sigma\eta\ \kappa\alpha\tau\acute{\alpha}\ \tau\eta\varsigma\ \acute{\epsilon}\alpha\nu\tau\omicron\upsilon\ \zeta\omega\eta\varsigma$. Although this is unintelligible, the context being wanting, it appears to be the reading of the original.
- (25) מִלֵּילֵי הָרֵי. Unintelligible.
- (28) מִלֵּילֵי הָרֵי. Θ $\acute{\epsilon}\mu\alpha\rho\acute{\alpha}\nu\theta\eta\ \delta\epsilon\ \acute{\omega}\sigma\pi\epsilon\rho\ \mu\omicron\lambda\acute{\omicron}\chi\eta$ (*mallow*, cod. C: $\gamma\lambda\omicron\iota\eta$) $\epsilon\nu\ \kappa\alpha\upsilon\mu\alpha\tau\iota$. We have emended conjecturally on the strength of 8,12: מִלֵּילֵי הָרֵי. OLSH. emends the last word: מִלֵּילֵי הָרֵי.
- (31) מִלֵּילֵי, Θ $\epsilon\iota\varsigma\ \omicron\upsilon\delta\acute{\epsilon}\nu$. But \Im *ante Deum* מִלֵּילֵי. Similarly S and Σ $\pi\alpha\rho\acute{\alpha}\ \tau\omega\ \theta\epsilon\omicron\upsilon$. We emend מִלֵּילֵי, cf. Is. 40,23 מִלֵּילֵי הָרֵי.
- (37) Σ $\acute{\epsilon}\pi\iota\tau\acute{\alpha}\gamma\mu\alpha\tau\alpha$ seems to have read מִלֵּילֵי הָרֵי.
- (40) מִלֵּילֵי הָרֵי = מִלֵּילֵי 31,26. Θ $\acute{\epsilon}\pi\iota\phi\alpha\upsilon\sigma\kappa\epsilon\iota$. *A* $\delta\iota\alpha\nu\gamma\iota\sigma\theta\acute{\eta}\sigma\epsilon\tau\alpha\iota$.
- 16^r (7) מִלֵּילֵי, cf. MICH. *ad loc.* HITZIG reads מִלֵּילֵי = מִלֵּילֵי (*the face of the full moon [he covers]*) Θ $\acute{\epsilon}\kappa\pi\epsilon\iota\acute{\tau}\acute{\alpha}\zeta\omega\nu$.

17^r (18) ΘΣ ὕαλος; FIELD, p. 50b has κρύσταλλος διαφανής.

(19) אֵל is to be supplied from 17^a; therefore אֵלֵּי אֱלֹהִים.

17^l (2) OLSH. read אֵלֵּי אֱלֹהִים, EW. אֵלֵּי אֱלֹהִים (?); cf. HITZIG, p. 211.

(5) אֵל אֵלֵּי אֱלֹהִים. But a confidential meeting cannot take place upon a tent (v. 4b). To be emended in accordance with Σ ὁπότε περιέφρασεν ὁ θεὸς τὴν σκηνὴν μου: אֵלֵּי אֱלֹהִים when God wove a fence about my tent (cf. 1, 10 אֵלֵּי אֱלֹהִים). Verbs which denote covering, protecting are construed with אֵלֵּי.

(8) אֵלֵּי אֱלֹהִים = אֵלֵּי אֱלֹהִים.

(14) MEX following Θ ὁρθριος emends אֵלֵּי אֱלֹהִים. The reading of אֵל is more natural.

(17) MEX following Θ πάντες emends אֵלֵּי אֱלֹהִים. But Σ has also אֵלֵּי אֱלֹהִים.

(20) Text corrupt. אֵלֵּי אֱלֹהִים אֵלֵּי אֱלֹהִים seems to be a variant reading to אֵלֵּי אֱלֹהִים in v. 8a. Θ οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐμακάρισάν με has gone to v. 11 for aid. Perhaps to be emended אֵלֵּי אֱלֹהִים אֵלֵּי אֱלֹהִים. OLSH. emends אֵלֵּי אֱלֹהִים, but this is less in keeping with אֵלֵּי.

(41) אֵלֵּי אֱלֹהִים. To be emended in accordance with Θ ἀπέπικτεν. The Hiphil was caused by the last word in v. 24^a.

18^r (2) אֵלֵּי אֱלֹהִים אֵלֵּי אֱלֹהִים. According to MEX the word nest is a later correction which was made because אֵלֵּי in v. 18^b was not taken with Θ ὥσπερ στέλεχος φοίνικος to mean the stem of the date-palm, but the Phoenix. See MEX, *Archiv für wissenschaftliche Erforschung des Alten Testaments*, vol. II, pp. 104—107. MEX emends אֵלֵּי אֱלֹהִים = (I shall die) with the reed (i. e. at an advanced age). But does the wavering (1 K. 14, 15) brittle (Is. 42, 3; cf. 36, 3) reed really become so old? It is usually cut down every year, and the stump burned for manuring purposes; cf. V. HEHN, *Culturpflanzen*, p. 211—214 (5th ed. 1887, p. 248). Besides a nest does not necessarily involve a phoenix. Θ εἶπα δὲ ἡ ἡλικία μου γηράσει, Σ ἔλεγον δὲ μετὰ τῆς νοστίδος μου γηράσει, אֵלֵּי אֱלֹהִים אֵלֵּי אֱלֹהִים בשׁוֹמֵר אֵלֵּי אֱלֹהִים. We imagine the original reading to have been: and I thought I would become old (אֵלֵּי אֱלֹהִים) with my brood, which would agree well with v. 18^b: and that I would make my days numerous as the sand.

(3) According to QAMCHI: secundum Nehardeenses, אֵלֵּי אֱלֹהִים. cf. MICH. ad loc.

(4) That 30, 1 connects directly with 29, 18 seems evident.

(8) In v. 3^a אֵלֵּי אֱלֹהִים is to be placed after אֵלֵּי אֱלֹהִים, whereas in אֵל v. 2 ends with אֵלֵּי אֱלֹהִים.

(9) אֵלֵּי אֱלֹהִים, Θ ἐχθρός. To be emended with OLSHAUSEN אֵלֵּי אֱלֹהִים.

(12) אֵלֵּי אֱלֹהִים. GEO. HOFFMANN, *Phönix. Inschriften* (1890) p. 8 refers to aram. אֵלֵּי אֱלֹהִים = אֵלֵּי community.

(24) אֵלֵּי אֱלֹהִים אֵלֵּי אֱלֹהִים (Qeré אֵלֵּי אֱלֹהִים). Θ ἀνολξας γὰρ φαρέτρων αὐτοῦ ἐκάκωσέ με. MEX emends אֵלֵּי אֱלֹהִים אֵלֵּי אֱלֹהִים.

(25) אֵלֵּי אֱלֹהִים אֵלֵּי אֱלֹהִים, Θ καὶ χαλινὸν τοῦ προσώπου μου ἐξαπέστειλαν. Unintelligible.

(26) אֵלֵּי אֱלֹהִים אֵלֵּי אֱלֹהִים seems to be partly dittography from v. 11b. Θ πόδα αὐτῶν, in accordance with which EWALD: אֵלֵּי אֱלֹהִים.

(29) אֵלֵּי אֱלֹהִים, p. 58: אֵלֵּי אֱלֹהִים; MICH., HAHN: Kethib אֵלֵּי אֱלֹהִים.

(30) אֵלֵּי אֱלֹהִים אֵלֵּי אֱלֹהִים. The text is here quite unintelligible.

(31) אֵלֵּי אֱלֹהִים. Better אֵלֵּי אֱלֹהִים.

(33) אֵלֵּי אֱלֹהִים, Θ ἐπιστρέφονται. To be emended accordingly אֵלֵּי אֱלֹהִים.

(34) אֵלֵּי אֱלֹהִים does not relate to anything. Θ ὄχετο points to אֵלֵּי אֱלֹהִים.

(40) אֵלֵּי אֱלֹהִים my garment has become changed, is disfigured. But how can it have become so through the fullness of strength? And if we explain it: by the stroke of the divine power have I been compelled to put on a mourning-garment, the sense would be rather too forced. MEX: my garment is distorted by the swelling of my limbs (= אֵלֵּי אֱלֹהִים) Θ ἐπελάβετό μου τῆς στολῆς points to אֵלֵּי אֱלֹהִים. The underlying image is that of pursuit by an enemy; the pursuer seizes him by his garment, in which he is closely enveloped, and throws him down (v. 19).

- 221¹ (6) מִסְתַּבֵּר read סִבְרָה as in Hos. 13,8. — Ὁ σύνδεσμος *the fast bond*.
 (11) מִסְתַּבֵּר. Better singular.
 (17) מִסְתַּבֵּר. Usually translated: *kindleth coals*; but סִבְרָה in Piel has not this meaning. Better a line *his breath is lambent like glowing coals*.
 (22) Here a line has fallen out. One cannot say סִבְרָה of the soft lower portions of the body.
 (41) מִסְתַּבֵּר. Usually translated: *he takes the ocean to be grey hair*. But a crocodile is not likely to indulge in such speculations. — We emend in accordance with ὁ ἐλογίσατο ἄβυσσον ὡς περιπατον.
 (42) מִסְתַּבֵּר.
- 231^r (2) מִסְתַּבֵּר So Kethîb, Qerê יִדְעֵהוּ, Ὁ οἶδα.
- 231^l (5) מִסְתַּבֵּר. To be emended in accordance with סִבְרָה.
 (13) מִסְתַּבֵּר without יִדְעֵהוּ.
 (14) מִסְתַּבֵּר Qerê יִדְעֵהוּ.
 (22) מִסְתַּבֵּר Qerê יִדְעֵהוּ contrary to all rules of grammar; cf. STADE, p. 355; Ez. 18,28.
- 241^r (19) See STADE, *Lehrbuch der hebräischen Grammatik*, § 112^a.
- 241^l (23) מִסְתַּבֵּר is a clerical error, cf. Ὁ ἡ χεῖρ μου.
 (35) מִסְתַּבֵּר יִדְעֵהוּ (DILLMANN) is better.
 (37) מִסְתַּבֵּר; the sense requires the second person: *thou didst not heed it*.
- 251^r (3) מִסְתַּבֵּר gives no sense. To be emended מִסְתַּבֵּר (OLSH.); cf. Ὁ ἀπὸ ἀδικίας.
 (4) מִסְתַּבֵּר מִסְתַּבֵּר. Ὁ τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ ἀπὸ πτώματος ἐρρόσαιο presupposes a different text. — מִסְתַּבֵּר can hardly be the true reading, since the idea is not that pride should be concealed (cf. מִסְתַּבֵּר Gen. 18,17) but that it should be done away with. We would emend מִסְתַּבֵּר, in accordance with the analogy of מִסְתַּבֵּר. For the construction see 24,4.
 (8) מִסְתַּבֵּר Kethîb, Qerê יִדְעֵהוּ. The Qerê is adopted, according to BAER, p. 58, by the *Babyloni* and also by the Versions. DILLM. translates accordingly: *whilst the multitude of his bones are still endowed with good strength*. But the condition described in v. 19^b renders this improbable in the highest degree. We would rather suppose that יִדְעֵהוּ is a clerical error for מִסְתַּבֵּר.
 (9) מִסְתַּבֵּר. That voracity should cause disgust with food, is opposed to all probability; on the contrary, any feeling of disgust is usually overcome by it.
 (12) מִסְתַּבֵּר Qerê יִדְעֵהוּ. Usually translated: *his bones are abraded, decayed*, or *his members are bald, emaciated*. The Kethîb מִסְתַּבֵּר baldness, emaciation would be without any verb. — For מִסְתַּבֵּר cf. GESENIUS-KAUTZSCH § 14,1, n. 2.
 (18) מִסְתַּבֵּר probably corruption of the text.
 (27) מִסְתַּבֵּר only here in an impersonal sense. Perhaps to be emended מִסְתַּבֵּר.
 (α) Verse 23^b is a later addition; cf 5,1^a.
- 251^l (30) מִסְתַּבֵּר. Probably יִדְעֵהוּ has been omitted.
 (41) מִסְתַּבֵּר. But the chief point here is to show that Jahveh makes his decisions without entering into lengthy discussions with man as to what is right; cf. v. 24^a. To be emended accordingly מִסְתַּבֵּר, cf. ψ 143,2.
 (β) V. 18 is an interpolation, since מִסְתַּבֵּר relates to God. V. 19 is evidently to be connected directly with v. 17.
- 261^r (3) מִסְתַּבֵּר, Ὁ στροφέει. The object is wanting. To be emended, therefore, מִסְתַּבֵּר.
 (15) מִסְתַּבֵּר מִסְתַּבֵּר. מִסְתַּבֵּר is entirely void of sense; see the Commentaries.
 (17) מִסְתַּבֵּר מִסְתַּבֵּר is without sense.
 (19) מִסְתַּבֵּר mars the sense of the entire passage. We would propose מִסְתַּבֵּר: *shall*

20^r (16) **אל** Qerê **הַיָּמִים הַשֵּׁנִי**.

(19) The subject after **יִרְחֲצֻבּוּ** is wanting, as the **הַיָּמִים** in v. 13^b can hardly be meant. DILLM. supplies *the terrestrial things*, but this would be a somewhat too violent ellipsis. EWALD's emendation **יִרְחֲצֻבּוּ** *they become shining*, does not supply a subject and presupposes that all garments are bright. MERX reads **בְּמִלֵּל** *they stand clothed in garments*. Who? Probably something has been omitted.

(21) HITZIG, *Begriff der Kritik*, p. 129 emends **נִבְלָה**. This could be suitably applied to the waters stored up in the heavens (v. 34), but not to those of the ocean.

(30) **אל** **הַקָּהָנִי**. Better with **Θ ἀγάγοις με: הַקָּהָנִי**.

(40) **אל** **אֶת אֵת** **φῶς**. Light was, however, already mentioned in v. 19. EWALD and MERX emend **רֵחַ** in accordance with the parallelism (cf. 24^b **עָרִים**). **Θ πάλη** points to **רֵחַ**.

(α) **אל** **רֵשִׁים**. According to MICH. *ad loc.* in several MSS. without *τ suspensum*. Vers. 13^b is an interpolation which seriously mars the splendid description of the dawn.

(β,1) **אל** **מִרְשָׁעִים**. V. 15 is a gloss.

20^l (12) In **אל** the two verbs **יִתְחַבֵּר** and **יִתְחַבֵּר** are misplaced.

(18) **אל** **תִּנְהַם**, **Θ ἄξις, Α καθοδηγήσεις**. Read with J. D. MICHAELIS **תִּנְהַם**.

(27) For **לִשְׁבָּרִי** cf. OLSHAUSEN, *Lehrbuch* § 110, note.

(44) OLSHAUSEN emends **תִּנְהַם**.

21^r (10) EW., HITZ., MERX **תִּנְהַם**, **Θ κατασπύεται** *he spieth out* (the mountains). The wild-ass?

(15) **אל** **תִּתְּקֶנֶת הַיָּמִים בְּתֵלָם** (BAER **תִּתְּקֶנֶת**). *Canst thou bind the wild ox to the furrow of his harness-ropes*. But what is the furrow of a harness-ropes, and has the latter furrows? We conjecture: *Wilt thou bind them* (the wild oxen) *to the furrow with harness-ropes*, scil. to hold them fast with traces in order that they may not overstep the furrow.

(16) HITZIG reads **תִּתְּקֶנֶת** *necklace* (?).

(19) Kethîb **יִשִּׁיב**. Qerê **יִשִּׁיב** is preferable.

(23) HITZIG reads **תִּתְּקֶנֶת**.

(28) **אל** **תִּתְּקֶנֶת**. EWALD reads **תִּתְּקֶנֶת**.

(32) **תִּתְּקֶנֶת** HITZIG (?).

(39) **אל** **תִּתְּקֶנֶת**, **§ 110**. To be emended accordingly.

21^l (6) So Kethîb, Qerê **בְּנִשְׁבָּרִי**.

[cf. STADE § 518, 1, note.

(13) **אל** **תִּתְּקֶנֶת**. It is better to transpose the radicals, and to derive from the stem **תִּתְּקֶנֶת**;

(26) See the note on p. 19^l, l. 37 (ch. 38,1).

22^r (5) So Kethîb. Qerê **בְּהַרֵּי**.

(9) **אל** **תִּתְּקֶנֶת**. The article cannot stand before a noun with a possessive suffix. BÖTTCHER, DILLM., HITZIG read **תִּתְּקֶנֶת** (cf. **Θ πεποιημένος**, MERX **תִּתְּקֶנֶת**) and supply in various ways the object for which he is created. We prefer to cancel the article: *his Creator handed to him his sword* (**עֶשֶׂה** instead of **תִּתְּקֶנֶת**).

(10) **אל** **תִּתְּקֶנֶת**. It is difficult to see how the hippopotamus could get upon the mountains. Cf. **תִּתְּקֶנֶת** *canals of the Nile* Is. 33,21, Ez. 31,4. These would furnish him with food by fertilizing the fields.

(18) **אל** **תִּתְּקֶנֶת**. HITZ., DILLM. *they capture him before his eyes*, i. e. *in open battle*, which would not be advisable according to v. 32. Perhaps **תִּתְּקֶנֶת** *they hit him in the eyes*, the only vulnerable part, which is aimed at still at the present day. After he is thus wounded, cords are drawn through his nose (v. 24^b).

(α) Evidently an interpolation, perhaps intended as an antithesis to v. 19, where the hippopotamus was called **תִּתְּקֶנֶת**, to emphasize the fact that man is his equal.

(β) Interpolation, ch. 41,5 connects directly with 40,32.

Concordance.

The Hebrew Text of the Book of Job is arranged here in the following order: chapters 1-12; 13, 1-27; 14, 4. 3. 6. 13. 15-17. 1-2; 13, 28; 14, 5. 7-12. 14. 18-22; 15-19; 20, 1-15^a. 23^a. 15^b-29; 21, 1-8. 11. 10. 9. 12-34; 22-24, 8. 10-25; 26, 5-14. 1-4; 27-28; 29, 1-6. 19-20. 7-11. 21-23. 12-13. 15-17. 24-25. 14. 18; 30, 1-24. 26-31; 31, 1-20; 30, 25; 31, 21-23. 38-40. 24-37. 40^c; 38-42; 32-37.

The following passages, being later interpolations, are relegated from the text and appear in the foot-notes: ch. 4, vv. 10-11; 5, 1 + 6-7; 6, 10^c; 8, 6^b; 9, 21^c; 10, 3^a (partly) + 17^c + 22^c; 11, 6^b + 7-9 + 12 + 14; 12, 3^b + 4^b + 6^c + 11-12; 15, 19 + 25-28 + 30^a; 16, 8^c + 10-11 + 13^a + 22; 17, 1 + 11-16; 18, 13^a; 19, 25-26 + 27^{a, b}; 21, 8^a (partly); 22, 8 + 18; 23, 8-9; 24, 9; 27, 1; 28, 3^c; 30, 1^a (partly) + 2^b; 38, 13^b + 15; 39, 25^c; 40, 15^b; 41, 1-4; 33, 23^b; 34, 18; 37, 6-8 + 12^b + 23^c.

The following passages, being *parallel compositions*, are printed in blue: 7, 1-10; 10, 18-22 + 22^c (note β); 12, 4-6 + 4^c + 6^c (notes θ & ι); 14, 1-2; 13, 28; 14, 5. 7. 8-12. 14. 18-22; 17, 11-16 (p. 11^r, n. β); 40, 6-42, 6.

The following passages, being *correcting interpolations conforming the speeches of Job to the orthodox doctrine of retribution*, are printed in red: 12, 7-10. 13-25. 13, 1 + 12, 11-12 (p. 8^r, n. α); 21, 16-18; 24, 13-24; 27, 7-23.

The following passages, being *polemical interpolations directed against the tendency of the poem*, are printed in green: 28, 1-28 + 28, 3^c (p. 16, n. β) and the *Elihu speeches* (chapters 32-37), which are given in a special appendix, pp. 24-27.

The following **Concordance** will facilitate references to verses which appear here out of the traditional order:

Chapters, Verses	Pages, Lines	Chapters, Verses	Pages, Lines
13, 28	= 9 ^r , 23.	26, 1-4	= 16 ^r , 21-27.
14, 1-2	= 9 ^r , 19-22.	26, 5	= 15 ^l , 44.
14, 3	= 9 ^r , 6.	26, 6-14	= 16 ^r , 1-19.
14, 4	= 9 ^r , 4.	29, 7-11	= 17 ^l , 14-23.
14, 5	= 9 ^r , 25.	29, 12-13	= 17 ^l , 30-33.
14, 6	= 9 ^r , 8.	29, 14	= 17 ^l , 45.
14, 7-12	= 9 ^r , 27-40.	29, 15-17	= 17 ^l , 34-39.
14, 13	= 9 ^r , 10.	29, 18	= 18 ^r , 2.
14, 14	= 9 ^r , 41.	29, 19-20	= 17 ^l , 10-13.
14, 15-17	= 9 ^r , 13-18.	30, 25	= 19 ^r , 27.
14, 18	= 9 ^r , 44.	31, 21-23	= 19 ^r , 30-35.
14, 19-22	= 9 ^l , 1-9.	31, 24	= 19 ^r , 44.
20, 23 ^a	= 12 ^l , 36.	31, 38-40	= 19 ^r , 37-42.
21, 9	= 13 ^l , 3.	31, 40 ^c	= 19 ^l , 35.
21, 10	= 13 ^l , 1.	32-37	= 24-27.
21, 11	= 13 ^r , 42.	38, 1	= 19 ^l , 37.
21, 12	= 13 ^l , 5.		
23, 9	= 15 ^r , 42.		

- 26^r *retribution proceed from thee, that thou shouldst reject (the wicked), and then choose (the righteous), and not I?*
- (26) אל אֶמֶר is without any sense whatever. It is better to emend with $\Theta \sigma\upsilon \mu\eta\nu \delta\epsilon \acute{\alpha}\lambda\lambda\acute{\alpha}: \text{אֵלֶם}$.
- (35) אל אֶעֱלֶה . Only a very forced sense can be obtained if we retain this reading. The verb must be in the second person.
- 26^l (3) אל אֶמֶר . The sense requires the verb to be in the plural. We must, therefore, read $\text{אֶמְרֵנוּ} = \text{אֶמְרֵנוּ}$.
- (11) $\text{אל לֹא תִשְׁתַּחֲוֶהוּ}$. Unintelligible.
- (13) $\text{אל אֶפְסֵךְ אֶתְּךָ}$ can be vindicated only by a very forced exegesis.
- 27^r (6) אל יִגְדֹל seems to be corruption of the text.
- (7) אל מִלֵּאחֶה . To be read as a Piel.
- (11) $\text{אל לֹא בָּרַךְ הָיְתָה שְׂמֵחָה שֶׁנֶּקְדָה לֹא בָּרַךְ}$. Unintelligible.
- (12) $\text{אל כֹּל בְּאַמְצֵי־כֶחַ}$. Unintelligible.
- (13) $\text{אל אֶל־הַשָּׂמַיִם הַלְלֵהָ}$. Unintelligible.
- (14) $\text{אל לְעֵלֹת עֲמֻם הַתְּהֹמִים}$. Unintelligible.
- (30) אל רַב over many human beings. Very improbable. It is better to point רַב , taking it as an accusative of specification: *abundantly* = רַב־ [so the Authorized Version].
- (31) אל אֵם clerical error for מִי , cf. v. 23.
- (38) אל עָלֶיהָ . But as אִרִי is masculine, it is better to emend עָלָיו .
- (39) $\text{אל בָּגִיד עָלָיו רָעִי}$. In this connection entirely void of sense; see the Commentaries.
- (40) $\text{אל מִקְדָּח אֶת עֲלֵי־עֵלֶה}$. In this connection entirely void of sense; see the Commentaries.
- 27^l (7) אל יִהְיֶה . The explanation given by the greater number of commentators: *fall to the earth*, would meet the requirements of the sense. But the objections raised by KÖNIG, p. 598 tend to disprove the possibility of the usage of the verb in this sense. Since, however, a command addressed to the snow, *become earth!* could hardly have been carried out, the word itself must be rejected, and we must emend in accordance with ψ 65,11, Is. 55,10 $\text{רִגְוָה} = \text{moisten}$ (the earth). — אל מִטָּר gives no sense; to be emended $\text{הַמִּטָּר} = \text{and the rain he maketh fall}$.
- (9) אל יִמְחָרוּרֵם (cf. $\Theta \acute{\alpha}\nu\theta \acute{\alpha}\nu\omega\tau\eta\eta\sigma\tau\omega\nu$) is a corruption of the text.
- (15) אל אֵם is dittography, and is to be canceled. To be translated *whether as a rod of correction for his people or as a benefit*.
- (21) אל מִקְדָּח .
- (22) אל מִקְדָּחֹת ; clerical error.
- (28) אל הַשָּׁמַיִם .
- (31) $\text{אל בְּהִיר דְּרֹמָא}$.
- (33) אל מִדְּבַר is not in keeping with the context; with regard to Jahveh's coming from the north cf. Ez. 1,4.
- (α,1) These words are a gloss, intended to call the reader's attention to the fact that Jahveh's power is especially seen in the mighty down-pours of the rain.
- (α,2) Verses 7—8 are an interpolation. After having described the rain in v. 6, the poet goes on v. 9 sqq. to storms and ice.
- (β) These words seem to be a gloss, intended to explain the phrase לִפְעֻלָּם . And אֶרְצָה in אל is a still later gloss to $\text{עַל פְּנֵי הַבַּיִת}$, and is to be canceled.
- (γ) Is a gloss, which mars the sense of the whole passage: *he does not oppress it*, scil. *justice*. Without it the hemistich reads: *great is he in power and judgment, and of much justice*.

Additions and Corrections.

Page 2,	line 3, <i>for</i>	יֵעֶד	read	יֵעֶד.
Page 31,	line 21, <i>for</i>	עֵנִי	read	יֵעֶנִי.
Page 4r,	line 10, <i>for</i>	יִחְזָקְתִּי	read	יִחְזָקְתִּי.
Page 41,	line 27, <i>for</i>	עֲלִי	read	עֲלִי.
Page 41,	line 42, <i>for</i>	בִּי	read	בִּי.
Page 5r,	line 13, insert		after	מִעֲצָבֶיךָ.
Page 5r,	line 37, <i>for</i>	הַשָּׁחַר אֶל	read	הַשָּׁחַר. אֶל.
Page 51,	line 2, <i>for</i>	אֲבוֹת	read	אֲבוֹת.
Page 51,	line 24, <i>for</i>	יִצְמַח	read	יִצְמַח.
Page 61,	line 17, <i>for</i>	נִקְשָׁה	read	נִקְשָׁה.
Page 7r,	lines 12—21 (ch. 10, vv. 18—22) and note β			(v. 22c) should have been printed in blue.
Page 7r,	line 13, <i>for</i>	לֹא לֹא	read	לֹא לֹא.
Page 7r,	line 16, <i>for</i>	מֵעַט	read	מֵעַט.
Page 7r,	line 29, <i>for</i>	יִבְעִינִי	read	יִבְעִינִי.
Page 7r, δ,	line 3, <i>for</i>	נִבְהָה	read	נִבְהָה.
Page 8r,	line 38, insert	◦	before	אֲתָם.
Page 9r,	line 8, <i>for</i>	◦ מֵעֲלִי	read	מֵעֲלִי.
Page 91,	line 44, insert	◦	before	אֲסַפְּחָה.
Page 101,	line 33, <i>for</i>	שִׁחֲדִי	read	וְשִׁחֲדִי.
Page 111,	line 25, <i>for</i>	יִרְדְּהֵם	read	יִרְדְּהֵם.
Page 12r,	line 16, <i>for</i>	חֲרָהֵקֶיךָ	read	חֲרָהֵקֶיךָ.
Page 121,	line 1, insert	β	before	קְלוֹ.
Page 121,	line 28, <i>for</i>	עֲלוֹמָה	read	עֲלוֹמָה.
Page 121,	line 36, <i>for</i>	יִירָהִי	read	יִירָהִי.
Page 121,	line 37, <i>for</i>	15a	read	15b.
Page 121,	line 42, <i>for</i>	יִבְלֵעַ	read	יִבְלֵעַ.
Page 13r,	line 4, <i>for</i>	שְׁלֹחַ	read	שְׁלֹחַ.
Page 13r,	line 5, <i>for</i>	תִּמְוִדִי	read	תִּמְוִדִי.
Page 13r,	line 11, <i>for</i>	וַיִּמְשֹׁרִי	read	וַיִּמְשֹׁרִי.
Page 131,	line 7, <i>for</i>	יִכְפֹּי	read	יִכְפֹּי.
Page 131,	line 45, <i>for</i>	בִּיּוֹם	read	בִּיּוֹם.
Page 14r,	line 32, <i>for</i>	בִּלְבָהּ	read	בִּלְבָהּ.
Page 141,	line 4, <i>for</i>	נִכְחָדִי קִמִּינִי	read	נִכְחָדִי קִמִּינִי.
Page 141,	line 8, <i>for</i>	תִּבְוֹאֲתֶךָ	read	תִּבְוֹאֲתֶךָ.
Page 141,	line 30, <i>for</i>	יִרְדֵּי	read	יִרְדֵּי.
Page 15r,	line 26, <i>for</i>	לִפְעֻלָּם	read	לִפְעֻלָּם.
Page 15r,	line 28, <i>for</i>	יִקְצֹוּרִי	read	יִקְצֹוּרִי.
Page 15r,	line 38, <i>for</i>	יִמְתִּים	read	יִמְתִּים.
Page 151,	line 17, <i>for</i>	צִיָּה	read	צִיָּה.
Page 151,	line 30, <i>for</i>	לֹא אֶפִי	read	לֹא אֶפִי.
Page 16r,	line 40, <i>for</i>	יִשְׁאֵל	read	יִשְׁאֵל.
Page 161,	line 7, <i>for</i>	וַיִּקְלַח	read	וַיִּקְלַח.
Page 161,	line 16, <i>for</i>	קָלַעַשׁ	read	קָלַעַשׁ.
Page 161,	line 27, <i>for</i>	וַיִּשְׁרָקִי	read	וַיִּשְׁרָקִי.
Page 161,	note β			should have been printed in green.

Theology Library
SCHOOL OF THEOLOGY
AT CLAREMONT
California

PRINTED BY AUGUST PRIES

Leipzig

J · C · HINRICHS'SCHE BUCHHANDLUNG LEIPZIG

ESTABLISHED 1791

Theology — Egyptology — Assyriology — Bibliography

BS
1412
55

The
Book of Job.

CRITICAL EDITION OF THE HEBREW TEXT

WITH NOTES

BY

C. SIEGFRIED

PROFESSOR IN THE UNIVERSITY OF JENA

English Translation of the Notes

BY

R. E. BRÜNNOW

PROFESSOR IN THE UNIVERSITY OF HEIDELBERG

Leipzig

J. C. HINRICHS'SCHE BUCHHANDLUNG

Baltimore

THE JOHNS HOPKINS PRESS

1893

The Library
SCHOOL OF THEOLOGY
AT CLAREMONT

WEST FOOTHILL AT COLLEGE AVENUE
CLAREMONT, CALIFORNIA

